

บันทึกคู่มือพุทธบริษัท ชีวิตที่แท้

อยู่กับปัจจุบันขณะเผชิญเหตุปัจจัยด้วยสติปัญญา

ผู้เขียน : สิริวรรณ

บันทึกผู้ใจพุทธบริษัท
ชีวิตที่แท้

๓๖๑๒

บันทึกผู้ใจพุทธบริษัท • ชีวิตที่แท้

ผู้เขียน : สิริวรรณ
จัดวางรูปเล่ม : ฝ่าย Artwork ของธรรมสภา
พิมพ์ครั้งแรก : กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
จำนวน : ๓,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์พระพุทธศาสนา ของธรรมสภา
เลขที่ ๑-๑๒ ถนนบรมราชชนนี ๑๑๙ เขตทวีวัฒนา กทม. ๑๐๑๓๐

โทร.๐๘๙-๒๑๐๕๑๓๓ โทรสาร.๐๒-๔๔๑๑๔๖๔ www.thammasapa.com

คำนำ

ข้าพเจ้าเป็นเด็กยุคหนึ่งสงครามโลกครั้งที่สอง เด็กยุคเดียวกับข้าพเจ้า ยังไม่รู้จักการเรียนพิเศษ การแข่งขันที่โดดเด่นคือการสอบเข้าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยปิดแห่งเดียวของประเทศ

คนเรียนเก่งที่สุดของการศึกษาปีนั้น ๆ จะจะได้จากชื่อที่สอบติดเข้า จุฬาฯ เพื่อนที่ได้ที่หนึ่งได้เสียชีวิตไปหลายปีแล้ว สำหรับข้าพเจ้าต้องถือว่าเรียนเก่ง เพราะสอบติดอยู่ในระดับกลุ่มเรียนเก่งกับเขาด้วย

ชีวิต (วัยฉกรรจ์) ของข้าพเจ้าอยู่ในยุครอยต่อระหว่างวัฒนธรรม คลองกับวัฒนธรรมถนน ได้ประสบการณ์ตรงจากการที่ประเทศผมคลอง เป็นถนน และประสบการณ์ตรงในการเริ่มรับความทันสมัยจากตะวันตก แทบทุกมิติในปกติชีวิต

จะว่าปรับตัวไม่เก่งก็ตรงที่ไม่ยอมกิน fast food ขณะไปศึกษาต่อ ระดับปริญญาเอก ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา อายุโลกตอนนั้นก็ใกล้ ๓๐ ปี

ความคงแก่เรียน ความคุ้นเคยกับระบบความเชื่อแบบวัฒนธรรม คลอง ทำให้ข้าพเจ้าถูกมองเป็นคนโบราณ แต่ที่มีเกียรติก็เพราะทำวิจัยเป็น เท่านั้น

อยู่อเมริกาเกือบห้าปี ก็ยังตกยุคทั้งห้าปี มาถึงตอนนี้อายุ ๘๐ ปี ยิ่ง ถอยหลังเข้าคลองทางความเชื่อมากกว่าเดิม

ต่อไปนี้เป็นพัฒนาการทางความเชื่อของชีวิตตนเอง

๑. จำได้ว่าเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐+ เล็กน้อย ตอนนั้นอยู่อเมริกา ข้าพเจ้าอยากได้ผ้าเช็ดตัว เพื่อนพาไปที่ห้างแนชซี เป็นห้างสรรพสินค้าใหญ่โตมาก ณ เวลานั้นที่นิวยอร์ก ไม่ประทับใจในความใหญ่โตของห้างสรรพสินค้าของมหานครนิวยอร์กเมื่อครั้งศตวรรษที่แล้ว รู้สึกว่ามันทำให้ลำบากในการจะหาซื้อของที่จำเป็น

มาบัดนี้พม่าซ่า และห้างสรรพสินค้ายักษ์เกิดทั้งใน กทม. และต่างจังหวัด ข้าพเจ้าก็ยังไม่ค่อยประทับใจเหมือนเดิม

สรุปก็คือ อุปนิสัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงปัจจัยสี่เชิงรูปธรรมนั้น มีพิศดก่อนข้างโบราณ ไม่ชอบความใหญ่โต ฟุ่มเฟือย จึงเป็นคนนอกกรอบ (ไม่ถึงกับตกรอบ) มาตลอดชีวิต

การเป็นนักบวชต้องถูกควบคุมให้ใช้ชีวิตแบบเนกขัมม์ จึงเป็นสิ่งซึ่งข้าพเจ้าพอใจมากกว่าการที่ต้องปรับตัวให้อยู่กับค่านิยมของฆราวาส

๒. จำได้ว่า ตนเองเป็นคนไทยยุคแรก ๆ ที่ได้ปริญญาเอก และหลังปริญญาเอกกลับมาก็เป็นอาจารย์ยุคแรก ๆ ที่ต้องผลิตนักศึกษาปริญญาสูง ๆ ให้กับสังคมไทย ภาวะที่ถูกบีบคั้นให้เป็นผู้นำทางวิชาการ ทำให้ต้องพยายามหาความแตกต่างของคุณค่าที่แท้จริงระหว่างปริญญา ตรี โท เอก ว่าใช้สมรรถนะอะไรเป็นตัวชี้วัด

ในฐานะผู้บุกเบิกวิชาการใหม่ ๆ ต้องรู้ทฤษฎีใหม่ ข้อมูลใหม่ ต้องผลิตงานวิจัยให้กับสังคมไทยจากภาวะมือเปล่า คือต้องซื้อเครื่องมือวิทยาศาสตร์ ออกแบบห้องทดลอง ออกแบบงานวิจัยและอื่น ๆ อีก

ความที่ต้องบุกเบิกแทบทุกมิติ ทุกเรื่องราว ทำให้เกิดอุปนิสัยมองไปข้างหน้า (frontier development) แต่มองทางนามธรรมมากกว่ารูปธรรม เพราะงานวิจัยเป็นงานที่ทำในห้องทดลอง

นามธรรมหมายถึง บุกเบิก วิธีคิด วิธีแจกแจงความรู้ ความคิด ระบบการสมมติ ระบบการวิจัย กล่าวสั้น ๆ ต้องบุกไปใน frontier philosophy ของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั่นเอง

ถึงแม้ภาพลักษณ์เชิงรูปธรรมดูโบราณ แต่เอกชนลักษณะเชิงนามธรรมกลับบุกไปถึงต้นธารแห่งความรู้ ทำให้เข้าใจโลกสากล ว่ากำเนิดและแผ่อำนาจคลุมความเชื่อของคนในโลกไว้ได้อย่างไรนั่นเอง

๓. จำได้ว่า ถึงจะอุทิศเวลาให้กับงานวิชาการอย่างแทบไม่เคยมีเวลาพักผ่อนตัว แต่ผลงานทางวิชาการกลับได้มาอย่างยาก เพราะมาตรฐานทางวิชาการถูกผูกไว้ในระดับสากล อันมีมาตรฐานอเมริกันเป็นบรรทัดฐาน สร้างความเครียด ความทรุดโทรมทางสุขภาพร่างกาย และจิตใจที่หวั่นไหวง่าย

สรุปลักษณะภายนอกดูรุ่งเรืองได้โลกธรรมฝ่ายบวก แต่สุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตถอยหลัง แม้ตนเองก็ต้องยอมรับว่ามีความทุกข์ ความทรุดโทรมของร่างกายและจิตใจมาก

๔. เมื่ออายุโลกได้ ๕๐ ปี จึงลาออกจากราชการ เพื่อเข้ามาศึกษาและปฏิบัติธรรม เมื่อเริ่มติดสมาธิ เริ่มเปื้อ frontier development และอยากปฏิรูปสุขภาพจิตของตนเองที่หวั่นไหวง่ายให้กลับมามีสุขภาพจิตที่แข็งแรง

ผลจากการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ออกจากความเป็นเมืองสู่ความเป็นคนชนบท และหน้าซำเข้าไปกักตนเองในป่าที่ไร้ถนน รถวิ่ง และไร้ไฟฟ้า ชีวิตย้อนยุคไปสมัยวัฒนธรรมคลองอยู่หลายปี

สถานะของนักวิชาการ นักวิจัยจะต้องวุ่นวายอยู่กับการติดตามข้อมูลทางวิจัย รวมทั้งคอนเซ็ปใหม่ ๆ ทางวิชาการ ชีวิตหมกอยู่แต่ความเป็นนามธรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างความเครียดมากมาย

เมื่อกลับพฤติกรรมมาเป็นนักปฏิบัติธรรม มองเห็นแต่สภาพป่าทั้งวัน และทุกวัน จึงมีโอกาสค้นพบสัจธรรมอย่างหนึ่งคือ อวิชชาเป็นปัจจัยทำให้เกิดสังขาร(ทำ พูด คิด) และได้เห็นชัดเจนว่าสมุทัยของตนเอง เกิดจากการต้องติดตามความทันสมัยของโลกสากล พร้อม ๆ กับความจริงว่า ไม่มีทางจะเอื้อมถึงความทันสมัยเหล่านั้น เพราะระบบนิเวศน์ของการวิจัยห่างไกลจากมหาวิทยาลัยที่สหรัฐอเมริกา ราวกับฟ้าและเหว

การเป็นทาสโลกสากลก็คือ การถูกกดดันทางความคิดว่าเรายังล้าหลัง ยังไกลเกินฝัน ไกลยิ่งขึ้น ยิ่งขึ้น ยิ่งทำงานนานก็ยิ่งเครียด ต่อมาจึงเรียนรู้ว่านิยามของชีวิตคน พิช สัตว์ จุลินทรีย์ ของพุทธธรรมแตกต่างจากวิทยาศาสตร์ เป้าหมายสูงสุดของชีวิต การสร้างสมมติฐาน หลักการวิจัย หลักการประเมินการพัฒนาปัญญา การสรุปความก้าวหน้าของปัญญาญาณ หัวข้อทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นศาสตร์เฉพาะพุทธธรรมไม่เกี่ยวข้องกับความเป็นวิทยาศาสตร์แต่อย่างใด

ข้าพเจ้าได้เขียนแสดงความแตกต่างระหว่างความรู้ ความคิด ความหมายระหว่างวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ เป็นหนังสือธรรมร่วมสมัย สรุปลงไว้ในท้ายหนังสือเล่มนี้ ทั้งหมดประมาณ ๓๐ เล่ม

ชีวิตที่แท้ หมายถึงชีวิตที่สามารถอยู่กับปัจจุบันขณะ สามารถปรับและเผชิญกับเหตุปัจจัยทั้งรูปธรรมและนามธรรมด้วยสติปัญญาภายในของตนเอง

ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จังหวัดนครราชสีมาจะเป็นจังหวัดนำร่อง โครงการ Metaverse ของประเทศไทย ข้าพเจ้าเข้าใจดีว่าคืออะไร แต่ก็เห็นเป็นแค่มายาของชีวิต สำหรับข้าพเจ้า กลายเป็นวิถีชีวิตปกติของชีวิต สว. ขณะที่อยู่อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

สิริวรรณ

๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

คำอุทิศ

ข้อความทั้งหมดเป็นพลีกรรม เป็นเครื่องบูชา
เครื่องแสดงกตเวทิตาคุณที่ข้าพเจ้าผู้เขียน
มีต่อพระสยามเทวาริราชทุกนาม นักปราชญ์ของแผ่นดินสยามทุกนาม
ที่ถ่ายทอด สืบทอด หลักของพุทธธรรม
ไว้ให้กับพุทธบริษัทยุคโลกาภิวัตน์
ชีวิตที่แท้จะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้ามิได้ศึกษาแก่นของพุทธธรรม
ที่นักปราชญ์ราชบัณฑิตของสยามประเทศได้บันทึกไว้
ในรูปของพระไตรปิฎก หรืออรรถกถา หรือฎีกา
หรือสารธรรมที่น่าอัศจรรย์

สารบัญ

คำนำ.....	๓
คำอุทิศ.....	๘
สารบัญ.....	๙

❁ บันทึกคู่มือพุทธบริษัท	๑๑
❁ ชีวิตที่แท้ (Buddhist Metaverse)	๕๑
- เหตุผลที่แท้ควรเป็นอะไร (Buddhist Rationality)	๕๓
- ความเชื่อมั่นของมนุษย์ยังเป็นปัจจัยภายนอกเหมือนเดิม	๕๕
- ธรรมย่อมรรักษาผู้ดำรงสังฆธรรม(ตอนที่ ๑-๑๒)	๕๗-๘๐
- หลักของพุทธธรรมหลายสิ่งจากหัวใจไทยจริงหรือนี้	๘๑
- วิฤติการณ์ตัวจริงคือขาด infrastructure ของจิตวิญญาณ	๘๗
- คุณค่าที่แท้จริงของการบริโภค	๙๑
- ความคิดสร้างสรรค์ของชีวิตมาจากอำนาจการสละออก	๙๓
- คอร์ปชั่นโดยนัยพุทธธรรม	๙๕
- สุนทรียรสโดยนัยพุทธธรรม	๙๗
- ขณิกวาทโดยนัยวิทยาศาสตร์-พุทธศาสตร์	๙๙
- วิสุทธิขั้นธ และ วิมุตติขั้นธ	๑๐๓
- สงครามในใจของแต่ละคนคือเหตุของสงครามโลก	๑๐๕
- โลกุตระธรรม คือ รากแก้วของประชาธิปไตย	๑๐๗
- Buddhist Metaverse	๑๐๙

- ปฏิจจสมุปปาทของการยื่นมือ ๑๑๑
- จุดจบพุทธธรรม จริงหรือไม่ ๑๑๓
- ชีวิตที่แท้อยู่นอกตำราโลกาภิวัตน์ ๑๑๕
- คุณลักษณะของชีวิตที่แท้ ๑๑๗
- นิพพาน : สภาวะสารพัดคุณประโยชน์ ๑๑๙
- นิสรณวิมุตติ ๑๒๑

บันทึกคู่ใจพุทธบริษัท

ย่อความจาก “ธรรมโฆษณธรรมานุกรม”

ของท่านพุทธทาสภิกขุ สวนโมกขพลาราม ธรรมทานมูลนิธิ

● กรรม

- มีลักษณะจำแนกสัตว์ ควบคุมสัตว์เหมือนเงาติดตามตัว
- โดยกฎเกณฑ์ กรรมย่อมให้ผลอย่างแน่นอน เช่นเดียวกับมีการเคาะที่ไหน ย่อมมีเสียงที่นั่น
- กรรมต้องให้ผลทันทีที่กระทำเสร็จ ส่วนจะส่งผลโดยตรงหรือโดยอ้อม เป็นทางบวกและทางลบนั้นไม่แน่นอน เพราะต้องขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยอื่น แต่ถ้าเป็นปัจจุบันธรรม จะเป็นกรรมที่แท้จริง และส่วนมากเป็นนิโรธ ตามกฎอิทัปปัจจยตา เพราะนี่คือกรรมที่ปราศจากผู้กระทำ มีแต่อาการของปฏิจจนสมุปปาทเท่านั้น หน้าที่ของกรรม หรือกิริยาก็ตาม ต้องมีวิบากหรือมีปฏิกิริยา
- ทำสัมมาทิฏฐิที่ไม่มีอาสวะได้ ก็จะสามารถได้ และนี่คือนิพพานนั่นเอง

● กาม

- คืออารมณ์ของความใคร่
- ไหวพจน์ :- นันทิ ราคะ ตัณหา กำหนด ยินดี
- ถ้าก้าวล่วงกามธาตุเสียได้ ก็จะก้าวสู่โลกุตระภูมิ (รูปธาตุมีสี่ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ)
- ผู้สืบศาสนาต้องออกจากกาม ไม่ใช่จมอยู่ในกามเสียเอง
- ความดับแห่งกามมี เพราะความดับแห่งเวทนา (ดับเสียง ดับแสง คือ ดับกามธาตุ)
- กามและปัจจัยแห่งกามทุกชนิด เป็นมูลเหตุแห่งความเห็นแก่ตัวทุกระดับ
- ถ้ามองเห็นทุกอย่างสักแต่ว่าเป็นธาตุ ก็จะดับกามได้ (หยุดมัวเมาได้)
- โทษของกาม มาจากนิสัยตามใจตัวเอง ไม่ยับยั้งสังวรในความรู้สึกชั่ววูบที่เกิดขึ้นและทำให้เสียใจภายหลัง
- จะบรรเทา กามได้ ต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ยั่วความรู้สึกทางกาม ตัวอย่างเช่น ไม่อยู่ในวงดนตรี วงกีฬา วงชอบปิ้ง วงการบันเทิง เป็นอาชีพ
- การที่มีทุกอย่างได้ตั้งใจ E.book E.learning E.commerce E.Banking เป็นเหตุทำให้คนเห็นแก่ตัว เพราะทั้งหมด คือ กามวัตถุ
- ส่ง line, แชนท แชร์ ก็เป็นสิ่งแวดล้อมทำให้คิดว่า มายาเป็นเรื่องจริง

● กิเลส

- คือความเศร้าหมองของจิต จากการมีมลทิน ราคะ โทสะ โมหะ มีโยคะ (เครื่องผูก) โอฆะ (เครื่องท่วมทับ) อัคคี (เครื่องเผา)
- มีอาการวนอยู่รอบ ๆ ด้วยความไม่รู้ เพื่อแสดงออกได้ทั้งบวกและลบ
- กิเลสที่เคยชินอยู่ในอนุสัยสันดาน พร้อมทั้งจะไหลออกมาเป็นเหตุปัจจัย เรียกว่า อาสวะ
- ป้องกันได้ด้วยความมีสติ ตัดได้ด้วยอำนาจของปัญญา
- มีรากฐานอยู่บนสัญชาตญาณที่ปราศจากความรู้ เป็นคู่ปรับของโพธิ
- ถ้าสัญชาตญาณไม่มีส่วนแห่งโพธิ จะกลายเป็นส่วนของกิเลสทันที
- ตอนเช้าเป็นเวลาของโพธิว่างจากกิเลส
- ถ้าการดำรงอยู่ของชีวิตที่มีให้ออกาส ไม่ให้ปัจจัย ไม่ให้ที่อาศัยแก่กิเลส เรียกว่า สัมมาวิหาร (สุญญตาวิหารก็เรียกได้แม้ซีไฟเราะ) ถ้าการดำรงอยู่เช่นนี้ ทำให้โลก ไม่ว่างจากอรหนต์
- เหตุที่ทำให้กิเลสเฟื่องฟู คือ คบกับคนพาล หรือผู้มาเป็นพาล และตามใจตนเอง (เพราะฉะนั้นผู้มีอำนาจบริหาร เศรษฐี ผู้เป็นปราชญ์ มีปัญญา จึงพึงระวัง)

● ชั้นธ

- องค์ประกอบ ธาตุ อายตนะ การปรุงแต่ง
- มีลักษณะเข้าใจว่าเป็นตัวตน จนเป็นที่ตั้งแห่งความยึดถือ
- ชั้นธ เกิดพร้อมกับปฏิจจสมุปบาท จะเป็นชั้นธวิสุทธิ หรืออุปาทาน ชั้นธ ขึ้นอยู่กับสายปฏิจจสมุปบาทนั่นเอง
- รู้จักใช้ชั้นธให้เป็นประโยชน์ โดยไม่ยึดมั่นถือมั่น เป็นวิสุทธิชั้นธตลอด
- ภาษาคน คิดว่า ชั้นธห้าเกิดพร้อมกัน
- ภาษาศรรม หมายถึง อิทธิพลของชั้นธนั้น ๆ เกิดที่ละชั้นธ (ดังนั้น พระอริยะเจ้าใช้ชั้นธบำเพ็ญประโยชน์ได้ตลอด โดยเฉพาะถ้าใช้ปฏิจจสมุปบาทสายไร้ทุกข์ (ผู้มีศรัทธาในทุกข์)
- ปฏิจจสมุปบาทสายไร้ทุกข์ ทุกองค์ประกอบเป็นโลกุตรกุศล โดยอนุโลมจิต
- เป็นธาตุตามธรรมชาติ ต้องอาศัยการทำหน้าที่เปลี่ยนตามเจตสิก
- โลภียจิต ถูกปรุงแต่งได้ ทำให้เกิดวิวัฒนาการของจิต
- โลภุตรจิต ถูกปรุงแต่งไม่ได้ เกิดกิเลสไม่ได้ (ปฏิจจสมุปบาทสายไร้ทุกข์)
- วิชชา เป็นปัจจัยของโลกุตรจิต อวิชชาเป็นปัจจัยของโลภียจิต
- ระบบการภาวณาที่ถูกต้อง จึงจะพาจิตออกไปจากวิภวณะได้
- ถ้ายังมีสนามรบ ระหว่างโพธิ์ และกิเลสแสดงว่ายังมีชาติ (ที่ตั้งของ ภูมิจิต) ถ้ามีวิชาอย่างเดียว จิตก็หันหน้าเข้านิพพานเป็นปริโยสาน

● ชีวิต

- ไวพจน์ - คนทั่วไป หมายถึง สิ่งที่เกิด ตาย ตามเหตุปัจจัย
- ชั้นสูงสุด หมายถึง อมตธรรม หรือ อสังขตธรรม ชีวิตนิรันดร
- ดังนั้น ชีวิตจึงมี ๒ ประเภท คือ
- ชีวิตที่ประกอบด้วยเหตุปัจจัย รู้จักดับ (สังขตธรรม)
- ชีวิตที่ประกอบด้วยไม่ต้องอาศัยเหตุปัจจัย ไม่รู้จักดับ (คือ อสังขตธรรม ซึ่งเป็นอยู่ยิ่งกว่าชีวิต) เป็นชีวิตที่เป็นอยู่เหนือความเป็นรูปธรรมและนามธรรม เรียกว่า ชีวิตที่แท้
- ชีวิตเป็นการเดินทางอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ เพราะมันเป็นกระแสวิวัฒนาการ ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางด้วยอำนาจของอวิชา หรืออำนาจของวิชา จนกว่าจะถึงที่สุด
- ในชีวิตในร่างกายของเรานี้ มีโลก (ทุกข์) มีเหตุให้เกิด โลก มีความดับแห่งโลก (พระนิพพาน) มีทางให้ถึงความดับแห่งโลก (มรรค) ที่อาจหาได้ เพราะพระพุทธรองค์ทรงตรัสไว้
- ในชีวิตของคนธรรมดา มีนิพพานและสังสารวัฏสลับกัน อยู่อย่างต่อเนื่องซึ่งกันและกัน นิพพาน (ระยะตอนปลอดภัยจากกิเลส) เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงชีวิต วัฏฏะสงสารเกิดตอนที่เดือดพล่านของกิเลส
- หน้าที่ของคน ต้องดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามกฎหมายของธรรมชาติ เพื่อให้อยู่รอด ใช้ให้เป็นประโยชน์ สงบเย็น และก้าวหน้าไปเป็นลำดับ จนกว่าจะถึงชีวิตที่แท้

- ชีวิตจึงอุปมาเหมือนเกวียนต้องเทียมด้วยควายสองตัว
- ชีวิตมีอัสสาทะ ตามภพภูมิของชีวิตนั้น กามาวจรภูมิ รูปาวจรภูมิ และ อรูปาวจรภูมิ
- เพื่อความสมบูรณ์ของชีวิต คือ อริยญายธรรม หรือโพธิปักขิยธรรมที่มีตามญาณปัญญา

● ตถตา

- ความเป็นเช่นนั้นเอง ความไม่ผิดจากความเช่นนั้นเอง (อวิตถตา) ความไม่เป็นโดยประการอื่นจากความเป็นอย่างนั้น (อนัญญตถตา)
- มีลักษณะที่เห็นแล้วเกิดความวางเฉยให้เกิดความไม่เปลี่ยนแปลงตามเหตุปัจจัย อตัมมยตา ให้เกิดความรู้สึกว่ายึดถือไม่ได้ (อนุปาทานิชะ)
- ทุกอย่างต้องมีตถตาตามแบบแผนของตน ไม่ว่าจะเป็นสังขตะหรืออสังขตะ
- มีกฎเกณฑ์ในตัวเอง ไม่มีใครบัญญัติขึ้น
- ผู้เข้าถึงอย่างสมบูรณ์ ย่อมเป็นตถาคต (อรหันต์)
- จะเข้าถึงได้ ต้องมีสติเมื่อมีผัสสะหรือเวทนา
- หรือมีธัมมสมาธิ คือ มีตถตา หรือ นิพพาน เป็นอารมณ์ (ปฏิจจสมุบาทสหายไร้ทุกข์)
- มีตถตาในการทำงาน จะไม่มีสิ่งผิดพลาด มีแต่ประโยชน์ และความสนุกสนาน

● ตัณหา

- เครื่องผูกสัตว์ให้ติดอยู่ในความเวียนว่ายหรือสังสารวัฏ
- มีลักษณะวิ่งออกหน้าสิ่งที่มาสนองความอยากเสมอไป ไม่มีวันหยุด
- ตัณหาในกาม ในความมีความเป็น ในความไม่มีไม่เป็น
- ตัณหามีการไหล พาผู้มีตัณหาให้ไหล เหมือนกระแสน้ำพาของให้ไหล
- ต้องไม่ดำรงชีวิตด้วยตัณหา แต่ดำรงด้วยเมตตาและปัญญา จึงจะ
ไม่เป็นทุกข์
- มีตัณหา อยู่คนเดียวก็เท่ากับอยู่กับคนจำนวนมาก อยู่กับคนจำนวน
มาก ถ้าไม่มีตัณหา ก็เท่ากับอยู่คนเดียว
- จะออกจากตัณหา ต้องคบสัตบุรุษ ฟังธรรม ใคร่ครวญธรรมเป็นประจำ

● ไตรลักษณ์

- กฎของไตรลักษณ์ ไม่มีความหมายแก่พระอรหันต์ เท่ากับอิทธิพลของ
ไตรลักษณ์ระงับไป เมื่อเข้าถึงความเป็นอรหันต์
- ความจริงของไตรลักษณ์ เป็นอาหารที่ทรงเสน่ห์ของปราชญ์
- ต้องช่างสังเกตต่อสิ่งที่เข้ามาในชีวิต จึงจะเห็นไตรลักษณ์
- และต้องเคารพคุณค่าของสติปัญญา สนใจศึกษาภายในใจของตนตลอด
เวลา อย่างต่อเนื่องเพียงพอ

● ทาน

- มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือ การบูชาคุณ เป็นการลดกิเลสของตน
- ให้ของ ให้ความไม่มีเวร ให้ความรู้ จาคะ หมายถึงสละของที่ไม่ควรมีให้ไป
- มีผลเป็นโลกียะ หรือโลกุตตระ ก็ขึ้นอยู่กับอุपाทานของผู้ให้
- ต้องให้ทาน เพื่อกำจัดความเห็นแก่ตัว เป็นการปฏิบัติธรรมทางศาสนา
- ผล ก็คือ ความอ่อนใจ ว่ามีบุญกุศลเป็นที่พึ่ง
- รู้สึกว่าเป็นบันไดแห่งพระนิพพาน (ทานระดับสูง)
- โลภีย์ เป็นที่พอใจ เคารพ นับถือในสังคม
- ต้องมี สัมมาทิฐิเบื้องต้น ท่ามกลาง และบั้นปลาย (อานิสงส์จึงต่างกัน) อานิสงส์ที่ต่างกันของทาน ขึ้นกับกำลังของสัมมาทิฐิ

● ทุภข์

- เจ็บปวดทรมาน ว่างอย่างน่าเกลียด ทั้งสิ่งมีชีวิตและไร้ชีวิต
- โลก (ทุภข์) โรค (เครื่องเสียบแทง)
- ปัจจัยภายใน อวิชชา ตัณหา อุปาทาน
- ปัจจัยภายนอก ชันธ์ สังขาร
- น่าเกลียด น่ากลัว กัดเจ้าของ
- ต้องมีเหตุปัจจัย
- ต้องกำหนดรู้

- ต้องรู้ทุกข์ทุกชนิดมาจากความเห็นแก่ตัว
- จะเหนือทุกข์ได้ ต้องเห็นสิ่งทั้งปวงตามที่เป็นจริง
- มีปัญญา หรือ วิชา ที่สามารถทำลายความยึดมั่นถือมั่นในตัวกูได้
- มีสมาธิ หรือ มีปัญญา กำจัดทุกข์ที่เกิดขึ้นแล้ว
- แต่ถ้าทำทุกข์ให้เป็นของว่าง หรือ สุนฺญตา ก็หมดปัญหาทั้งปวง
- การถลำเข้าไปสู่ความทุกข์ ก็เพราะขาดสติ ทนความเย้ายวนไม่ได้ ไม่นั่งใกล้สัตว์บุรุษ ไม่คิดโดยแยกกาย

สรุป กำหนดโลกุตตรธรรม ทุกข์ก็หมดความหมายไปเอง สมาธิและปัญญา อะไรก็ไม่ต้องเป็นชีวิตที่แท้

● ธรรม

- ธรรม เป็นเพียงกระแสปฏิบัติสมบูรณ์พูนที่มนุษย์ไปบัญญัติเอาตามความรู้สึกรู้สีกของตน
- ธรรมคำเดียว ตอบปัญหาได้ทุกคำถาม แต่มนุษย์มองไม่เห็น
- ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา ไม่ว่าจะป็นสังขตธรรม หรือ อสังขตธรรม
- ธรรมทั้งปวงหาได้ภายในร่างกายของมนุษย์ ถ้ามีวิชาเพียงพอ
- สิ่งที่มีอำนาจเหนือสิ่งทั้งปวง คือ กฎแห่งธรรม
- ธรรมสัจจะ มีให้บัญญัติได้ ไม่มีที่สิ้นสุด เช่น บัญญัติของวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์
- สัจธรรมที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติ สำหรับกำจัดทุกข์ที่นี้และเดี๋ยวนี้

- ธรรมจะมีค่า ต่อเมื่อปฏิบัติถูกต้องและซื่อตรงต่อความรู้สึกภายในตน
- ธรรมที่ดับทุกข์ได้จริง ต้องเป็นที่ประจักษ์แก่ตนเอง ไม่ขึ้นกับกาลเวลา (อภิธรรม)
- การเห็นอาการที่อาศัยกันเกิดขึ้น อาศัยการดับลงของสังขารทั้งปวง นั้นแหละคือ เห็นธรรม (ปฏิจจสมุปบาท)
- ธรรมเป็นสิ่งที่ฟังได้จริง
- ธรรมเป็นอาหารของจิตใจ คู่กับอาหารกาย
- โดยทางปฏิบัติ คือ ไตรสิกขา ทาน ศีล ภาวนา หรือ ศีล สมาธิ ปัญญา
- ต้องปฏิบัติให้ถูกกฎของธรรมชาติทุกความหมาย
- ฝึกความมีสติสมบูรณ์ทุกกรณี
- แหวงทะเลสมุทรดีสัจจะ เข้าถึงปรมัตถสัจจะ
- ปฏิบัติตามหลักโอวาทปาติโมกข์
- ปฏิบัติธรรมตามหน้าที่
- ปฏิบัติธรรมจากการพูด การฟัง สาธยายธรรม ไคร่ครวญธรรม หรือ ทำสมาธิ ภาวนา
- ปฏิบัติจะง่ายขึ้น ถ้าเกี่ยวข้องกับสัตบุรุษ
- ปฏิบัติถูกต้อง จะถึงจุดหมาย
- การเห็นโลกตามความเป็นจริง ทำให้น่าเบื่อหน่าย และเห็นประโยชน์ของการปฏิบัติธรรม ต้องค่อย ๆ พัฒนาสติปัญญา ให้พัฒนาตาม

สัญญาตญาณแห่งโพธิธรรม จึงเป็นการทรงตัวเอง และสิ่งที่เกี่ยวข้อง
ได้เป็นธรรมดา

ท่านพุทธทาสภิกขุแยกเป็น ๔ บริบท

๑. ตัวสภาวะธรรม
๒. กฎแห่งธรรม (สัจธรรม)
๓. ปฏิบัติธรรม (หน้าที่)
๔. ปฏิเวธธรรม (ผลที่ได้รับ)

● ธาตุ

- การทรงตัวมันเองอยู่ ไหวพจน์ก็คือ ธรรม หรือ ธรรมชาติ แต่เป็นคำเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- อสังขตธาตุ ไม่มีองค์ประกอบ สังขตธาตุ มีองค์ประกอบ
- แต่ละธาตุไม่มีอาการ แต่ถ้าผสมกันแล้วกลับมีอาการ
- แบ่งเป็น ๒ ก็ได้ สังขตธาตุ และ อสังขตธาตุ
- แบ่งเป็น ๓ ก็ได้ รูปธาตุ นามธาตุ นิโรธธาตุ; กุศลธาตุ อกุศลธาตุ อัมพยากตธาตุ
- การปรากฏของสังขตธาตุ ก็คือ การปรากฏของทุกข์
- ธาตุอย่างเดียวกัน ผู้ยึดมั่นเพราะว่าไม่รู้ ผู้รู้จะปล่อยวาง
- ธาตุ ทำหน้าที่ปรุงรู่ ได้ชั้นธัมม บ้าง อายตนะบ้าง

- คนเราจะคบหากันตามธาตุแห่งจิตใจที่ตรงกัน อริยชนกับอริยชน คนพาลกับคนพาล
- อสังขตธาตุไม่มีโทษ
- ถ้าดำรงชีวิตอยู่อย่างถูกต้อง ก็จะเข้าถึงสภาวะของธาตุ (อาทิธรรม)

● นามรูป

- ใจกับกาย รวมกันทำหน้าที่ แยกออกจากกันไม่ได้
- ธาตุทั้งหก (มหาภูตรูปสี่ อากาสธาตุ วิญญาณธาตุ) เป็นองค์ประกอบของชีวิต วิญญาณธาตุสำคัญที่สุด
- จะได้ประโยชน์จากนามรูป ต้องประพฤติตามกฎอิทัปปัจจยตา
- ต่อเมื่อเห็นอนัตตาของนามรูป จึงจะหมดความยึดมั่นถือมั่นในนามรูป
- นิพพานเป็นที่ดับของนามรูป และเป็นที่ดับของปัญหาทั้งปวง
- ถูกทำให้หลงใหลได้ เพราะใช้อำนาจของอวิชชา
- ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักปฏิจจสมุปบาท ฝ่ายนิโรธวาร (ฝ่ายดับ)
- การหลุดพ้นจากนามรูป คือ การหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวง (ก็คือ อยู่ในอสังขตธรรมนั่นเอง)
- การปล่อยวางนามรูป คือ วิชา และวิปัสสนาญาณทุกระดับ

● นิพพาน

- ดับไม่เหลือความร้อน คือ ดับกิเลส

- มีความหมาย ๔ ประการ เป็นเครื่องดับ แตนดับ การดับ และความเย็นที่เป็นผลของการดับ
- ไหวพจน์มีมากมาย อสังขตะ สันติ อมตธรรม วิสังขาร ไกวัลย์วิโมกข์ วิมุตติ โมกขะ นิโรธะ
- อันปัจจัยอะไรปรุงแต่งไม่ได้ ไม่มีปรากฏการณ์
- สอุปาทิเสสนิพพาน หมดกิเลส แต่ยังมีความรู้สึกสุขทุกข์ แต่หมดอึดตา
- อนุปาทิเสสนิพพาน หมดกิเลสสิ้นเชิง เวทนาเย็นสนิท - ไม่ทุกข์ไม่สุข
- เป็นการทำลายเบญจขันธ์อย่างหมดเชื้อ
- นิพพานนี้ยิ่งอยากยิ่งไม่ได้ แต่ตั้งไว้ด้วยสังกัปปะ (ตั้งไว้ด้วยวิชชา)
- เป็นที่สิ้นสุดการปรุงแต่ง ไม่ปรากฏสังสารวัฏ
- โดยปรมัตถโหวหาร นิพพานหาได้ในสังสารวัฏ
- นิพพานไม่ถึงด้วยการไป การมา การอยู่กับที่ แต่ถึงด้วยการทำให้ปรากฏกับจิต คือเกิดจากการทำลายมานอวิชชาที่ห่อหุ้มจิต
- การปฏิบัติ คือ ควบคุมกระแสปฏิจสมุปบาท
- เป็นอยู่โดยชอบ โดยเห็นธรรม ๙ ตา (อนิจจตา ทุกขตา อนัตตตา รัมมัญญิตตา รัมมนิยามตา อิทัปปัจจตา สุนฺณุตตา ตถตา และอตัมมยตา)

● นีวรณ

- อุปสรรค ข้ำศึก เครื่องปิดกั้น
- เกิดได้จากความเคยชินในชั้นธสันดาน หรือเกิดจากปัจจัยภายนอก

- ภาษาคน หมายถึง เครื่องกังวลใจ ที่ส่งเสริมอวิชาให้แก่กล้า
- ภาษาธรรม คือ เครื่องปิดกั้นนิพพาน
- เป็นอาหารของอวิชา รบกวนความสงบของจิต
- หยุดได้โดยธรรมสมาธิ หรือ อรหัตตมรรค
- ชีวิตที่ไม่มีนิวรรณ์ จะแจ่มใส เพราะมีธัมมปฏิบัติ และธัมมสมาธิ
- การไม่ประมาท ไม่สะเพร่า เคารพตนเอง จะออกจากนิวรรณ์ได้

● บุญ

- เครื่องชำระบาป เครื่องให้เกิดสุข
- ไหวพจน์ คือ กุศล ความดี ความงาม ฯลฯ
- มีการปรุงแต่งภาพ อาจช่วยส่งเสริมหรือกำจัดความเห็นแก่ตัว
- บุญ ซื่อขายแลกเปลี่ยนกันไม่ได้
- บุญ มีได้ทั้งสัมมาทิฐิ และมิจฉาทิฐิ
- บุญน้ำโคลน บุญน้ำหอม บุญน้ำสบู่ บุญน้ำสะอาด
- บุญ เกิดจากการบริจาค สมทานศีล เจริญภาวนา
- การมีบุญอย่างถูกต้องทำให้ปลอดภัย สะดวกในการเป็นอยู่ ส่งเสริมการปฏิบัติธรรมให้สูงขึ้น
- อานิสงส์ที่แท้จริงของบุญ คือ เป็นบันไดสู่โลกุตระสุข
- ทั้งการมีสัมมาทิฐิ และสัมมาสังกัปปะ

● ปฏิจจนุปบาท

- การอาศัยกันและกัน เกิดขึ้นเป็นลูกโซ่ เป็นเหตุเป็นผลกันเรื่อยไป
- มีทั้งปฏิจจนุปบาทฝ่ายเกิดทุกข์ ดับทุกข์ และอุปนิสสรธรรม (เห็นค่าของทุกข์)
- การเห็นปฏิจจนุปบาท คือ เห็นพระพุทธเจ้าพระองค์จริง
- การเห็นปฏิจจนุปบาท เป็นอาทิพรหมจรรย์ (เบื้องต้นของพรหมจรรย์)
- การปฏิบัติ คือ ต้องควบคุมอายตนะด้วยปัญญา มีสัมปชัญญะทันเวลา
- ปฏิบัติจนตัวกูของกูเกิดไม่ได้
- ประโยชน์สูงสุด คือ ละสักกายทิฏฐิ กำจัดเสียซึ่งอัตตานุทิฏฐิ
- ปฏิบัติปฏิจจนุปบาท ทำให้ลุถึงกรรมไม่ดำไม่ขาว
- เกิดได้ด้วยคบกับสัตบุรุษ มีสติในผัสสะ

● ปรมัตถธรรม

- ความมีอยู่จริงของธรรมชาติที่ลึกซึ้ง
- มีอำนาจในการดับทุกข์ เป็นความจริงนิรันดร
- เป็นความจริงที่เป็นกลาง เป็นสิ่งสูงสุด เป็นอนันตกาล
- ตัวปรมัตถธรรมมีอาการ แต่สิ่งที่รองรับ มีอาการเป็นสังขตธรรมและอสังขตธรรม
- การเห็นปรมัตถธรรม เป็นการเห็นด้วยสัมผัส แล้วเกิดวิจักขณญาณญาณที่มีปฏิภาณไหวพริบเต็มที่

- โดยสังจะ ทุกสิ่ง (ธรรมทั้งปวง) ไม่มีความหมายแห่งตัวตน ไม่มีบุคคล ผู้ทุกข์ มีแต่เหตุปัจจัย ดับเหตุปัจจัยเสีย ทุกข์ก็ดับ การบรรลุนิพพาน นั้นมีได้ แต่ตัวผู้บรรลุนิพพานไม่มี
- โลกทั้งปวงเกิดมาจากผัสสะ ถ้าไม่มีผัสสะก็ไม่มีโลกหรืออารมณ์ทั้งปวง
- สิ้นสุดการปรุงแต่งของสังขตธรรม จะดับลงสู่สังขตธรรม
- ปรมัตถสังจะ เป็นเรื่องที่ต้องประจักษ์แก่ตนเอง
- รู้ปรมัตถสังจะ ทำให้ถึงที่สุดแห่งความทุกข์ เพราะหยุดการปรุงแต่ง และอยู่เหนือกรรมโดยประการทั้งปวง

● ปัญญา

- ไหวพจน์คือ ญาณ วิชชา ชานนา วิชชานนา วิปัสสนา ฌูริ ฯลฯ
- มืองค์ประกอบ คือ สุ. จิ. ปุ. ลิ.(ฟัง คิด ถาม จด)
- มีพื้นฐาน จากการดู การเห็น การรู้ การวิจัย เป็นปัญญาชั้นลึก
- ทางธรรม ต้องมีศีลเป็นฐาน มีสมาธิเป็นกำลัง มีการเห็นแจ้งแทงตลอด (วิปัสสนา)
- รู้ (สิ่งที่ควรรู้) แสง (กำจัดความมืด) ตัด (ความสงสัย) ชำระ (กิเลส)
- เหตุของปัญญา (1) จากสัญชาตญาณ (โพธิจิต) (2) จากการอบรม (3) จากอริยมรรค
- ปัญญาขาดไป เพราะขาดสติ พ่ายแพ้ต่ออวิชชาในบางกรณี
- ปัญญาจากจิตบริสุทธิ์ จะไม่ใช่เรื่องความเห็นแก่ตัว

- ปัญญาทำให้เกิดความบริสุทธิ์ทางทิวฐิติ เป็นต้นเหตุของความบริสุทธิ์ทางวาจา ทางกาย (ชั้นธวิสุทธิติ)
- ปัญญาเป็นแก้วสารพัดนึก ใช้ตามความปรารถนา แก้ปัญหาได้ทุกอย่าง
- หนทางที่จะได้ปัญญา ได้ครูดี วัฒนธรรม ประเพณีดี ครอบครัว เพื่อนดี สิ่งแวดล้อมดี และครอบครัวมีสัมมาทิวฐิติ

● ผัสสะ

- การกระทบระหว่าง आयตนะภายในหนึ่ง आयตนะภายนอกหนึ่ง วิญญูณหนึ่ง (๓ ปัจจัยรวมกัน)
- ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา
- อวิชชาสัมผัส เกิด อธิวจนสัมผัส จิตกระทบอีกทีหนึ่ง หลังจากปฏิขะสัมผัส
- มนุษย์ต้องมีความรู้เรื่องผัสสะอย่างถูกต้อง มิเช่นนั้นจะมีผัสสะเป็นพิษหาความสุขมิได้
- กรรมทั้งหลายมีจุดเริ่มต้นที่ผัสสะ ไม่มีผัสสะก็ไม่มีเจตนา ไม่มีเจตนา ก็ไม่มีกรรม
- ที่โลกมี ก็เพราะมนุษย์มีเครื่องมือสัมผัส โลก คือ ผัสสะนั่นเอง
- ถ้าสัมผัส โลกด้วยวิชา โลกจะเป็นมิตร ถ้าสัมผัสโลกด้วยอวิชา โลกก็จะเป็นศัตรูหรือ มารร้าย
- เพราะโลกไม่รู้จักพิษของผัสสะ แค่มจมลงในอัสสาทะของผัสสะ มนุษย์จึงเต็มไปด้วยความหลง

- ถ้ามีอาการชนิด “ตบมือข้างเดียว” คือ จิตไม่รับอารมณ์มาปรุงเป็นตัวกูของกู การกระทบนั้น ไม่มีผลทำให้เกิดทุกข์ (ขันธวิมุตติ)
- สัตว์ชอบใจบูชาผีสละ เพราะเป็นปัจจัยเสวยสุขทางวัตถุ

● พรหมจรรย์

- การประพฤติอย่างพรหม คือการประพฤติข้อใดข้อหนึ่งสม่ำเสมอตลอดชีวิต
- ต้องประกอบไปด้วยอิทธิบาทสี่ (ฉันทะ = ความพอใจ, วิริยะ = ความเพียร, จิตตะ = ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ, วิมังสา = ความไตร่ตรอง หรือทดลอง คือหมั่นใช้สติปัญญา พิจารณาใคร่ครวญ)
- มีความประเสริฐเหนือสิ่งทั้งปวง คือ ดับทุกข์ได้
- มีลักษณะเป็นบันไดของนิพพาน
- พรหมจรรย์ของพระอรหันต์ คือ วิมุตติสุข
- ดังนั้นลักษณะของพรหมจรรย์จึงต้องลุ่มลึกไปตามลำดับเหมือนทะเล
- กุศลกรรมบถสิบ เป็นพรหมจรรย์ของผู้ครองเรือน
- การกระทำตามใจตนเอง เป็นข้าศึกของพรหมจรรย์
- หน้าที่ของพรหมจรรย์ คือ กระทำตนให้เป็นพรหม
- ผู้ประพฤติพรหมจรรย์ในพระพุทธศาสนา ควรเล็งถึงนิพพาน
- เป็นผู้หวังจะได้สิ่งที่ปรารถนาสูงสุด
- เป็นระเบียบปฏิบัติ เพื่อควบคุมจิต และพัฒนาจิต

● พุทธะ (ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน)

- ไหวพจน์ : สัพพัญญู โลกนาถ ศาสดา มุนี ฯลฯ
- ประกอบด้วยสมบัติสาม คือ วิสุทธี ปัญญา กรุณา
- เปิดเผยความลับของธรรมชาติ
- พุทธภาวะที่แท้จริง คือ ภาวะแห่งปรมาณูตรสฺสญาณตา (ความว่างสูงสุด)
- โลกที่ไม่ต้องมีพระพุทธรูป เรียกลิ้นพุทธรูป (ว่างจากพระพุทธรูป)
- ค้นหาจนพบปฏิจจสมุปบาท และ อริยสัจ
- มีชีวิตอยู่ด้วย สติ ปัญญา เมตตา ความไม่เห็นแก่ตัว

● มนุษย์

- มนุษย์มีใจสูง เป็นความหมายจากมนู
- ประชุมแห่งรูป หรือนาม หรือกาย หรือจิต ที่จะทำให้ก้าวหน้าไปสู่คุณค่าเบื้องสูง
- ต้องมีวิวัฒนาการแบบมนุษย์ คือ ไปหาจุดหมายปลายทาง
- ต้องบำเพ็ญประโยชน์ครบ ๓ ข้อ ประโยชน์ตน ประโยชน์ผู้อื่น ประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกัน
- มนุษย์ทุกคนมีเชื้อแห่งโพธิ์โดยเท่ากัน ต่างกันตรงได้รับการพัฒนา คือ เพาะปลูกหรือไม่เท่านั้น
- จุดหมายปลายทางของมนุษย์ คือ โมกขะ หรือ นิพพาน
- มนุษย์ ต้องมีมนุษยธรรม จึงเรียกว่า มนุษย์

- มนุษย์ เป็นที่ตั้งของอัสสาทะระหว่างมนุษย์ เช่น พ่อ แม่ ลูก สามิ-ภรรยา
- มนุษย์ มีตนเป็นอัสสาทะ ไม่มีอะไรยิ่งกว่า
- โดยภายนอก มีกามธาตุ (สิ่งที่เป็นที่ตั้งของกามทุกระดับ) กามาวจรภูมิ
- เป็นรูปธาตุ (รูปาวจรภูมิ)
- เป็นอรูธาตุ (อรูปาวจรภูมิ)
- จะประเสริฐ เมื่อมีโอกาสปฏิบัติเข้าถึงนิพพาน
- จะทำเช่นนั้นได้ ต้องคบสัตบุรุษ หรือพระพุทธเจ้า

● โลก

- สิ่งที่ต้องแตกเป็นธรรมดา (หายใจเข้า-ออก ก็เห็นความแตกกระจาย ของความรู้สึกร่าง)
- โลกแผ่นดิน มีพรหมโลก นิรียโลก เทวโลก
- โลกหมู่สัตว์ เป็นโลกทางวัตถุในไตรภูมิประกอบด้วย ๓๑ ภพ
- โลกทางนามธรรม คือ อารมณ्हก
- แม้พูดว่า ความทุกข์ ก็คือโลก
- องค์ประกอบวิญญานหก ประกอบเป็นอายตนะภายใน-อายตนะ ภายนอกกระทบกัน
- สิ่งที่จะเรียกว่า โลกจะสมบูรณ์เมื่อมีแผ่นดิน สัตว์โลก และคุณค่าของ สิ่งเหล่านั้น

- โลกที่ห่างไกลจากสิ่งที่ควรยึดว่าเป็นตัวตน-ของตน
- บุคคลที่มีกามคุณห้า เป็นอัสสาหะ นักปราชญ์มีการศึกษา เป็นอัสสาหะ
- นักชุดทรัพย์ยาก จะชุดแผ่นดินหาแร่ธาตุ จะเป็นอัสสาหะ
- โลกในทางปฏิบัติ เหมือนของใช้ยืมมาชั่วคราว แล้วต้องส่งคืน

● โลกียธรรม

- โลกธรรมแปด มุ่งหมายเรื่องของวิภวภูมิจะ ยังเป็นวิสัยโลก เป็นปฏิจจนสมุปบาทฝ่ายสมุทยวาร
- สัตว์หรือผู้ปฏิบัติ จะต้องผ่านความรู้จริง ความสมบูรณ์ของโลกียธรรม จึงจะผ่านไปสู่ออกุตระ จากบทเรียนแห่งชีวิต จึงส่งเสริมให้เลื่อนขั้นขึ้น
- หน้าที่ของสัตว์ อย่าให้โลกียธรรมครอบงำ
- อวิชาของบุคคลนั้น รวมทั้งยังมั่วสุมกับบุคคลมีวิชาและจมอยู่หน้าจอสมาร์ทโฟน
- โลกธรรมไม่ใช่อัสสาหะของพระอริยเจ้า เพราะเห็นเป็นมายาหลอกลวง
- โลกียธรรม เป็นที่ตั้งของมิถิชาทิฏฐิ ความเห็นแก่ตัว ความทุกข์
- ผู้บังคับจิตไม่ได้ ก็จะตกเป็นเหยื่อกามคุณของโลกและลัทธิบริโภคนิยม

● โลกุตระธรรม

- ธรรมที่เป็นภาวะอยู่เหนือโลก ช่วยทำให้จิตออกไปจากวิภวภูมิจะ
- ไหวพจน์ อมตธรรม อสังขตธรรม นิพพาน โมกขธรรม เหนือโลก

- ไม่มีปัจจัย ไม่มีการปรุงแต่ง ไม่มีการเกิด ไม่มีการดับ นิรันดร เหนือทุกซ์
- อยู่เหนือความหมายแห่งความเป็นคู่ทุกชนิด
- เหนือโลก เหนือทุกปัญหาของโลก
- คนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติเพื่อเข้าถึงโลกุตระธรรม
- โดยเห็นความเป็นธาตุ หรือมีสติสัมปชัญญะเพียงพอ-อริยมรรค
- ปฏิบัติได้ จะอยู่เหนือความทุกข์ทั้งปวง

● วิชชา

- ความรู้ถูกต้อง แจ่มแจ้ง วิเศษ (คือดับทุกข์ได้)
- ปัญญา ญาณ แสงสว่าง ฯลฯ
- มีความรู้ กำจัดความมืด เป็นไปเพื่อโพธิและนิพพาน
- รู้ปฏิจจนุปบาท ก็คือ มีวิชชา
- วิชชาธาตุ ตามที่สัตยชาติญาณมอบให้
- วิชชาธาตุที่ได้รับการอบรมเป็นภาวิตญาณ
- รู้อดีต รู้อนาคต รู้ทั้งอดีตและอนาคต
- รู้ร้อยสัจสี่
- มีความแน่นอนต่อวิมุตติ และ นิพพาน
- มีอยู่ ทำให้สามารถจัดสรร ควบคุมความถูกต้องในธรรมทั้งปวง ให้เกิดภาวะถูกต้อง คือ สัมมัตตะ เป็นไปเพื่อนิพพาน

- เกิดจากมีความเจตจำนงในชีวิต หรือกองทุกข์ หรือทำภาวนาถึงขั้น
- วิชชาเกิดเมื่อทำหน้าที่ ดับเมื่อทำหน้าที่เสร็จแล้ว
- ผู้จะมีวิชา ต้องอยู่ด้วยการสังเกต การพิจารณา การศึกษา ไม่เป็นทาสสติปัญญาของผู้อื่น
- มีกัลยาณมิตร เป็นสัทบุรุษ เป็นบัณฑิต เป็นนักปราชญ์
- ปฏิบัติเฉพาะเจาะจง คือ สติปัฏฐานสี่
- เข้าสู่ความมีวิชา คือ การจัดตัวเองให้อยู่ในท่ามกลางความแวดล้อมแห่งความถูกต้อง (สัมมาวิหารธรรม) และเกี่ยวข้องกับโพธิปักขิยธรรม

● วิญญาณ

- ในฐานะวิญญาณธาตุ ควรได้รับการพัฒนาจนถึงสัมผัสนิพพาน
- วิญญาณ ที่ต้องรู้แจ้ง คือ นิพพาน
- เมื่อใดมีการปรุงแต่งของสังขาร เมื่อนั้นต้องมีวิญญาณ
- พอออนุโลมพูดได้ว่า วิญญาณนั้นแหละเป็นต้นตอของปฏิจจสมุปบาท ฝ่ายเกิดทุกข์
- ถ้าหากไม่รู้เรื่องวิญญาณ จะทำให้เกิดความทุกข์รอบด้าน

● วิปัสสนา

- การเห็นแจ้งสิ่งทั้งปวงตามความเป็นจริง ด้วยปัญญาที่ทำงานร่วมกับสมาธิ
- จะเกิดวิปัสสนาได้ จะต้องมีสติปัญญาระดับสูงสุดของมนุษย์

- ต้องมีการสอนอย่างมีระบบที่ถูกต้อง ครบถ้วน และต่อเนื่อง
- เห็นแจ้งอย่างแท้จริง จะทำให้เป้าหมายคลายกำหนด ปล่อยวาง และหลุดพ้น
- สามารถควบคุมปรับปรุงสัญชาตญาณ ไม่ให้กลายเป็นทางของกิเลส แต่ให้กลายเป็นโพธิ

● วิมุตติ

- หลุดพ้นจากกิเลส กองทุกข์ และเครื่องผูกมัดทั้งปวง
- มีอาการสลัดทิ้ง ไม่ยึดมั่น ไม่น้อมไป เป็นผู้ชนะ อยู่เหนือสังขารธรรมทั้งปวง
- วิมุตติ ที่มีกำลังสมาธิทำหน้าที่ เรียกว่า เจโตวิมุตติ
- วิมุตติ ที่มีกำลังปัญญาทำหน้าที่ เรียกว่า ปัญญาวิมุตติ
- ตทั้งควิมุตติ, วิกขัมภณวิมุตติ, สมุจเฉทวิมุตติ ปฏิปัสสทธิวิมุตติ นิสรณวิมุตติ
- เมื่อทำหน้าที่เสร็จ จะเกิดญาณทัสสนะวิมุตติ
- ญาณทั้งหมดในวิปัสสนา มีอนัตตานุปัสสนาญาณ เป็นที่สุด
- หลุดพ้นจากปฏิจจสมุปบาทแห่งการปรุงแต่ง
- ต้องคบสัตบุรุษ หรือพระอรหันต์
- ทำให้หายจากโรคทางกาย ทางจิต ทางวิญญาณ

● เวทนา

- เป็นความรู้สึกของจิตเมื่อเสวยอารมณ์ที่รับกระทบ มี ๓ อากา
รส เวทนา ทุกขเวทนา อทุกขมสุขเวทนา
- เป็นที่ตั้งของตัณหา
- เวทนามีผัสสะนำหน้า มีตัณหาตามหลัง
- เป็นที่รวมแห่งปัญหาทุกชนิด เอาชนะเวทนาได้ ก็เอาชนะปัญหา
ทั้งปวงได้
- เวทนาใดไม่อาจก่อสัญญาได้แล้ว เวทนานั้นไม่อาจจะปรุงแต่งจิต
- ถ้าชนะเวทนาได้ ก็ชนะโลกทั้งปวง
- เวทนาทุกชนิดเป็นมายา
- เป็นที่ตั้งของวิชา และอวิชา, ภพทั้งหลาย, ภูมิฐิติทั้งหลาย
- สุขเวทนาทำให้เกิด ราคะนุสัย ทุกขเวทนาทำให้เกิด ปฏิฆานุสัย
อทุกขมสุขเวทนา ทำให้เกิด อวิชานุสัย
- จะอยู่เหนือเวทนา รู้ทันผัสสะ รู้ทันเวทนาไม่ให้ปรุงเป็นตัณหา
เกิดสุขเวทนา อย่างยินดี ให้เกิดราคะนุสัย
เกิดทุกขเวทนา อย่างยินร้าย ให้เกิดปฏิฆานุสัย
เกิดอทุกขมสุขเวทนา อย่างมัวสงสัย ให้เกิดอวิชานุสัย
- ต้องมีกัลยาณมิตร หรือ สัปายธรรม จึงจะออกจากเวทนาได้

● ศรัทธา

- ความเชื่อ ความมั่นใจ ความแน่ใจ ความไว้วางใจ ฯลฯ
- มีลักษณะ ยึดถือ เชื่อถือ รักดี หวังพึ่ง ยินยอม มอบถวายตัว
- อากาโรใจ เลื่อมใส เห็นด้วย ยินดีรับ ไว้วางใจ แสวงหา ติดตาม
- ศรัทธาญาณวิปยุตต์ เชื่อก่อนเห็นแจ้ง มาจากมิจฉาทิฎฐิ (ทำคุณไสย)
- ศรัทธาญาณสัมปยุตต์ เชื่อหลังการเห็นแจ้ง มาจากสัมมาทิฎฐิ (มีความรู้)
- แบ่งตามวัตถุ เชื่อกรรม เชื่อผลของกรรม เชื่อว่าสัตว์มีกรรม ตถาคต โพรธิศรัทธา
- ศรัทธามาก่อนการกระทำ ทำให้เกิดกำลัง ไปได้ทั้งทางถูกและทางผิด
- โดยสมุทัย คือ รู้สึกถึงสมรรถนะของผู้สนทนา ทำทางจะช่วยให้
- ทำให้เกิดสุข พอใจ แน่ใจ ยืนยัน สบายใจ ด้วยอำนาจของศรัทธา
- ให้ประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรม
- เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงชีวิตให้สดชื่นด้วยตัวมันเอง
- ทำให้เกิดความเลื่อมใส ความรัก ความไม่เห็นแก่ตัว

● ศีล

- ภาวะแห่งความปกติ ไหวพจน์ คือ สันติ เป็นปัจจัยของความสุข และสมาธิ
- มีผลทำให้เวียนว่ายในวัฏฏะ และออกจากวัฏฏะ
- ปุถุชน รักษาโลกียศีล พระอริยเจ้าไม่ต้องรักษา คือ โลกุตระศีลมีเอง
- เป็นหลัก เป็นประธาน เพื่อให้ดูงดงาม

- ต้องมีเจตนา ต้องเป็นไปเพื่อปกติ มีสมาธิ และคุ้มครองผู้รักษา
- กำจัดโทษชั้นหยาบของกิเลส ควบคุมการเห็นแก่ตนเบื้องต้น
- ความฉลาดนักแก้กิเลส จะทำให้ศีลขาด
- ศีลที่ถูกตัดทอน และกิเลสลุบคลำ คือ สีลัพพตปรามาส
- ออกจากสีลัพพตปรามาส ด้วยญาณุตสัมมปัญญา
- มีสัมมาทิฐิ หรือปัญญา นำหน้าศีล
- มีสัจจะ หรือ ทิริโอตปปะ เป็นฐานของศีล มีสติสัมปชัญญะเป็นเครื่องประคอง ความสำรวม ความอดกลั้น อดทน ว่าง่าย สอนง่าย เป็นอาหารของศีล
- เป็นบันไดของพรหมจรรย์ ส่งเสริมสมาธิ ปัญญา มรรค ผล นิพพาน
- ป้องกันและกำจัดวิปฏิสาร (ความเดือดเนื้อร้อนใจ) ของบุคคลรอบด้าน
- โลภียศีล ให้สันติสุขส่วนบุคคล สังคม
- โลกุตระศีล ให้ความมรอตด้านจิตใจ
- กำหนดวันพระถือศีลอย่างเคร่งครัด เพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติ

● ศีลธรรม

- ใช้กันทั่วไป หมายถึงธรรมขั้นพื้นฐาน ไม่ใช่ขัรมัตถ์ เป็นหลักการปฏิบัติของสังคมเพื่อให้ยุติวิฤตการณ์
- กฎเกณฑ์ เว้นในสิ่งที่ควรเว้น กระทำในสิ่งที่ควรกระทำ ช่วยในสิ่งที่ควรช่วย ยกย่องสรรเสริญในสิ่งที่ควร

- ศีลธรรม ต้องมีปรมัตถธรรมเป็นฐาน
- เป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในสังคมมนุษย์
- เป็นรากฐานของวัฒนธรรม ประเพณี
- ควบคุมสัญชาตญาณของสัตว์ เป็นเหตุให้เกิดความเห็นแก่ตัว
- ระวังให้ถูกต้องทั้งทางวัตถุ ทางกาย ทางจิต ทางวิญญาณ

● สติ

- แล่นไปเร็ว ระวังได้ ไหวพจน์ คือ อปัมာธรรม เป็นเครื่องช่วยให้เกิดปัญญามาทันเวลา
- จำแนกตามที่ตั้ง สติปฏิฐานสี่
- จำแนกตามอารมณ์ที่ติดตาม มี ๑๐ คือ (พุทธานุสติ, ธรรมานุสติ, สังฆานุสติ, สีลานุสติ, จาคานุสติ, เทวตานุสติ, มรณานุสติ, กายคตานุสติ, อานาปานสติ, อุปสมมานุสติ)
- ต้องเกี่ยวข้องกับทุกกรณี ทุกกาละเทศะ
- การปฏิบัติ (๑) สติปฏิฐานสี่ (๒) เห็นโลกโดยความเป็นของว่าง (๓) มีนิพพานเป็นอารมณ์ (๔) รู้ตัวสมบูรณ์ก่อนการเคลื่อนไหว

● สมาธิ

- ตั้งมั่น เอกัคคตาคจิต มีนิพพานเป็นอารมณ์
- เป็นการรวมกำลังจิต ไม่ทำผิดทางจิต ไม่เกิดฟุ้งซ่าน

- ต้องมีกัลยาณมิตรคอยช่วยเหลือ อุปกรณ์ต้องเหมาะสม ร่างกายเหมาะสม อารมณ์ สัมปายธรรมอื่น ๆ
- มีลักษณะ บริสุทธี ตั้งมั่น (สมาธิโต) ควรแก่การงาน (กัมมณิโย)
- ทำให้เกิดปรามोध์ เข้มแข็ง ปล่อยวาง
- ตามสัญญาตถุญาณ มีสมาธิตามธรรมชาติ
- ภาวิตสมาธิ การอบรมตามรูปแบบ
- ใช้รูปธรรม นามธรรม, นิพพาน เป็นอารมณ์ เรียกว่า ธรรมสมาธิ
- เป็นปัจจัยให้เกิดปัญญา ทำให้จิตสูงขึ้น ทำให้เกิดสติสัมโพชฌงค์
- อานิสงส์ของสมาธิ ทำให้เกิดสุขในปัจจุบัน เกิดเหตุพิภย ตาทิพย์
- มีประโยชน์มากมาย ใช้ได้กับการงานทุกชนิด

● สังขาร

- ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา พร้อมปรุง
- ปรุงแต่งจนตลอดสายเกิดทุกข์ที่ทนไม่ได้ เรียกว่า ปฏิจจสมุขปาห สายทุกข์
- ขึ้นชื่อว่าสังขารต้องอยู่ในอำนาจของการปรุงแต่ง จะเป็นอิสระไม่ได้
- บุคคลไม่จำเป็นต้องออกจากสังขาร เพียงแต่ออกจากอำนาจของสังขาร คือ อาศัยวิชชา แทนอวิชชา
- บุคคลไม่ควรเห็นสังขารเป็นอกุศลอย่างเดียว เป็นโลกุตรกุศลก็มี อภัยกถุติก็มี เป็นตัวปัญหาได้ เป็นตัวแก้ปัญหาก็ได้ (สังขาร และ นิสสรณะของสังขาร)

- จะออกจากอำนาจของสังขารได้ จะต้องมีการศึกษาที่ถูกต้อง เพื่อให้รู้เท่าทันอำนาจของสังขาร ไม่หลงใหลบูชาสังขาร นี้ เรียกว่ามหากุศล (ปล. มีแต่ แสง สี เสียง มิติความเร็วของ แสง สี เสียง เป็นภพมายา) แค่ดูหรือฟัง ตามที่เป็นจริง ไม่ต้องปรุง ก็จะสามารถมาอย่างง่าย)

● สังฆะ

- ความเป็นหมู่ของผู้ที่พยายามเป็นพระอรีย์เจ้า คือ เข้าใจชีวิต โดย สัจธรรม
- ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติถูกต้อง ปฏิบัติสมควร
- เป็นศาสนทายาท และเป็นรัตนะหนึ่งในพระรัตนตรัย
- กลมกลืน สามัคคี ปราศจากข้อขัดแย้ง คือ สมานสังวาส ไม่ถือว่า แก่ หนุ่ม สูง ต่ำ มากน้อย ฯลฯ
- เป็นนาบุญของโลก เป็นที่พึ่งทางจิตวิญญาณ เป็นผู้ประพาดิพรหมจรรย์
- ต้องเป็นบุญเขตให้เกิดบุญโดยสะดวก ทำหน้าที่เป็นเสาหลักของ สันติภาพของหมู่สัตว์ และเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน
- บวชตามพิธี บวชใจ บวชเพราะเห็นประโยชน์ยิ่งใหญ่ของโลก

● ลิกขา หรือศึกษา

- ทางรูป หมายถึงสถานที่ ตำรา อุปกรณ์ ผู้สอน ผู้เรียน
- ทางจิต คือ โพชฌงค์เจ็ด (contemplation)
- มีลักษณะ ทำให้รู้แจ้ง และสงบเยือกเย็น

- รู้โลก เพื่อจะออกจากโลก และมีฆราวาสธรรม
- เป็นศาสตรา เครื่องกำจัดศัตรูทั้งภายนอกและภายใน
- โล่ ป้องกันอาวุธจากศัตรู เป็นแสงสว่าง แผนที่ เข้มทิศ เครื่องราง ศักดิ์สิทธิ์ ทั้งแก่พุทธศาสตร์และไสยศาสตร์

● สันโดษ

- ยินดีในสิ่งที่มีอยู่-การกระทำ ได้รับผลของการกระทำ พอใจ มีกำลังใจ
กระทำต่อไป
- มีความปรารถนาที่ควรปรารถนา ร่ำรวย มีชัยชนะในการทำงาน มีฐาน
ของความสงบ
- คนธรรมดาต้องควบคุมสันโดษ
- สันโดษของพระอรหันต์ มีเองโดยอัตโนมัติ ไม่ต้องระวังสังวร
- สันโดษของสัตบุรุษ เพื่อพัฒนาเป็นนิพพาน
- มีธรรมเป็นอุปกรณ์ ปรารถนาน้อย เลี้ยงง่าย และสัมมาอาชีวะ
- สันโดษ คือ วัคซีนป้องกันโรคจิต (ไม่สันโดษคงบ้าได้ง่าย)
- ทำให้รู้สึกไม่ขาดแคลน ร่ำรวยเสมอ หล่อเลี้ยงชีวิตให้สดชื่น
- ถ้าเข้าใจสันโดษผิด จะเครียด ถูกทรมานทันที

● สุข คือความทุกข์ที่ทนง่าย

- ดูแลแล้วไม่น่าเกลียดสำหรับบุคคล (รักลูกรักสามี รักสังคม แต่พระองค์ไม่เอา)
- เป็นปัจจัยทำให้เกิดการยึดมั่นในกุศล
- โลกุตระสุข ต้องประกอบด้วย วิชชา สัมมาทิฐิไม่เป็นไปตามอำนาจของกิเลส คือ ไม่รัก ไม่โกรธ ไม่เกลียด ไม่กลัว ไม่ตื่นเต้น ไม่วิตกกังวล ไม่อาลัยอาวรณ์ ไม่อิจฉาริษยา ไม่หวง ไม่ทิ้ง ฯลฯ
- โลกียสุข ตามแบบฉบับผู้ครองเรือน สุขจากกามวัตถุ รูปธาตุ อรูปธาตุ
- โลกุตระสุข เหนือวิสัยโลก สุขจากนิโรธธาตุ
- สุขอย่างยิ่ง คือ เหนือความสุขทั้งปวง สุขทุกชนิดย่อมมาจากความสงบ
- โลกียสุขจะดับเมื่อเป็นอรหันต์ เพราะหมดอัสสาทะ
- ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักอิทัปปัจจยตา คือ ทั้งโลกียสุข โลกุตระสุข
- ได้โลกุตระสุข ก็หมายถึงดับทุกข์ทั้งปวง
- โลกุตระสุข ต้องการการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นพระอริยเจ้า และฉลาดในธรรมของพระอริยเจ้า และเป็นอยู่อย่างไม่ประมาท

● สุขญญาตา

- ว่างจากตัวตน - ว่างจากของตน
- เหตุ คือว่างจากกิเลส และอุปาทาน
- ผล คือ ว่างจากความทุกข์ ว่างจากความหมายและคุณค่าแห่งตัวตน

- ไหวพจน์ คือ อนัตตา
- ไม่เปลี่ยนแปลง คงที่ ถาวร เป็นอสังขตธรรม
- หน้าที่ ป้องกันการยึดมั่นว่าเป็นตัวตน
- ต้องมองเห็นสิ่งทั้งปวงตามความเป็นจริง
- วิปัสสนา ๘ ตา (อนิจจตา ทุกขตา อนัตตตา ธัมมัญญิตตา ธัมมนิยามตา อิทุปัจจยตา (ธรรมเป็นเหตุ) สุญญตา ตถตา อตัมมยตา)
- สุญญตา ทำให้ขัดข้องความวุ่นวายแห่งตัวตน

● อตัมมยตา

- ความไม่สำเร็จ มาจากปัจจัยนั้น ๆ
- ภาวะของจิต ที่อะไรก็ปรุงแต่งจากสิ่งที่ถูกต้องไม่ได้
- อรหัตมรรค วิราคะ วิมุตติ นิพพาน ฯลฯ
- ไม่ผูกพันกับสิ่งใด ไม่มีอาการว่าเป็นทุกข์
- ละตามลำดับ กามธาตุ รูปธาตุ อรูปธาตุ เข้าถึงนิโรธธาตุ คือ อตัมมยตา
- เป็นอนุपाติเสสนิพพาน (การถึงการสิ้นสุดแห่งความทุกข์)
- เกิดมาจากตทั้งควิมุตติทุกขนิค
- จากสมถวิปัสสนา หรือ ธรรมะแก้ตา

● อนัตตา

- ไวพจน์ คือ สุญญตา ตถตา (๒ ตัว)
- มีลักษณะตรงข้ามกับอัตตา
- ไม่เอื้อเพื่อเพื่อจุดประสงค์ของใคร ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของใคร
- เบญจขันธ์เป็นอนัตตา เห็นอนัตตาก็มีหวังเข้าถึงนิพพาน
- เป็นปฏิปักษ์ต่ออัตตา
- ใช้การอธิษฐานจิต จะช่วยให้เห็นอนัตตา เป็นอตัम्मโย ปราศจากตัวกู-ของกู มีอสาธารณญาณ เห็นธรรมเป็นเหตุ
- เห็นสิ่งทั้งปวงโดยความเป็นธาตุตามธรรมชาติ

● อรหันต์

- ไกลจากกิเลส หักวงล้อมแห่งวิภวณะ ไม่มีความลับ ควรแก่การเทิดทูน
- ชีณาสโว (สิ้นอาสวะ) วุสิตวา (จบพรหมจรรย์) วิมุตติ (หลุดพ้นด้วยปัญญาอันชอบ ฯลฯ ตาที่ (คงที่) เกพลี (รู้ทุกสิ่ง)
- ผู้สงบทั้งภายนอกและภายใน หมดความยึดถือว่าตัวตนของตน
- ปฏิบัติตามมรรคมืองค์แปด, สุญญตา, อตัम्मยตา
- มีความฉลาดในอายตนิกรธรรม สามสิบประการ (อายตนะภายในหก อายตนะภายนอกหก วิญญานหก สัมผัสหก เวทนากรรม ๓๐) ทำให้เกิดลักษณะเจ็ดประการ คือ ภาวะ แห่งธรรมนั้น, ทางให้ถึงความดับแห่งธรรมนั้น เหตุให้เกิดธรรมนั้น ความดับแห่ง ธรรมนั้น ทางให้

ถึงความดับแห่งธรรมนั้น อัสสาทะแห่งธรรมนั้น อาทีนวะจากธรรม
นั้น นิสสรณะจากธรรมนั้น

- ภาษาคน ยอดคนในโลก ภาษาธรรม ยอดธรรมเหนือโลก

● อริยมรรค

- หนทางอันประเสริฐ
- ไหวพจน์ คือ มัชฌิมาปฏิปทา, พรหมจรรย์, โภธิปักขิยธรรม, สัมมัตตะ
 ฯลฯ
- มีลักษณะเป็นกลาง ไม่หย่อน ไม่ตึง ไม่เปียกแฉะ ไม่ไหม้เกรียม ไม่
มัวเมาในกาม ไม่ทำตนให้ลำบาก ไม่บวก ไม่ลบ
- เป็นไปได้ทั้งโลกียอริยมรรค เป็นการปฏิบัติของผู้ที่ยังมิได้บรรลุมรรค
ผลขั้นใด ๆ
- และโลกุตระอริยมรรค มรรคของพระอริยเจ้า สำหรับปฏิบัติเพื่อ
มรรคผลที่สูงขึ้นไป เป็นวิหารธรรมของพระอริยเจ้า
- เป็นสิ่งที่ไม่มีมาก่อนการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า
- เป็นความลับ นำไปสู่การดับทุกข์ทั้งปวง
- บรรลุถึงนิพพาน
- เกิดความเชื่อ ความเลื่อมใส ความพอใจในธรรม เป็นอัสสาทะของ
อริยมรรค
- สิ่งที่ต้องเกี่ยวข้อง คือ โภชณงค์เจ็ดประการ

- ปฏิบัติเข้ามาได้ทุกทิศทุกทางโดยรอบ เข้ามาจุดศูนย์กลาง คือ ดับทุกข์สิ้นเชิง

● อวิชา

- ไม่มีวิชา คือ ไม่มีความรู้ที่ถูกต้อง
- องค์ประกอบ คือ นิเวศห้า มิจฉาทิฎฐิ และมีลักษณะไม่รู้ในสิ่งที่ควรรู้
- อวิชามีอยู่ตามธรรมชาติ และถูกปรุงตามเจตสิกธรรมในจิตมนุษย์
- เป็นจุดตั้งต้นของปฏิจสมุปบาทฝ่ายทุกข์
- หมดอวิชา จิตจะว่างสู่นิรันดร
- เป็นสังโยชน์ตัวสุดท้าย ก่อนอรหันตมรรค
- เป็นเหตุแห่งความทุกข์ และท่องเที่ยวในสังสารวัฏ

● อัตตา

- มีสัญชาตญาณแห่งตัวกู
- ใช้รูปก็ได้ นามก็ได้ เป็นที่ตั้งแห่งตน
- ยึดสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องว่าเป็นของตน
- แบ่งเป็น ๓ คือ (๑) อัตตาของสัญชาตญาณ (๒) อัตตาของมิจฉาทิฎฐิ (อัตตานุทิฎฐิ) (๓) อัตตาของอุปาทาน (อัตตาวาอุปาทาน)
- มีอัตตาตามธรรมชาติ เพิ่มด้วยความคิดเห็น และความหลงยึดติด

- มีลักษณะกัณฑ์เจ้าของ ทำให้คิดว่าเป็นความถูกต้องในการเห็นแก่ตน ในที่สุดก็เกิดนิสัยเป็นตัวกู ของกู
- ทางแก้ คือ สมาธิ ปัญญา อริยมรรคมีองค์แปด
- เห็นอนัตตานุสัสสนาญาณเพียงอย่างเดียว พอแล้วที่ออกจากอัตตา
- อัตตตามาสัญชาตญาณ มีอานิสงสีให้ดำรงชีวิตตามธรรมชาติ
- ควบคุมไม่ได้ ก็กลายเป็นอิตตาวาทุพาพาน

● **อายตนะ**

- รู้สึกรู้สีกได้ถ้ามีการติดต่อ เป็นสังขตธาตุ เชื่อมได้หลายทาง
- อสังขตธาตุ ต้องเชื่อมผ่านนิโรธธาตุ ใช้นิพพานายตนะ
- อายตนะฝ่ายสังขตธรรม เป็นสังขารธรรมตามกฎอิทัปปัจจยตา
- อายตนะฝ่ายอสังขตธรรม เป็นวิสังขารธรรม (ปรุงไม่ได้) อยู่เหนือกฎเกณฑ์ เหนือทุกข์ทั้งปวง
- ควรอยู่ด้วยสัพปุริสธรรมเจ็ดประการ

● **อิทัปปัจจยตา**

- ความมีสิ่งนี้ สิ่งนี้เป็นปัจจัย สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น
- ทุกสิ่งมีปัจจัยของการเกิดและการดับ (ตัดพระเจ้าทิ้งไปเท่านั้น)
- เมื่อมีปัจจัยกับสิ่งใด สิ่งนั้นก็เกิดขึ้นและมีอยู่
- เมื่อไม่มีปัจจัยกับสิ่งใด สิ่งนั้นก็ไม่มีอยู่ หรือดับ

- ไหวพจน์ คือ ปฏิจจสมุปบาท, อัมมัญฐิตตา, อัมมนิยามตา, ตถตา, อวิตถตา, อนัญญถตา, ยถาปัจจยปวัตตถตา
- เป็นกฎธรรมชาติ, ภาวะการณ์ปรุงแต่ง, เป็นมัชฌิมาปฏิปทา
- สัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่
- เป็นกฎตายตัวแห่งธรรมประเภทสังขตะ ที่มีอยู่เอง
- เป็นแม่บทแห่งกฎทั้งหลายที่เป็นสังขตธรรม กฎของวิวัฒนาการ
- กฎที่ควบคุมการเกิดขึ้นของทุกข์ การดับทุกข์
- ผู้ไม่รู้จะหลงยึดส่วนใดส่วนหนึ่งเป็นตัวเรา ของเรา
- ปฏิบัตินิโรธ เพื่อออกจากอิทัปปัจจยตา
- รู้เรื่องอิทัปปัจจยตา ทำให้ดำรงมัชฌิมาปฏิปทา
- ตามกฎของอิทัปปัจจยตา จะดับทุกข์สิ้นเชิง

● อุปาทาน

- การเข้าไปยึดเอา ว่าเป็นตัวเป็นตน
- การฝังตัวเข้าไป สำคัญมั่นหมาย
- เป็นที่ตั้งของอุปาทาน และยึดมั่นในความเป็นคู่
- มีหลายรูปแบบ ผูกพัน ห่อหุ้ม รัตรึง ครอบงำ เมาหมก
- ยึดมั่นด้วยตัณหา เอานั่น เอนี่)
- ยึดมั่นด้วยมานะ (เป็นนั่น เป็นนี่)
- ยึดมั่นด้วยทิฏฐิ (ว่าเป็นอย่างนั้น ว่าเป็นอย่างนี้)

ความสูงที่มองไม่เห็น
ของชีวิต
คือ..
การช่วยเหลือผู้อื่น

ชีวิตที่แท้ (Buddhist Metaverse)

๑. กฎธรรมชาติธรรมคา คือ สหสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยที่เป็นผล จากกฎทรงมวลของสสาร ของเซอร์ ไอแซก นิวตัน รวมกับกฎสัมพันธ์ภาพ ของสสารและพลังงานของ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ ที่ก่อเป็น ขณะ ขณะ กับทุกสรรพสิ่ง (ทั้งที่มีและไม่มีชีวิต)

๒. กฎของอนัตตธรรม คือ การเห็นการประชุมรวมตัวกันของ เหตุปัจจัยเป็นขณะ ตามขั้นตอนของชีวิต โดยรับรู้ผ่านการเชื่อมต่อ ระหว่างอายตนะทั้งห้า เรียกว่าปฏิจจะสัมพัทธ์

๓. กฎแห่งกรรม คือ การรู้ การรับ ผลจากการปรุงแต่งแต่ละขณะ เป็นปรากฏการณ์ของชีวิตตามคำสั่งที่ไหลดไวในจิต (อริยัจนสัมพัทธ์)

๔. กฎของวิบากกรรม คือ การเรียนรู้ การรับ การปรุงแต่งกิณ กาม เกียรติ ลดหลั่นตามลำดับ

๕. กฎของนิเวศน์ห้า คือ เครดิตหนี้กฎแห่งกรรม แบ่งได้เป็น พฤติกรรมสี่ ลักษณะ คือ การรวนเวียน ชอบ ชัง กลัว หลง (อคติสี่) ก่อชาติสัตว์วิบาก ชอบมากเกินไป (รักดีสุด ๆ) ชังมากเกินไป (แค้น สุด ๆ) กลัวมากเกินไป (กังวลใจสุด ๆ) หลงมากเกินไป (ก่อให้เกิด ความมีน อื้อ ตื้อ ทิบสุด ๆ)

๖. กฎของสังสารวัฏ คือ วนอยู่ระหว่าง หลงรู้รับ รู้หนัก รู้หลง เหนื่อยกายและใจ ดุจหนูถีบจักร ภายอยู่ที่เดิม แต่ใจสาละวนอยู่ในภพ เพราะภูมิจิตที่หลากหลายตามกฎแห่งกรรม

๗. กฎของการสำนึกรู้ คือ แจ่มใจในความเป็นจริงของกฎของวิทยาศาสตร์ว่า สัมพันธ์กันเป็นขณะ ตามกฎธรรมชาติธรรมดา (กฎของวิทยาศาสตร์จึงเรียกว่ากฎมนุษย์ที่สมมติบัญญัติขึ้น)

๘. กฎของการตื่นรู้ คือ การตื่นรู้ของจิต รู้ชื่อ ๆ การทะลุรูปภาพทั้งปวง (Scientific Metaverse) ว่าเป็นแค่มโนภาพของจิตสำนึกรู้ เช่น การเห็นรูปพระพุทธเจ้าในกระดาศ เห็นรูปในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในกระดาศ เห็นเช็คเงินล้านหรือธนบัตร ทั้งหมดเหมือนกันที่ความเป็นรูปธาตุ คือความเป็นกระดาศเปื้อนสี แต่คุณภาพของการปรุงแต่งต่างกัน นับประมาณไม่ถ้วน แม้ทุกรูปคือความศักดิ์สิทธิ์คล้าย ๆ กัน แต่อำนาจของความศักดิ์สิทธิ์กลับมีอำนาจแตกต่างกัน

๙. นี่คือการตื่นรู้สัจธรรมของจิต

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เหตุผลที่แท้จริงเป็นอะไร (Buddhist Metaverse)

ปรากฏการณ์น้ำท่วมหลายจังหวัดช่วงเวลาที่ข้าวกำลังออกรวง
หน้าซำการส่งออกมีปัญหา เพราะต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่ของไทย
แพงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 น้ำมันแพง ปุ๋ยแพง
การลงทุนในนาข้าวสูงขึ้น เพราะส่วนมากเป็นข้าวปลูกแบบพืชเชิงเดี่ยว
(สมัยใหม่)

ราคาข้าวเปลือก ๑ กิโลกรัม เพียง ๕ บาทกว่า ซึ่งเป็นราคาที่ทำให้
ชาวนาเดือดร้อน แม้แต่จะได้รับเงินประกันราคาข้าวจากรัฐบาล
บ้างก็ตาม

ทำไมราคาข้าว ๑ กิโลกรัม ราคาถูกกว่าบะหมี่สำเร็จรูป ๑ ซอง

ทำไมประเทศไทยก็สั่งเปิดประเทศ รับนักท่องเที่ยวโดยไม่ถูก
กักตัว แต่ราคาข้าวกลับต่ำสุดในรอบ ๑๐ ปี ทั้ง ๆ ที่ผลผลิตตกต่ำ
เพราะถูกซ้ำเติมจากภัยธรรมชาติ และภัยการเมือง (น้ำมันราคาขึ้น)

เหตุผลที่แท้จริงเป็นอย่างไร

พุทธบริษัทควรช่วยกันใคร่ครวญว่าน่าจะเป็นข้อใด

๑. You are what you eat บัดนี้เยาวชนคนรุ่นใหม่ใช้อาหารที่ทำจากข้าวสาลี (สินค้านำเข้า) เช่น กินมามา พิซซ่า เค้ก คุณก็ทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่กินข้าวน้อยลง หรือปฏิเสธอาหารจากข้าว

๒. **Eco system** ของยุคสมาร์ทโฟน เหมาะสำหรับการใช้ปัจจัยสี่แบบตะวันตก คือ อาหาร น้ำ สำเร็จรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป ที่อยู่อาศัย สำเร็จรูป เครื่องสำอาง อาหารเสริม ยารักษาโรค สำเร็จรูป

๒.๑ ผลลัพธ์ก็คือ ร่างกายของคนยุคใหม่แปรเปลี่ยนให้ไปรับกับ Eco system ระบบ smart card, smart living ทุกอย่าง smart หมด แม้แต่ smart welfare รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลก็ต้อง smart ด้วย

๒.๒ Entertainment system สำหรับคนรากหญ้า ทำ CG computer graphic ที่ทำให้มันโน้ตส์เหมือนจริงดูสมจริงกว่าก่อน การตูน หนัง ละคร เกม การค้าขายออนไลน์ การโชว์ตัวออนไลน์ เป็นระบบ ตัด ต่อ แต่งแต้ม จนขาดความจริงแท้ของชีวิต

๓. **Education system** เน้นระบบปรนัย เร่งเร้าให้เยาวชนสนใจ ฟังจ้อง ไปที่เป้าหมายแบบ “ปาเป้าเพื่อคว้าแจ็กพ็อต” การศึกษาแบบปรนัยทำลายอริยทรัพย์ที่ติดมากับจิต ทำลายวัฒนธรรมพุทธ ทำลายการคิดแยกกายเชิงพุทธ การศึกษาที่รัฐบาลจัดไว้เป็น mutator (เครื่องมือให้จิตกลายเป็นหุ่น) คนไทยจึงกลายเป็น Smart Slaves

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ความเชื่อมั่นของมนุษย์ ยังเป็นปัจจัยภายนอกเหมือนเดิม

ข่าว SCB (ธนาคารไทยพาณิชย์) เข้าร่วมหุ้น ๕๑% กับ Bit Klub ทำให้ตลาดหุ้น Bit coin สูงสุด หุ้นเพิ่มขึ้นเป็นรายวัน ทั้ง ๆ ที่เศรษฐกิจของไทยเป็นขาลง (ปัญหาราคาน้ำมันขึ้น ราคาข้าวตกต่ำ รถมอเตอร์ไซด์ ฯลฯ)

แสดงว่าความเชื่อมั่นของมนุษย์กำลังผูกโยงกับหลักคณิตศาสตร์ที่อยู่เบื้องหลังการเขียนโปรแกรม AI ไม่ใช่แค่ Bit coin แต่ยังมีเงินสกุล AI อื่น ๆ อีก แต่เด่นดั่งน้อยกว่า Bit coin เท่านั้น

จากโบราณกาล การที่มนุษย์กระจุกตัวเป็นชุมชนน้อยใหญ่ และกระจายทั่วไปตามภูมิสถาปัตยกรรมของโลก

ยุคที่ยังติดต่อสื่อสารระหว่างกันยังยาก ความเชื่อมั่นของมนุษย์จะกระจุกอยู่ที่อำนาจของทวดสวรรค์ ผู้ฉลาดจะอ้างความศักดิ์สิทธิ์ผ่านผีฟ้า พรหม ราชา ฮองเต้ กษัตริย์ และชื่ออื่น ๆ ที่เป็นร่างทรงเชื่อมความศักดิ์สิทธิ์จากฟ้า

วิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี ที่พัฒนามาในราวสองสามทศวรรษโดยเฉพาะผ่านสื่อออนไลน์ ได้ถ่ายโอนอำนาจของความศักดิ์สิทธิ์ มาอยู่ที่ความรู้สากล กติกาสากล วัฒนธรรมสากล การเจริญพัฒนาสากล โดยวัดระดับเศรษฐกิจบางตัวที่เป็นมาตรฐานสากล

ผู้ที่ไปกับความทันสมัย ทันโลก ทันเหตุการณ์ ยินดี พร้อมใจ ตั้งแต่ระดับผู้นำองค์กร ระดับผู้ปฏิบัติ และประชาชนผู้ตาม ยอมรับอำนาจของกติกาสากล ความรู้สากล วิธีปฏิบัติแก้ปัญหาแบบสากล เห็นชัดเจนก็คือ การล็อกดาวนั้ การเว้นระยะห่าง การใส่หน้ากากอนามัย เพื่อหยุดการระบาดของ COVID-19 ถูกเชื่อ ถูกปฏิบัติ แนวสากล โดยเฉพาะ สังคมไทยจะใส่ใจชื่อ ปฏิบัติตามอย่างรักที่สุด ๆ ไม่เว้นแม้แต่สถาบันสงฆ์ สถาบันการศึกษา สถาบันตุลาการ สถาบันครอบครัว อื่น ๆ

เมื่อถูกประชาสัมพันธ์ให้กลัว COVID-19 จนเกิดการระแวงภัยจากคนด้วยตัวเอง โดยอ้าง COVID-19 เป็นตัวปัญหา ผลที่ได้ก็คือมนุษย์ยุคใหม่จึงเชื่อมั่นใน AI มากกว่ากติกาสากลที่ออกกติกาโดยสมองมนุษย์ (ทำงานที่บ้าน ประชุมผ่านหน้าจอ)

นี่คือการถ่ายโอนความเชื่อมั่น จากโบราณเชื่อพุทธสวรรค์ไปสู่คนเก่งในรัฐบาล และปัจจุบันกลับมาสู่ฐานรากของอารยธรรม คือ คณิตศาสตร์ (ภาษาเบสิก)

วิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี ที่มีคณิตศาสตร์ทำหน้าที่พุทธสวรรค์ เลยกลายเป็นความเชื่อมั่นสูงสุดของมนุษย์ เพราะ Ecosystem ของ AI ถึงพร้อมไปที่ไหนก็จะพบพฤติกรรมสังคมก้มหน้า

พุทธธรรมก็ยังไม่มีการตั้งในจิตคนไทยเหมือนเดิม

๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อมรักษาผู้ดำรงสังขธรรม (ตอนที่ ๑)

๑. กาลามสูตรสิบ เป็นความน่าอัศจรรย์ของพุทธปัญญา
๒. กาลามสูตรสิบ เป็นสังขธรรมที่อยู่เหนือกาละและเทศะ
๓. มันคือธรรมสัจจะ ที่เป็นสังขธรรม
๔. ไม่ใช่ของยากที่จะใช้พุทธศรัทธาจดจำนิยามในกาลามสูตรสิบ
๕. ไม่ใช่ของง่ายที่จะถอดรหัส เพื่อเข้าถึงสภาวะนิยามของกาลามสูตรสิบ
๖. ไม่ใช่ว่าผู้ถอดรหัสกาลามสูตรสิบได้ จะประยุกต์สังขธรรมข้อนี้ได้ ง่าย ๆ
๗. เพราะการใช้กาลามสูตรสิบให้ตรงกับสังขธรรม เขาผู้นั้นต้องเข้าถึงอนัตตารธรรมของความรู้อีกด้วย
๘. ถอดรหัสกาลามสูตรสิบไม่ได้ นักบวชกับฆราวาสก็โง่เท่ากัน
๙. ฆราวาสที่ประยุกต์กาลามสูตรสิบ ได้ถือว่าเป็นพุทธบัณฑิต
๑๐. พุทธบัณฑิตที่ประยุกต์กาลามสูตรสิบได้ ย่อมอยู่เหนือความขัดแย้ง ทั้งปวง แม้จะอยู่ใน Ecosystem ของบริโภคนิยม (เต็มไปด้วยสิ่งเร้าและสิ่งกล่อม)

ยกตัวอย่าง :-

- อยู่ใน Ecosystem ของความเชื่อเรื่องการระบาด COVID-19 อย่างปลอดภัย ไร้กังวล โดยไม่ต้องฉีดวัคซีน ไม่ต้องทำ social distancing ไม่ต้องล้างมืออะไรให้วุ่นวาย ถ้าเพียงแต่รู้วิธีใช้ โลกุตระธรรมเป็นอาภรณ์ ศรัทธาในพุทธภษิต **“ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน”**
- เห็นร่างกายของตนและจิตพุทธเป็นความอัศจรรย์ สามารถใช้อาหารการตื่นรู้อย่างสมดุล สันติก็จะเกิดเป็นปกติชีวิต แม้อยู่ท่ามกลาง Ecosystem ของความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันการระบาดของ COVID-19 เพราะสมรรถนะในการประยุกต์

๑๑. กาลามสูตรสิบ เป็นเรื่องธรรมชาติธรรมดา

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อรักษาคู่ดำรงสัจธรรม (ตอนที่ ๒)

๑. การภาวนาจนเห็นแจ้งว่า แสง สี เสียง เป็นต้นธาตุต้นธรรมของ Ecosystem ของทั้งธรรมชาติและอารยธรรมของมนุษย์
๒. การภาวนาจนเห็นความอัศจรรย์ของดอกไม้ดอกเล็กๆ ในสิ่งเล็กๆ ทุกหน่วยชีวิตต้องปรับตัวตามธรรมชาติธรรมดา นี่แหละคืออำนาจของเหตุปัจจัยที่เกิดจากอำนาจของสุญญตาและอิทัปปัจจยตา มันอยู่เหนือการปรุงแต่งของกฏมนุษย์ ยกเว้นกฏมนุษย์นั้นต้องสอดคล้องกับกฏธรรมชาติธรรมดา
๓. ขณิกาวาทของเหตุปัจจัยของสรรพสิ่งจึงเป็นกฏของอนัตตาธรรม
๔. นำดอกไม้มาปักในแจกัน จึงสยบการปรุงแต่งได้ทุกชนิด มองที่ไร้ความสงบเย็นใจก็พลันอุบัติ (emerge)
๕. ข้าวคู่บ่าวสาวคนดัง (ข่าวกระแสดารา ๑๕ พ.ย. ๖๔) แต่งกายงดงาม โดยเฉพาะชุดเจ้าสาวเป็นชุดไทยราคาหนึ่งแสนกว่าบาท เมื่อถ่ายภาพโดยมีวัดไทยที่อลังการเป็นฉากหลัง (วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม) ทั้งคู่ไปขอพรจากสมเด็จพระสังฆราชของค์ปัจจุบัน ความงามของการแต่งกาย การทำท่าทางทุกอย่าง เป็นเหตุปัจจัยของกฏมนุษย์ที่สอดคล้องกับกฏธรรมชาติธรรมดา แต่นี่คือกฏของอนัตตาธรรม ความงามที่เห็นจากรูปเป็นอนิจจังไม่ต่างจากดอกไม้ที่ตัดมาปักแจกัน

๖. ความสุขสงบลึกซึ้งที่ได้จากอนัตตธรรมของดอกไม้ดอกเล็ก ๆ
ดูเยือกเย็น สัมผัสได้ง่ายเป็นธรรมดา ความสุขจากเห็นคู่บ่าวสาว
ถ่ายภาพอันงดงาม จะเห็นวัฒนธรรมพุทธที่ฝังรากลึกลงมานานใน
จิตวิญญาณไทย
๗. บุคคลที่ได้ความสุขสงบจากธรรมชาติรอบตัว เรียกว่า เนกขัมมสุข
บุคคลที่ได้ความสุขจากอารยธรรมของมนุษย์ เรียกว่า กามสุข
๘. ถึงแม้ว่าการภาวณาจะหยั่งลงถึงชีวิตที่แท้ แต่ก็ยังดำรงความเข้าใจ
ของกามสุข และเนกขัมมสุข ได้ดี
๙. แต่ชีวิตที่แท้ยังมีโลกุตระสุข คือสุขจากมีอิสระเหนือทุกเหตุปัจจัย
ของโลกสมมติ (เหนือกว่าทุกความเจริญของโลกาภิวัตน์)

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อมรักษาผู้ดำรงศีลธรรม (ตอนที่ ๓)

๑. กฎของอนัตตาธรรม คือ การละทิ้งที่มีต่อสภาพธรรมรอบตัวของเขา
๒. ได้ยินเสียงจากสัตว์ตอนเช้า ได้ยินเสียงลมหายใจของตนเอง เป็นการละทิ้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ไม่ต้องปรุงแต่งให้เป็นอะไร ตามนิยามของโลกาภิวัตน์
๓. ไม่ต้องแปลกต่อสภาวะแสงและเงาตอนรุ่งอรุณ เดินเงิบๆ ต้อนรับอรุณรุ่ง ด้วยคารวะธรรม เย็น ลึก สงบ ซึ่ง ธรรมดา
๔. คารวะธรรมในตนก็จะคารวะธรรมในธรรมชาติรอบตัว นี่คือสมดุลงอกายและจิต กฎของอนัตตาธรรม ธรรมดา
๕. ความไม่ประมาทควรหมายถึง การรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง
๖. ทิวัจฉิ (ความเห็น) ไต ที่ให้ผลประโยชน์กับจิตผู้ใด จิตของเขาก็จะรับไว้เป็นความคิดเห็นชอบ (ควรรู้ทันสิ่งที่ชอบ) รู้ไม่ทันสภาวะอารมณ์ ก็จะหลงอัตตานุทิวัจฉิที่ตนยึดมั่นที่
๗. สิทธิไธ (ความดำริ) ที่ให้ผลประโยชน์กับจิตผู้ใด จิตของเขาก็จะรับไว้ในฐานะสิทธิมนุษยชน รู้ไม่ทันสภาวะอารมณ์ ก็จะเกิดอัตตาวาทุปาทานทันที

๘. อัตตานุทิลุทธิ และอัตตาวาทุปาทาน คือ อารยธรรมที่มีมนุษย์ปรุงแต่งตามยุคสมัย และมนุษย์สร้างอารยธรรมนี้ระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง
๙. ถ้าขัดกันระหว่างสองอัตตาดังกล่าว ก็จะทำให้สงครามแย่งชิงอำนาจกันทันที สงครามในจิตมนุษย์จึงไม่เคยสงบลงได้
๑๐. คนตัวเล็กบารมีน้อย ก็เป็นการต่อสู้ระหว่างโพธิ์กับกิเลส คนตัวใหญ่บารมีสูงกว่า ก็ใช้อำนาจอารยธรรมควบคุมผู้อื่น อารยธรรมจึงเป็นบ่อเกิดการควบคุมในตนเอง ในครอบครัว ในชุมชน ในประเทศ และในโลกาภิวัดน์ (อำนาจการควบคุมจะลดหลั่นกันไปตามบารมี)
๑๑. เพิกสองอัตตา หรือรู้เท่าทันอำนาจของทิลุทธิที่ยึดไว้ และรู้ทันอำนาจของสิทธิมนุษยชน ก็จะเหลืออำนาจของสัตยชาติญาณ (๓ ก คือ กิน กาม เกียรติ)
๑๒. วางอำนาจทั้งหมด แล้วใช้อำนาจเหล่านั้นอย่างทางสายกลาง ก็จะได้ชีวิตที่แท้

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อมรักษาผู้ดำรงศีลธรรม (ตอนที่ ๔)

๑. “การวิจัยและสิ่งที่ถูกอ้างว่า ได้ผ่านการวิจัยมาแล้ว” ประโยคนี้ เป็นความขลังในหมู่มนุษย์ผู้เป็นทาสโลกาภิวัดน์ ไม่แตกต่างจาก พระเครื่อง ผ่านการปลุกเสกโดย เกจิอาจารย์ในหมู่พุทธบริษัท

- เพราะมันสร้างความน่าเชื่อถือ ทำให้กลายเป็นสินค้ามาใช้ทันที ไม่ว่าจะมาในรูปอาหารเสริม เครื่องสำอาง ยา วัคซีน และอื่น ๆ
- น้อยคนที่จะรู้ว่า งานวิจัยทั้งหลายทั้งปวงเป็นไปได้เพราะทฤษฎีสัมพันธภาพ ระหว่างสสารและพลังงาน ($E = mc^2$) ของ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์

มันทำให้นักวิจัยสามารถใช้สารกัมมันตภาพรังสีสอดแนม เพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ ไม่ว่าจะใช้สิ่งมีชีวิต หรือในเทคโนโลยีที่เป็นโครงการใหญ่ ๆ เช่น การประปา การขนส่งก๊าซ หรือการก่อสร้างตึกระฟ้า เป็นต้น

๒. ต้นเหตุที่ทำให้ได้ทฤษฎีนี้ มาจากไอน์สไตน์เกิดวาบแห่งการหยั่งรู้ทันทีทันควัน เมื่อปล้นเห็นรຸ້งกินน้ำเกิดพริบปอนท้องฟ้านั่นเอง

๓. การหยั่งรู้ทันทีทันควันที่พลิกจากอวิชชาเป็นวิชา ก็คือการเข้าถึง การผุดขึ้นของธรรมธาตุจากสุญญตา ของพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ ตลอดจนพระอริยบุคคลทั้งหลาย

๔. สุนทรียาวินัย จึงเป็นคำศักดิ์สิทธิ์ไม่ต่างจากทฤษฎีสัมพันธภาพของไอน์สไตน์
๕. เพราะนี่คือการค้นพบอำนาจสูงสุดของกฎธรรมชาติธรรมดา
๖. ถ้าทรงจิตไว้ที่สุญญตา ก็คือทรงอำนาจรู้ในระหว่างการทำหน้าที่รู้อะไร ซึ่งเป็นสัญชาตญาณของชีวิตมนุษย์
๗. ขณะรู้ว่า รู้อะไร จึงเป็นความรู้ที่นิ่งในความรู้ที่แปรปรวน นิ่งรู้ความแปรปรวนและควบคุมบังคับให้เป็นไปตามที่ใจต้องการไม่ได้ นี่คือนิยามปัญญา
๘. ถ้าต้องการให้ได้ตามใจปรารถนา ความปรารถนาของใจจะต้องตรงกับเหตุปัจจัยที่สอดคล้องกับกฎธรรมชาติธรรมดา
๙. ทั้งสุนทรียาวินัยและทฤษฎีสัมพันธภาพของสสารและพลังงานเป็นปรากฏการณ์ธรรมดา ที่มนุษย์รู้จัก แต่ไม่รู้แจ้งเท่านั้น

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อรักษาคณะผู้ดำรงศีลธรรม (ตอนที่ ๕)

๑. ถึงแม้ว่าควอนตัมคอมพิวเตอร์จะประมวลผลได้เร็วกว่าคอมพิวเตอร์ปัจจุบันหลายล้านเท่า แต่ความที่มันมีความแปรปรวนสูง ความไม่เสถียรเกิดขึ้นแม้รับกระทบกับเหตุปัจจัยเพียงเล็กน้อย ควอนตัมคอมพิวเตอร์จึงไม่อยู่ในสถานะที่จะนำมาประยุกต์
๒. นักปราชญ์ชาวพุทธเชื่อในการประมวลผลของจิตมนุษย์ผู้สั่งสมบารมี (สามสิบทัศ) ไว้ดีแล้ว
 - ตำนานว่าด้วย พุทธนิทานของพระโพธิสัตว์ จึงเป็นตำนานที่อ้างอิงกัน เช่น ตำนานพระเจ้าสิบชาติ (๑๐ ชาติสุดท้ายของเจ้าชายสิทธัตถะ) ตำนานที่ไกลออกไปเป็นกัป (ยาวนานมาก) มีปรากฏในการเทศนาของพระเกจิอาจารย์ พี่ชาวพุทธไทยให้ความเคารพนับถือ เกี่ยวกับอดีตชาติอันยาวไกลของเจ้าชายสิทธัตถะ
 - ชาวพุทธที่เบตเชื่อในพระรินปุเช เช่นองค์ทะเลลามาองค์ปัจจุบันว่าท่านเคยเป็นประมุขของพวกเขา ๑๔ ชาติแล้ว เขามีวิธีทดสอบการประมวลผลของพระรินปุเช (ระดับสำคัญ) จนแน่ใจว่าช่องค์เดิมที่สิ้นไปแล้ว การประมวลผลความจำจะทำในเด็กอายุน้อย ๆ (๓-๕ ขวบ) เป็นต้น
๓. หลักการประมวลผลของจิตมนุษย์จึงทำให้เกิดบารมี และผลที่ต้องตามมาตามกฎแห่งกรรม ทำดีย่อมดี ทำชั่วย่อมชั่ว

๔. เนื่องจากการทำดี การทำชั่วถูกแปลงเป็นบุญบาป ท่านพุทธทาสภิกขุให้ข้อคิดว่า ชาวพุทธที่แท้ควรจำกุศลกรรมบถสิบและอกุศลกรรมบถสิบ โดยเฉพาะมโนกรรมสามเป็นข้อที่พึงระวัง
- นั่นก็คือ ไม่อยากได้ของผู้อื่น ไม่ประทุษร้ายผู้อื่น และมีความคิดชอบ (สัมมาทิฐิ)
 - การจะมีกุศลมโนกรรมได้ จึงจำเป็นต้องรู้ทันความคิดและความต้องการของตนเอง ว่ากำลังคิดอยากได้อย่างไม่ชอบธรรมหรือคิดประทุษร้ายอย่างไม่ชอบธรรม อยู่หรือไม่
๕. แต่ปัจจุบัน โลกาวัตถ์นี้มีอำนาจครอบครองความคิดและความเชื่อของคนทั้งโลก ดังนั้นจึงขึ้นกับว่า เราจะรู้ทันโลกาวัตถ์หรือไม่ ว่าเรากำลังจูงความเชื่อของเราให้เป็นสัมมาหรือมิฉฉาทิฐิ

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อมรรักษาผู้ดำรงศีลธรรม (ตอนที่ ๖)

๑. ดิฉันเปิดดูรายการ “Dress my love ชุดนี้ พี่จัดให้” ของวันที่ ๒๐ พ.ย. ๒๕๖๔ เวลา ๑๗.๑๕ น. ทางไทยทีวี 3HD อดีตนางสาวไทย เลือกชุดให้เพื่อนสนิท ทำให้ดิฉันหวนคิดถึงชนเผ่าแอฟริกาที่ทำขนนกสวย ๆ มาประดับตามร่างกาย เพียงแต่แพ้นั้นทันสมัยเอาผ้าใหม่มาทำให้รุ่มร่าม ไม่ต่างจากขนนก
๒. นี่เพราะจิตใต้สำนึกของคนเก่งของยุคเห็นความจริงของชีวิต ที่ไม่มีอะไรที่จะสั่งได้ตั้งใจ ดูการทำงานของ AI (Artificial Intelligence) แพ้นั้นแต่งกายเครื่องประดับจึงต้องแทรกด้วยความเป็นธรรมชาติ ธรรมดา ที่ไกลาหล ไม่ใช่ระเปียบเปื้ออย่าง AI ทำ
๓. โลกาวัดณ์ชนะใจคนทั้งโลก ให้ความสะดวก สบาย รวดเร็ว การชี้ชวนให้เห็นเทคโนโลยีที่ทำงานแทนมือมนุษย์เป็นความวิเศษ ทำให้มนุษย์ค่อย ๆ ยอมรับ VR (Virtual reality) ไม่มีใครท้วงติงว่า VR ทุกประเภทยิ่งทำให้มนุษย์ทิ้งความรู้สึกและความที่จะเห็นร่างกาย เป็นของอัศจรรย์ แต่กลับเชิดชูให้เทคโนโลยีอัศจรรย์กว่าชีวิตของตนเอง
๔. สรุไปได้ใหม่ว่า จิตวิญญาณของผู้ไปกับความทันสมัยของโลกได้ถูกกลายพันธุ์ไปหมดแล้ว (จะกิน จะอยู่ จะแต่งกาย จะทำอะไร) ผิดโครงสร้างทางภูมิสถาปัตยกรรมของโลก (earth) จึงทำลายโลก

ภูมิศาสตร์ให้เหมาะกับความวิปลาสน์ที่เพิ่มกำลังอย่างมหาศาลของมนุษย์

๕. ระบบประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน ที่มนุษย์เสพผ่านสื่อออนไลน์ ยังคงดำรงความเห็นแก่ตนของมนุษย์ ไม่ต่างจากคนโบราณ ซึ่งเอาเปรียบมนุษย์ด้วยกันโดยอ้างโครงการของพระพุทธเจ้า แต่มนุษย์ยุคออนไลน์ เอาเปรียบกันซับซ้อนกว่า ซ่อนเงื่อนมากกว่า
๖. ระบบอัตโนมัติที่แทรกในเทคโนโลยีที่ทันสมัยทุกเรื่อง กลายเป็นพระเจ้าตัวจริง ถ้าทำพิธีกรรมผิด (กตผิด) อาจถูกทำโทษถึงชีวิต
๗. ความสะดวก ความรวดเร็ว ความทันใจ ทำให้นิวของมนุษย์เป็น “นิ้วนนทก” ซี่ไปที่ผู้อื่นคือต้องการได้ประโยชน์เข้าตน เห็นคนด้วยกันเป็นเหยื่อ (โลภะ) ซี่เข้ามาที่ตนเองก็พิฆาตชีวิตได้ฉับพลัน
๘. แต่เนื่องจากบทบาทของโลกาภิวัตน์ ทำให้มนุษย์กลายเป็นมนุษย์ในเมืองลับแล จะหาคนรอดจากความเป็นโลกาภิวัตน์ หายากกว่าสำนวน “งมเข็มในมหาสมุทร” เสียอีก

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อมรักษาผู้ดำรงศีลธรรม (ตอนที่ ๗)

๑. ตั้งแต่กลับจากประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อห้าสิบปีที่ผ่านมา ดิฉันก็เริ่มดูแลสุขภาพช่องปาก และเริ่มเชื่อว่า รักษาสุขภาพช่องปากให้ดี เป็นความไม่ประมาททางสุขภาพร่างกาย กันโรคที่เกิดจากอวัยวะภายในป่วยได้อีกมาก
 - อาศรมมาตาเขตห้าเป็นเขตที่คนงานเข้าใหม่มาดูแล และไม่ได้ตกแต่งสองสามปี ดิฉันไปทำตัดแต่งต้นไม้หลายต้น มีทั้งเปลี้ยรา เชื้อแบ่งเกาะเต็มต้น ทำงานอยู่ราวสองชั่วโมง รู้สึกเจ็บตา เพราะผงไวรัสอาจเข้าตาจำนวนมาก ไม่มีเครื่องป้องกัน เพราะคิดว่า จะทำนิดเดียว
 - ดิฉันได้รักษาอาการเจ็บตาอย่างฉับพลัน เริ่มด้วยล้างน้ำเปล่าก่อน จึงล้างด้วยน้ำยาล้างตา แล้วใช้น้ำตาเทียมหยอดตา จากนั้นพักตา พยายามล้างตาทุก ๔ ชั่วโมง และทำสมาธิโดยใช้นิพพานเป็นอารมณ์ซึ่งทำมากกว่าปกติคือทำเป็นชั่วโมง ๆ วันรุ่งขึ้นรู้สึกดีขึ้น และยังล้างตาซ้ำ (ทำกระบวนการเดิม) อาการเจ็บตาลดลงอย่างเห็นได้ชัด ผ่านไปประมาณ ๒๔ ชั่วโมง ตาเกือบจะหายเป็นปกติ ไม่ระคายเคืองแบบเมื่อก่อน
 - ทำงานสวนต้องเผชิญกับชีวิตแปลกปลอม สารพัดมากมายกว่า เดินข้อปั้งในห้างสรรพสินค้า โดยเฉพาะการตบแต่งต้นไม้ที่ถูกโรครุม ด้วยมือเปล่า (ไม่ได้มีเครื่องป้องกันแบบศัลยแพทย์)

๒. เกษตรกรที่ทำงานในนาไร่ต้องเผชิญกับไวรัส แบคทีเรีย เชื้อรา
ทุกวัน เขาจึงต้องแต่งกายป้องกันมิดชิดทุกทวาร

- ประเทศไทยมีอาหารอุดมสมบูรณ์ ฮีโร่ด้านหน้าคือเกษตรกร
ทั้งหลาย ที่ต้องทำงานติดดิน โดยไม่มีใครห่วงใยสุขภาพของเขา
- เราจึงพบเกษตรกร เป็นโรคไวรัสลงตา จมูก คอ มากกว่าคนอาชีพ
อื่น ๆ
- ดิฉันพยายามบอกวิธีป้องกันไวรัส แบคทีเรีย เชื้อรากับบริวาร

๓. กรณีตัวอย่างนี้ แม้จะบอกสมมุติฐานที่เขียนมาข้างต้น ก็ต้องถูก
ถามว่า ผ่านการวิจัยมาหรือยัง

- สรุปแล้ว โลกาวัดน์ มิได้สร้างจิตมนุษย์ชุดซีข้างจับตักแดนเท่านั้น
ยังสร้างมนุษย์ที่ดูเท่ด้วยคำถามว่า “วิจัยมาหรือยัง เรื่องนี้”

๔. อนาคตของโลกาวัดน์คือกาวตราข้าง สุดอัศจรรย์

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อมรักษาผู้ดำรงศีลธรรม (ตอนที่ ๘)

๑. Application ดัง ๆ เช่น facebook Youtube และ อื่น ๆ ที่ถูกเขี่ยผ่านในแต่ละวัน
๒. ยิ่งทำให้เห็นความอัจฉริยะของนักปราชญ์ชาวพุทธ
๓. เอาอะไรเติมลงไปในสูญญตาก็ไม่เต็ม เอาออกเท่าไรก็ไม่พร่อง
๔. ความบริบูรณ์ของสูญญตาคือ ภาวตรสภาวะที่นำอัจฉริยะ
๕. ทำให้จินตนาการถึง Ecosystem ของจินตนาการของมนุษย์ยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งที่ชอบและไม่ชอบ แต่ที่จริงเป็นอนัตตาธรรมของใบไม้ในป่าใหญ่
๖. ยิ่งทำให้เห็น อสาระ ของความเป็นโลกาภิวัตน์ อันพระพุทเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว เมื่อหลายพันปีก่อน
๗. โหมะกรรมทำให้เกิดการเอนโย เทคโนโลยีของ 5G, 6G... และ Metaverse
๘. โดยศีลธรรม มันคือหลุมพรางที่มนุษย์เต็มใจ กระโดดเข้าไปเอง
๙. ผู้ที่มีพุทธศรัทธา ย่อมเห็นคุณค่าของใบไม้กำมือเดียว
 - ออกกำลังกายตอนเช้า
 - สั้นชมกับบรรยากาศอรุณรุ่ง

- กินอาหารสุขภาพ
 - ทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ด้วยตนเอง
 - และตบแต่งงานสวนตามจินตนาการความเชื่อและความชอบ มีความรู้สึกเต็มทีกับชีวิต
 - มีความเชื่อที่เข้าไม่ได้กับความเป็นโลกาภิวัตน์
 - นั่นก็คือ เห็นแต่สิ่งที่โลกาภิวัตน์ทำและกำลังทำ เป็นการสร้าง Ecosystem ของจินตนาการของมนุษย์ ให้เป็นจินตนาการที่เสมือนจริงของป่าเมซอน
๑๐. มนุษย์ที่ทันสมัยกำลังสาละวนอยู่ในจินตนาการที่พระพุทธรองค์ ทรงอุมาบัญญัติว่า อวิชาเป็นปัจจัยทำให้เกิดสังขาร (ทำ พูด คิด)
๑๑. สื่อออนไลน์แค่เป็นประจักษ์พยานในพุทธบัญญัติว่าด้วยทุกข์และสังสารวัฏ เห็นชัดก็อยู่ในยุคเทคโนโลยีเพื่องฟูเช่นนี้เอง

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อมรักษาผู้ดำรงศีลธรรม (ตอนที่ ๙)

๑. “สะใภ้จ้าว” เป็นละครทีวีของค่ายบรอดคาซท์ ฉายซ้ำรอบ ๒ ในเวลา ๑๘:๐๐ - ๑๙:๐๐ น. ของไทยทีวีช่อง ๓ เป็นเพราะเรื่องราว ค่านิยมของสังคมไทยในยุคประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๑๕ ตรงกับวัยฉกรรจ์ของดิฉัน ที่ทำงานและใช้ชีวิตอยู่ในตึกสถาปัตยกรรมครึ่ง ไทย-ยุโรป (คล้ายทำเนียบรัฐบาล) สรุปลคล้ายย้อนบรรยากาศวัยฉกรรจ์ของดิฉันพอดี
๒. เนื่องจากดิฉันมีความเข้าใจการทำงานของจิตมากขึ้น (เทียบกับตนเองตอนก่อนที่จะศรัทธาระบบการสร้างปัญญาจากไตรสิกขา)
๓. การดูละครย้อนยุค เป็นเรื่องราวของผู้คนในยุควัยฉกรรจ์ของตนเอง ทำให้เห็นสมรรถนะของผู้กำกับ ผู้เขียนบทละคร ผู้ทำฉาก นักแสดง ทุกคน และความสามารถในการตัดต่อของผู้ถ่ายทำ รวมถึงเห็นกลไกการทำงานของจิตตนเองชัดเจน
๔. ปัจจัยมากมายมหาศาล มันก่อความเพลิน (นันทิราคะ) ทำให้จิตเสภาพจากทีวีกลายเป็นเรื่องราวของสองคู่ตัวเอกพระนาง โดยมีสี่สันจากตัวประกอบทำให้สนุก
๕. จิตมีสมรรถนะที่จะสร้างมายาภาพขึ้นได้เอง แม้เขาจะตัดต่อสลับกันไปมา แต่จิตมนุษย์มีความสามารถใส่ข้อมูลของตัวละครได้ถูกต้องนี่คืออำนาจของกฎธรรมชาติธรรมดา

๖. แสดงว่าผู้กำกับ ผู้ติดต่อ เข้าถึงกฎธรรมชาติธรรมดาของชีวิตมนุษย์ สามารถติดต่อให้มนุษย์ทิ้งความรู้สึกตนเองไปรับเรื่องราวจากหน้า จอทีวี เป็นสันตติ (การต่อเนื่อง) ที่ประสบผลสำเร็จงดงาม (เพราะ เข้ากับเหตุปัจจัยสำหรับ สว. สูงวัย พอดี)
๗. นี่คือหลักการตรงกันข้ามกันอย่างสิ้นเชิง ระหว่างโลกาภิวัตน์และ หลักการภาวณาของพุทธธรรม
๘. วิปัสสนาปัญญา คือ การเพิกถอนสันตติทุกระดับ ทุกขั้นตอน มอง เห็นชัดของความเป็นมายาคติ (illusion) จิตมนุษย์สร้างสตอรี่ได้เอง จากสิ่งไม่มีจริง มองเห็นชัดว่ากฎธรรมชาติธรรมดาใส่ข้อมูล (big data) ได้ถูก software ดุจแฟ้มกุศล อกุศล ใส่แฟ้มถูกต้องมองเห็นชัดอำนาจอิทัปปัจจยตาจากคำพูดภาษาแม่รวมกับอากัปภิกิริยา ของนักแสดง มองเห็นชัดถึงกฎแห่งกรรมที่จิตสร้างขึ้นมาจากแสง สีเสียง

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อรักษาผู้ดำรงศีลธรรม (ตอนที่ ๑๐)

๑. โลกาวัดน์ช่วยให้เข้าใจว่า มนุษย์อยู่ภายใต้หลักอิทธิธรรมเดียวกัน เช่น ต้องตั้งรับและหลบหลีกภัยธรรมชาติเหมือนกัน ต้องลงทุนมากมายกับหน้าตาของประเทศและชุมชน เช่น ลงทุนกับมหกรรมบันเทิง กีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวรรค์ มองเห็นการเจริญพัฒนาหมายถึงความดูเรียบ เช่น ไม่รู้สายไฟอยู่ตรงไหน ถ้าอยู่เลย ศีรษะไปถือว่าด้อยพัฒนา เกิดความรู้สึกลาย ต้องเก็บสายต่าง ๆ ลงดิน ต้องเก็บท่อน้ำทิ้งใต้ดิน แต่ถ้าเป็นร่างกาย จะมีแพชั่นเปิดตรงส่วนเว้าส่วนโค้ง ปลูกสัญชาตญาณการสืบพันธุ์ให้พุ่งขึ้น
๒. ถ้าไม่มีหลักศีลธรรมอันดีงามของพระพุทธศาสนาช่วยค้ำไว้ ป่านนี้ อาชญากรรมคงจะเต็มบ้านเต็มเมือง
๓. ความหลงผิดมากแค่ไหน ที่พุทธธรรมถือว่าเป็นที่สุดของวิฤตการณ์
 - คำตอบ คือ เมื่อมนุษย์สืบพันธุ์ตั้งแต่อายุสิบขวบ ความวิปริตจะทำให้อาหารขาดแคลน และทำให้ต้องกินเนื้อมนุษย์ด้วยกันเอง (ไม่ต่างจากตึกแตน) ถือว่าหมดยุคมนุษย์ เพราะกินกันเองจนล้มตาย
 - ผู้ที่เริ่มอารยธรรมใหม่ ได้แก่มนุษย์ที่รอดตาย เพราะไม่ยอมกินเนื้อมนุษย์ด้วยกันเอง

- ความสำนึกที่ถูกต้องจะค่อย ๆ ปรับให้เกิดปัญญา มองเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์มากขึ้น
 - แต่ที่ตรงรอนกว่าจะมีพระโพธิสัตว์มาเกิด (พระศรีอริยเมตไตรย) มนุษย์จึงจะมีโอกาสทำปัญญาญาณ มองเห็นโลกุตระสังขาร
๔. แต่พุทธบริษัทในยุคเจ้าชายสิทธัตถะ วงศ์โคตมะ (พุทธโคตม) ไม่ต้องรอนเกิดกสิยัค แต่ว่าจะฝึกฝนตนเองให้เกิดปัญญาญาณจากการปฏิบัติไตรสิกขา ศึกษาปริยัติที่ถูกส่งต่อมาพอที่จะเข้าใจหลักการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า
๕. ในยุคสื่อออนไลน์ เป็นสมัยที่เอื้อเพื่อให้ใช้ปัจจัยภายนอกเป็นข้อมูลที่จะเข้าถึงอนัตตาธรรม การที่รับรู้ทุกข์สุขของมนุษย์ทุกมุมโลก ยิ่งทำให้เห็นความเป็นปรมาตมสังขารของหลักอภิธรรมของพุทธธรรม ยิ่งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ถูกพัฒนา ก็ยิ่งเห็นว่าโลกียธรรมเป็นมายา โลกุตระธรรมเป็นสิ่งมีจริงและเป็นสิ่งมีเอง เข้าถึงโลกุตระธรรม ก็คือเข้าถึงสังขารของชีวิต ไม่ต้องเวียนตายเวียนเกิดในสังสารวัฏ

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อมรักษาผู้ดำรงศีลธรรม (ตอนที่ ๑๑)

๑. พุทธธรรมกล่าวว่า ปุถุชนยอมตกอยู่ภายใต้อำนาจของโลกธรรมแปด ตั้งแต่เกิดจนตาย โดยไม่รู้เลยว่าโลกธรรมแปดสร้างชีวิตที่ยั่งยืน
๒. อริยชน หมายถึงผู้ที่อยู่เหนืออำนาจของโลกธรรมแปด เพราะเข้าถึงศีลธรรมของชีวิตที่แท้และชีวิตที่แท้
๓. ชาวที่วัยรุ่นนักแสดงชายสองคน แสดงละครทีวีเรื่องแรกแล้วดัง ทะลุทวีป หรือกลายเป็นนักแสดงอินเตอร์ จากการกล้าแสดงบทรัก ระหว่างชายกับชาย
 - แม้เห็นจากทีเซอร์แค่เป็นวินาที ดิฉันก็เข้าใจเลยว่า กล้าเล่นบทอย่างนี้เอง ถึงดังทะลุอินเตอร์
๔. กระแสค่านิยมของยุคสมัยจะเป็นตัวกำหนดความสุขความทุกข์ของ ปุถุชน โดยเฉพาะกับวัยรุ่น
 - เด็กยุค พ.ศ. ๒๕๐๐ ถูกลงโทษถ้าเดินกระแทกเท้าเสียงดังหรือพูดเสียงผู้ใหญ่ ตัวอย่างเช่นละคร “สะใภ้จ้าว”
 - เมื่อสังคมไทยไม่ใช่ศีลธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นตัวกำหนด ค่านิยมของสังคม แต่กลับเชิดชูจริยธรรมสากลขึ้นแทน
 - เราจึงเห็นข่าวแปลก ๆ แต่งตัวเซ็กซี่ชายขนมเรียกลูกค้า

๕. ผู้ใหญ่ของบ้านเมืองก็เห็นว่าเป็นสิทธิมนุษยชนที่ถูกกฎหมาย
๖. สรรพ สังคมไทยได้ปรับเปลี่ยนโลกธรรมแปด จากความเชื่อเรื่อง จริยธรรมพุทธ มาเป็นจริยธรรมสากลสมบูรณ์แบบ โดยพิจารณา จากผู้ใหญ่กลับคว้าโอกาสขณะที่เรตติ้งกำลังดัง ยิ่งทำให้บทบาท รักรนอกกรอบทวีความพิสดาร จนกลายเป็นความปกติของชีวิต
๗. โลกาวัดันจะพรำพุดแต่ ความห่างระหว่างเศรษฐฐานะ (ความรวย -ความจน) ของผู้คน ว่าเป็นปัญหารุนแรงในยุค COVID ระบาด แต่ถ้ามองตามหลักพุทธธรรม สิ่งที่น่าสะพรึงมากกว่าคือความห่าง ระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของมนุษย์ ที่บางคนกล้า ใช้อุทลมูลของตนเองเป็นเครื่องเร้าอาชญากรรมสังคม โดยไม่เกรง ว่ากฎแห่งกรรมจะย้อนมาสนองตนอย่างแน่นอน

๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ธรรมย่อการรักษาผู้ดำรงศีลธรรม (ตอนที่ ๑๒)

๑. การหาเสียงสมัคร อบต. ของผู้สมัครที่เลือกตั้งเมื่อวานนี้ (๒๘ พ.ย. ๖๔) จะมีแนวความคิดลอกมาจากการหาเสียงของ สส. (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) เช่น จะทำให้ภูหลวง อ.ปักธงชัย (ที่ดิฉันอยู่) มีน้ำไหล ไฟสว่าง ทุกบ้าน มีกล้องวงจรปิดตามหัวถนน มีการปรับให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น
๒. เช้าวันนี้ ฟังคนเก่งของสังคมไทยพูดเรื่องการตลาดในยุคสื่อออนไลน์ กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ (creativity) แคร่เรื่องใหม่ ๆ ไม่เพียงพอ การตลาดต้องทันสมัยผู้ชม ที่แตกต่างกันไปตามกระแสค่านิยมของ generation ต่าง ๆ
๓. สรุ๊ป ต้องเหนื่อยยากเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะหลอกล่อให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อสินค้าของตน เพราะสินค้าต่าง ๆ ก็คือปัจจัยสี่ดั้งเดิม เช่น อาหาร งานเดี่ยวหรือขายกล้วยเดี่ยวออนไลน์อย่างไรคนจะสั่งซื้อ (การตลาดออนไลน์)
๔. การตลาดขายขนมด้วยการแต่งตัวเซ็กซี่ที่ต้องการเรื่อนร่างสวยงามของผู้ขาย แม้แต่ลูกชิ้นยืนกินก็ต้องการโปรโมทจาก ลิซ่า black pink เป็นต้น
๕. สรุ๊ปคือต้องคิด Creativity แบบยับยั้งยั้งจะขายได้

๖. มาถึงตรงนี้ ทำให้คิดว่า ขณิกวาทที่พระพุทธองค์ทรงตรัสว่าเป็น
สังขธรรมของชีวิต กำลังจะมี big data สนับสนุน
๗. เห็นชัดเจนว่า เหตุปัจจัยที่รวมเป็นอาหารหนึ่งมือสั่งและส่งออนไลน์
เป็นเรื่องเอกชนลักษณะ มีสภาวะของอนัตตาธรรมชัดเจน ไม่ต้อง
คิดจินตนาการ แต่มีข้อมูลทางสังคมสนับสนุน สืบค้นได้ว่า อนัตตา
ธรรมกำกับทุกสินค้าและสินค้าก็กำกับกรรมของผู้บริโภค แต่ละมือ
เป็นอนัตตาธรรม
๘. ก่อนยุคสมาร์ทโฟน เหตุปัจจัยมากมายมหาศาลก็มีอยู่แล้ว แต่ผู้
บริโภคต้องจินตนาการขึ้นเท่านั้น
๙. ยุคอินเทอร์เน็ตเฟื่อง ข้อมูลเชิงกายภาพสามารถที่จะติดตามเชื่อมโยง
โยงได้ จึงเป็นการพิสูจน์สังขธรรมของกฎอนัตตาธรรม ว่าเป็นกฎ
ธรรมชาติธรรมดานั่นเอง

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

หลักของพุทธธรรมลายเส้นจากหัวใจไทย จริงหรือไม่

ดิฉันเคยสะท้อนความคิดแบบกายเชิงพุทธสิบประการ ไว้ในหนังสือ
“สะท้อนความคิด ชีวิตทันสมัย” ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐

รวมทั้งนำความคิดแบบกายเชิงพุทธบางหัวข้อ ที่ไม่มีในปรัชญา
ตะวันตก เช่นคุณค่าแท้ คุณค่าเทียม ไปทำการอบรมนักศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี อยู่ประมาณสิบปี

ขณะนี้ The Standard บริษัทเอกชนที่มีคุณเคน (นครินทร์) เป็น
บรรณาธิการได้ จัดลานเสวนาในมิติต่าง ๆ เพื่อหากลยุทธในการปฏิรูป
ประเทศไทย

สิ่งที่แตกต่างอย่างเด่นชัด คือเอกชนมีอิทธิพลรวมคนเก่งเกือบ
ทุกมิติของสังคม เช่น การเมือง การเงิน การธนาคาร การศึกษา การนำ
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีระดับ Metaverse มาตั้งวง สร้างการรับรู้และ
สร้างจินตนาการ พฤติกรรมของผู้คนยุคโลกเสมือนจริงเป็นได้ผ่าน VR,
AR (Virtual Reality, Augment reality)

ดิฉันตามฟังจากยูทูบหลายคลิปอยู่ ชื่นชมภาพลักษณ์ของ The
Standard ที่ได้รับเกียรติจากคนเก่ง คนดัง ทุกมิติของสังคม มาร่วมด้วย
ช่วยออกความเห็น หวังจะได้กลยุทธ์ (strategic concept) ที่จะนำไป
ปฏิรูปสังคมไทยให้ทันความเจริญพัฒนาสังคมโลก

ดิฉันย้อนคิดถึงตนเองตอนได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์เมื่ออายุ ๒๒ ปี (เลยครึ่งศตวรรษมาแล้ว) สภาวะที่ถูกสังคมอุปโลกน์ว่า เราต้องเดินไปข้างหน้า ไปนำความคิด ความก้าวหน้าจากโลกตะวันตกมาพัฒนาประเทศไทย

แรงกดดันดั้งเดิมยังอยู่ในสังคมไทย คนเก่งทุกมิติยังพยายามจะปฏิรูปคนไทยให้เป็นคนตะวันตกให้ได้เหมือนเดิม เพียงแต่ยุคนี้ มีกรณีตัวอย่างของเกาหลีใต้บ้าง จีนบ้าง ญี่ปุ่นบ้าง เข้ามาแทรกแซง แทนยุคของดิฉันที่มีสหรัฐอเมริกาและเยอรมันนี่ รวมทั้งประเทศอังกฤษด้วยที่เป็นไอดอลของคนเก่งยุคนั้น

เกาหลีใต้และจีนเป็นระบบเผด็จการที่มีภาพลักษณ์โรยหน้าว่าเป็นประชาธิปไตย (แบบอเมริกา) และโรยหน้าเป็นระบบคอมมิวนิสต์ตามลำดับ แต่ทั้งสองประเทศ ไม่ยอมให้วัฒนธรรมตะวันตกมากลืนกินวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมของชาติตนเอง

นี่เป็นความฉลาดลึกลับของผู้บริหารประเทศทั้งสอง

แต่สังคมไทยในรูประบบเผด็จการทหาร และเผด็จการเลือกตั้ง (เลือกตั้ง อบต. เงินสะพัดอยู่สองวันในชนบท) เหมือนการเลือกตั้ง สส. ไม่มีผิด (อำนาจเงินใครเหนือกว่า ก็ได้ประชาธิปไตยไปครอง)

ขอสรุปรวมยอคว้า

คนเก่ง คนดัง คนหวังดีกับสังคมไทย เชื่อมั่นแต่หลักการคิดของตะวันตก “เข้าใจรูปดีแล้ว จะเข้าใจชีวิตและโลกดีด้วย”

ผ่านมามากหลายมิติที่เป็นลานเสวนาของ The Standard

คนเก่งคนดังของสังคมไทย ไม่เคยบริพากนำหลักพุทธธรรม และ วัฒนธรรมของสยามประเทศ มาใช้เป็นบริบทปฏิรูปประเทศไทย

เคยถามตัวเองว่า ดิฉันเป็นคนที่รักความเป็นไทย แต่ทำไมจึงทน ระบบความคิดทุนนิยมของโลกาภิวัตน์ไม่ได้

คำตอบคือ เพราะชีวิตในวัยเด็ก (ก่อนอายุ ๒๐ ปี ได้สิทธิเลือกตั้ง ที่พูดนี้คือยุคของดิฉัน) ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมพุทธหนักมาก

เมื่อไปศึกษาต่อปริญญาเอกที่สหรัฐอเมริกา จึงไม่ชอบระบบ disposable gadgets คือพัฒนาของใช้ทุกชนิดให้ใช้ครั้งเดียวทิ้ง จนถึง ปัจจุบันเราคุ่นเคยกับภาพการฉีควัคซีนใช้เข็มครั้งเดียว ใช้ถุงมือครั้งเดียว (ถอดแล้วทิ้ง) กินน้ำจากขวดแล้วทิ้ง หยิบกระดาษเช็ดโต๊ะแล้วทิ้ง ฯลฯ และ ฯลฯ นับไม่ถ้วน

ดิฉันยอมรับอย่างไม่เห็นด้วยจากการใช้ระบบเศรษฐศาสตร์เป็น ตัววัดความเจริญความพัฒนาของสังคม ไม่เห็นด้วยกับเกือบทุกมิติความ เชื่อ เช่น “เงินยิ่งใช้เร็วยิ่งมีค่ามาก” “เครดิตใช้แลกเปลี่ยนสินค้าได้” “ต่อมาเครดิตใช้แลกเปลี่ยนทุกสิ่งได้ และ ฯลฯ ทั้ง ๆ ที่เป็นค่านิยมทั่วไป ในยุคนี้

ดิฉันได้กลับมาเห็นคุณค่าของโยนิโสมนสิการเชิงพุทธและได้พบ ว่า มีความคิดแยบคายเชิงพุทธอยู่หลายหัวข้อ เช่น คุณค่าแท้ คุณค่า เทียม การคิดปัจจุบันขณะ การคิดความเป็นเช่นนั่นเอง ตลอดจนการ คิดบูรณาการแบบองค์รวมแนวพุทธเหล่านี้ นักปราชญ์ตะวันตกยังพัฒนา มาไม่ถึง

ยิ่งใหญ่ที่พุทธธรรมชอบอย่างมาก คือปรมาตถสัจจะ หรือ อภิธรรม ของชีวิต ที่อยู่ใ้พระไตรปิฎกของเถรวาท อภิธรรมได้แบ่งความรู้เป็น สองศาสตร์ คือ โลกียธรรม ซึ่งพุทธธรรมมีหลักธรรมนุญจของชีวิต เป็น ที่พึ่งที่แก้ปัญหาของปุถุชนหรือฆราวาส และ โลกุตระธรรม คือนิพพาน ธรรม เป็นธรรมที่อยู่เหนือกาลเทศะ มีอยู่เอง เพียงแต่ต้องทำให้จิตค้นพบ

โลกียธรรมแบ่งเป็น ๒ ค่าย พวกมีอกุศลมูลเป็นหลักได้แก่ อบาย ภพ เช่น พวกที่ถูกเร้าให้ออยากได้ ออยากดี ออยากมี ออยากเห็น เรียก “เปรต” ส่งข้อมูลอะไรระดับสากล เชื้อ หวันไหวหมต เรียก “อสุรกาย” ส่งอะไร ไปภักดีหมต ชอบหมต แบ่งแยกอะไรสมควร อะไรไม่สมควรไม่ได้ เรียก “ดิรัจฉาน” หลักการหรือความคิดอะไรที่ตนชอบจะตั้งต้นให้คนอื่นชอบ ด้วย เรียก “สัตว์นรก” ส่วนมนุษย์ที่ถูกสรรเสริญว่าเป็นภพที่ดีที่สุด หมายถึง คนที่ใ้มือทำงาน มีความพอใจใ้ทำงานที่ตนสร้างสรรค์ขึ้น มีความ เพียร ไม่ถอยง่าย ๆ จากสิ่งใ้ถูกที่ควร นี่คือนอกมนุษย์

ภพเทวดาก็คือ ภพที่มนุษย์ชอบเสพสิ่งใ้ชอบอย่างเดี่ยว เสพกาม วัตตุอย่างเดี่ยว เทวดาชั้นสูงสุด เรียกว่า ปรนิมมิตวสวัตตี คือนรกสูง เป็นพวกใ้มีสมบัติเยอะ มีรถยนต์ไม่รู้จักคัน ไม่รู้จักนั่งคันไหนดี ไม่รู้จัก แต่งตัวเสื้อผ้าชุดไหนดี เพราะมีเยอะมาก ที่เรียกว่า นรกสูง เพราะเทวดา ชั้นนี้ใ้จะเปื้อนหน่วยชีวิตของตน ลงท้ายก็ปลิดชีวิตตนเอง เพราะความเปื้อน นี้เอง

พวกพรหมก็คือ พวกแจกอย่างเดี่ยว ไม่รู้จักการควรไม่ควร ทำไม่ ประเทศเวเนซุเอล่าจึงล่มละลาย เพราะตอนที่รายได้ของประเทศสูง รัฐบาลใ้สวัสดิการแหลกลาญ จนคนเวเนฯ ทำงานไม่เป็น บริโภคปัจจัยสี่

ที่นำเข้าทุกอย่าง เมื่อถึงคราวอัปจน จึงไร้ปัญญาชนที่จะช่วยกอบกู้ประเทศ แสดงว่าบริหารประเทศแบบให้สวัสดิการทุกอย่าง ก็คือ การล่มสลายความเป็นภพมนุษย์ ให้ภพมนุษย์กลายเป็นอบายภพนั่นเอง

พวกอรุปรภพ ได้แก่พวก creative ทั้งหลาย ยุคนี้ได้แก่ packaging ทุกเรื่อง การตกแต่งอาหาร น้ำ ยา เครื่องสำอาง บ้านเรือน จนไม่รู้คุณค่าแท้ว่าคืออะไร เหล่านี้เรียกว่า อรุปรภพ ทำให้คนไม่รู้ร้อนไม่รู้หนาวในความสุขทุกข์ของทั้งตนเองและผู้อื่น Create สร้างสรรค์จนกระทั่งเกิดมลภาวะ ภาวะโลกร้อน และทุกเรื่องที่จะล่มสลาย ทุกสิ่งอย่าง ไม่ว่าจะวัฒนธรรม วิธีเอาตัวรอดตามหลักสัตยชาติญาณ คือ ทำลายสิ่งที่ได้จากวิวัฒนาการลงหมดสิ้นจากระบบ Creativity นั้นเอง สรุปรคนเก่งของไทยยังมีความคิดเป็นอรุปรภูมิสูงมาก

ดิฉันฟังคนเก่งคนดังของสังคมไทยพูดมาหลายคลิป รู้สึกว่าเรากำลังอยู่ในยุคอรุปรพหรม (Create กันมหาศาล) ที่น่ากลัวมาก และกำลังจะสร้างสังคมเสมือนจริง (Metaverse)

ใครก็ตามที่อ่านข้อความเหล่านี้เข้าใจ โปรดเข้าใจเถิดว่า พุทธธรรมมีหลักทางสายกลาง และมีทางออกให้กับทุกปัญหา ที่โลกาภิวัตน์ยัดเยียดให้เป็นความคิดสร้างสรรค์ในสมองของผู้นำวิสัยทัศน์โลกาภิวัตน์และทำลายพุทธทัศน์ในใจคนไทย

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

การยอมรับและ
นับถือมากที่สุด
ของชีวิต
คือ...ความก้าวหน้า

วิกฤติการณ์ตัวจริงคือขาด infrastructure ของจิตวิญญาณ

อนาคตของสื่อออนไลน์ของไทยจะเป็นควอนตัมคอมพิวเตอร์ หรือ
ยังต้องเป็นสื่อออนไลน์ 4G, 5G เหมือนปัจจุบัน เพียงแต่ใช้ IC Chip จาก
คาร์บอนแทนซิลิคอน เพราะคนจีนได้ทำ Chip จากคาร์บอนได้เร็วกว่า
ซิลิคอนหลายเท่า

ผู้มีวิสัยทัศน์ของไทยสรุปว่า คงจะเป็นควอนตัมคอมพิวเตอร์ไม่ได้
ง่าย ๆ เพราะ Ecosystem ของระบบควอนตัมคอมพิวเตอร์ ต้องสร้างใหม่
หมด

ตัวอย่าง คลื่นที่ AIS, TRUE, DTAC ใช้อยู่จะใช้ไม่ได้ เพราะสื่อ
ออนไลน์ระบบปัจจุบันเป็นภาษาเบสิก (0-1) (birth and die down) แต่
ระบบควอนตัมคอมพิวเตอร์เป็นระบบ emerge (0-0, 1-1) เท่ากัน นัยว่า
ระบบ Hardware และ software ก็ต้องบัญญัติรหัสใหม่หมด ดังนั้นที่
เรียนที่สอนสื่อออนไลน์ในระบบ 4G, 5G ก็ตกยุคไปด้วย

สรุป Ecosystem ของควอนตัมคอมพิวเตอร์ ต้องลงทุนอีกมหาศาล
ไม่มีทางที่รัฐบาลไทย (หนีพอกหางหมู) จะนำเงินที่ไหลมาสร้าง Ecosystem
ของควอนตัมคอมพิวเตอร์ได้

คนรุ่นใหม่ที่ใช้นิ้วขยับหน้าจอสมาร์ทโฟนคงหายใจคล่องขึ้น ไม่ว่าจะ
เป็นสื่อออนไลน์ 4G, 5G หรือ ควอนตัมคอมพิวเตอร์มันก็คือ ปัจจัย

ภายนอก มันคือ Big data ของใบไม้ในป่าใหญ่ ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่พระพุทธร่องค์ทรงตรัสรู้ และอุปมาว่าคือใบไม้กำมือเดียว ที่ชาวพุทธไทยน่าจะศรัทธารู้ว่า ใบไม้กำมือเดียวในตัวแต่ละคนคืออะไร เพราะผู้มีวิสัยทัศน์และคนเก่ง ๆ ของไทยเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญใบไม้ในป่าอเมซอนทั้งสิ้น (ไม่มี Buddhist disruption)

ดิฉันขอยืนยันว่า พุทธบริษัทควรหันมาสอบถามตนเอง infrastructure ของจิตวิญญาณพุทธอยู่ตรงไหนของชีวิต แค่นี้ใช้ชีวิตทุกวันให้เป็นบุญก็ยังไม่รู้กลวิธีว่าทำอะไรโดยไม่ใช้เงิน ถ้าฉลาดอีกนิดน่าจะรู้จักเปลี่ยนบุญให้เป็นกุศล เพื่อจะได้จำแนกอกุศลมูล (โมหะเป็นฐานของอบายภพ) กับกุศลมูล (สติปัญญาที่เป็นฐานของมุนษย์และเทวดา) ส่วน Buddhist Metaverse นั้น จำเป็นจะต้องใช้การภาวนาที่เปลี่ยนรูปนามของตนเองเป็นควอนตัมคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะสื่อสารข้อมูลได้เร็วกว่าที่พูด ๆ กันมากนัก

Infrastructure ของบุญกิริยา คือการลดปัญหาชีวิตจากตรรกะวิถีตรรกะวิถีเกิดขึ้นกับคนที่มีอัตตานุทิฏฐิ และ อัตตาวาทุปาทานหนัก อาชญากรรม เช่น พ่อเลี้ยงทารุณลูกเลี้ยงที่เป็นเด็กน้อย พ่อและญาติข่มขืนสมาชิกในครอบครัว ปัญหาอาชญากรรมแปลก ๆ ที่ไม่พึงประสงค์เกิดเพราะคนไทยขาดความสุขในวิถีปรกติชีวิต

เหตุผลที่สำคัญ คือ ขาดกลยุทธ์ในการสร้างชีวิตปรกติให้เป็นบุญ แต่กลับถูก Ecosystem ของธุรกิจ ทารุณให้เขาที่เป็นคนรากหญ้า ต้องรู้สึกขาดแคลนทุกอย่างที่เป็นความสุขทางกามวัตถุ (หันไปทิศไหนก็พบ

แต่โฆษณาหลอกล่อมากมายมหาศาล ตั้งแต่ ลด แลก แจก แถม ฝากุ๊ก
ชิงโชค จองก่อนผ่อนทีหลัง ภู่โดยไม่ต้องมีหลักค้ำประกัน ฯลฯ และ ฯลฯ
รวมทั้งยูทูบก็เล่นตลกวิบัติ นับไม่ถ้วน)

ตามหลักสัตยชาติญาณ ความทุกข์จะเกิดตามสัตยชาติญาณ คือ ๓ ก
(กิน กาม เกียรติ) ถ้ายังขาดอาหารกินจะไม่คิดถึงความสะดวก ถ้ามีกินมี
ความสะดวกจึงจะติดเกียรติ เขม่นกันแค่ปีบแตงไร้ เป็นต้น

แต่ Ecosystem ของธุรกิจของโลกาภิวัตน์ มันทำให้เกิดอัตตานุ
ทิวฐิ กับ อัตตาวาทุปาทาน ในคนทุกระดับชั้น ทุกเศรษฐกิจฐานะ

ตัวกูที่เกิดจากการยึดว่าเหตุผลของตนถูก (อัตตานุทิวฐิ) จึงก่อขึ้น
ง่ายมาก กับพี่น้อง เพื่อนร่วมชั้น องค์กร จะข่มกันด้วยตรรกวิบัติ

ตัวกูจากการยึดหลักการทางกฎหมายไว้ต่างกัน เห็นเป็นข่าวทุกวัน
ตัวกูที่เกิดจากมีเจตสิกฤษยาจะอยู่ในนิยาย ภาพยนตร์ และแบรนต์ทาง
สังคม ทั้งหมดเรียกอัตตานุทิวฐิ

อัตตาวาทุปาทาน คือ การอ้างการเสียสิทธิมนุษยชนทุกรณี เช่น
สิทธิที่นักเรียน ไร่ผม แต่งตัว ตามสมัย ทำไมต้องใส่เครื่องแบบ สิทธิ
มนุษยชนจะเป็นตรรกวิบัติกับคนที่สูญเสียรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่ดิงาม
ถูกกระตุ้นให้ตะกายตามวัฒนธรรมสากล การกระตุ้นรุนแรงชนิดที่เขา
จะหมดทางสู้

มีอย่างเดียวคือ ถ้าเขาเห็นทุกความเป็นอยู่ ทุกการเกี่ยวข้องกับ
ผู้คน เขารู้วิธีทำให้เป็นบุญ นั่นคือฝึกฝนให้นักเรียนทำบุญกิริยาสงครุ
ติดต่อกันหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี จนนักเรียนรู้วิธีที่จะสร้างสุขจากทุกสิ่งที่
คิด ทุกคำที่พูด และทุกอากัปกิริยาที่กระทำ ทำได้ดังนี้แหละจึงจะสู้กับ
Ecosystem ของบริโศคนิยมที่ผู้ฉลาดส่งมาในนามโลกสากล

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

คุณค่าที่แท้จริงของการบริโภค

พุทธธรรมจำแนกคุณค่าแท้ของทุกสิ่งแวดล่อมมนุษย์ ออกเป็นสามระดับ ตามปัญญาบารมีของแต่ละคน

คุณค่าของสิ่งหนึ่งที่เสพผ่านอายตนะหก จะมีคุณค่าทวีขึ้นตามหลังสติปัญญา ที่เห็นสัจธรรมที่เป็นจริง ของสิ่งนั้น ๆ

แม้อยู่ที่เดิม แต่ความสุขไม่เท่าเดิม ความสุขจะทวีขึ้น ถ้ามองเห็นสัจธรรมตรงหน้า ตรงจริงมากขึ้น อัจฉรย์มากขึ้น

อาทิกัลยาณัง คือ คุณค่าระดับต้น ที่กัลยาณชนทุกคนจะเสพได้ ตัวอย่างเช่น เครื่องอุปโภคทุกชิ้นจะมีคุณค่าทางเศรษฐศาสตร์ ผู้เป็นเจ้าของจะจำสิ่งที่เขาซื้อ และเขาบริโภคได้ว่ามีที่ไปที่มาอย่างไร ของใช้บ่อย ของชอบใจที่ใช้ประจำ เช่น ถ้วยกาแฟที่ชอบ รสกาแฟที่ใช่อะไร ๆ ที่ลงตัวสร้างความผ่อนคลาย สบายกาย สบายใจ รวมเรียกว่า อาทิกัลยาณัง

มัชฌกัลยาณัง คือ คุณค่าระดับกลาง ที่ต้องการความไตร่ตรอง มีปัญญาจะมองเห็นเหตุปัจจัยที่มีจริงในยุคโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะกาแฟยี่ห้อไหน จะมีเหตุปัจจัยที่มีจริง ตัวอย่าง ปลุกที่ไหน ใครปลุก และมีประวัติปลุก เก็บ ตาก คั่ว รวมกันเป็นเมล็ดกาแฟ จากนั้นต้องมีธุรกรรมส่งขายใคร บริษัทไหนรับไปดำเนินการต่อเป็นชนิด freeze dry ระดับไหน เป็นรูปอุตสาหกรรมการผลิตกาแฟ และ ฯลฯ การที่มีกาแฟดื่ม

ตอนเช้า จึงเป็นคุณของโลกาภิวัตน์ ที่ส่งต่อความสะอาดสบาย ความ
รื่นรมย์ มาให้ถึงห้องนอน

ปริโยสานกัลยาณัง คือ คุณค่าสูงสุดของปัญญาญาณ ที่เกิดใน
พุทธบริษัทที่เห็นคุณค่าของขณะชีวิต ชีวิตแต่ละขณะเป็นองค์รวมของ
เหตุปัจจัยมากมายนับไม่ถ้วน ความสงบ ความสุข ในตอนเช้าขณะตี
กาแฟ เป็นปัญญาบารมีที่เกิดจากอนัตตธรรมของเหตุปัจจัย นับไม่ถ้วน
(มากมายเป็นอาจินไตย) เช่น บรรยากาศของอาศรมมาตา เจียบ สัจด์
จากเสียงรบกวนทางเทคโนโลยี สัจด์จากกิเลสของมนุษย์ (ไม่มีเทคโนโลยี
อื่นใด นอกจากความสว่างจากดวงไฟ) เป็นสันติจากชนบทที่มีคุณอนันต์
ความมีคุณค่าทางสังคมรวมกับภูมิสถาปัตยกรรม รวมกับคุณค่าแท้ของปัญญา
โลกาภิวัตน์ ที่สร้างความเจริญ ความสะอาด เขียนเสร็จส่งต่อเข้าสู่ญูตา
เป็นคุณค่าแท้ของโลกุตระธรรม เป็นอมตธรรม

ความคิดสร้างสรรค์ของชีวิต มาจากอำนาจการสละออก (various types of creativity created intensity of scarification)

Creativity ของโลกาภิวัตน์จะเน้นย้ำอำนาจของ fission (การแตกตัว) และ fusion (การรวมตัว) เช่นการปรุงอาหาร (ซ้อเดิม) ด้วยวัสดุแปลกขึ้น กระบวนการแปลกจากเดิม หรือ แต่งหน้า แต่งแต้มด้วยความแปลกขึ้น ความแปลกแหวกของ fission และ fusion เป็นจุดขายจุดเด่นของสินค้า

Creativity ของพุทธธรรมจะเน้นย้ำปัญญาญาณ ที่เห็นเหตุปัจจัยตรงจริงมากขึ้น พร้อมเสมอที่จะยึดหยุ่นตามเหตุปัจจัย จึงพร้อมเสมอที่จะสละสิทธิความเป็นตัวกู ของกู ตามกระแสโลกาภิวัตน์

อาทิกัลยาณัง การรู้สึก เห็นจริง ว่าความเป็นขณะของชีวิตไม่เคยเหมือนเดิม ตื่นเช้า แหงนดูท้องฟ้า ต่างจากเดิมทุกวัน เสียงของสัตว์สายลม รวมถึง การสังเกต ต้นไม้ที่ปักชำด้วยตนเอง สังเกตการณ์เติบโตของพรรณไม้ ได้เห็นว่าชีวิตคืออนัตตาธรรม ไม่อาจจะควบคุมบังคับได้ เห็นยอมรับตรงจริง แม้ต้องการผลผลิตจากการปลูก ปักชำ ก็ต้องรอคอยตามอำนาจของกฎธรรมชาติธรรมดา

มันซ์แม็กัลยาณัง การโยกย้ายพรรณไม้ การสังเกตการเจริญของไม้
แต่ละชนิด ต้องการความคิดสร้างสรรค์ การวิจัย การค้นพบ การทดลอง
ตัดแต่ง การที่ต้องอาศัยประสบการณ์จากยูทูป เพื่อเป็นตัวแปร นอกจากนี้
นี่ก็มีการคัดผลผลิตส่งเข้าโรงครัว เพื่อเป็นประโยชน์ เป็นการกระทำด้วย
จิตว่าง สละการเป็นเจ้าของทุกระดับ ทุกรูปแบบ

ปรีโยสานกัลยาณัง แม่ครัวนำผลผลิตไปปรุงให้หนักปฏิบัติธรรมได้
รับประทาน เรามองเห็นอำนาจของความเชื่อมั่นจากผู้ปฏิบัติ เขารับ
ประทานด้วยความสงบ ทำให้คุณค่าของอาหารบริสุทธิ์ ความไว้วางใจใน
อำนาจของเหตุปัจจัยที่รวมตัวกันเหมาะสม จะได้คลื่นความสงบ (คลื่น
แกมมา) ทำให้อาตมาตาเป็นสถานที่มนุษย์ผลิตคลื่นแกมมาได้สูงสุด
นับเป็นสถานที่ผลิตคลื่นสัมมาทิฐิมิฤทธิ์สูงให้แผ่นดิน

ทั้งหมดต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ที่เห็นเหตุปัจจัยตรงจริง และ
เห็นอำนาจของอนัตตาธรรม ผลัก ผลิตคลื่นแกมมาจากรูปนามของคน

คอร์ปชั่นโดยนัยพุทธธรรม

เปิดความหมายของคอร์ปชั่นจากพจนานุกรมฝรั่ง คอร์ปชั่น หมายถึง สภาวะไม่เที่ยงตรง ไม่เที่ยงธรรม สังคมไทยนำคำว่าคอร์ปชั่น มาใช้ แสดงเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์แอบแฝงผลประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นสมบัติส่วนตัว

ตัวอย่างเช่น อดีตนายกรัฐมนตรีของไทยท่านหนึ่ง ต้องหนีไปอยู่ต่างประเทศ เพราะขอหาคอร์ปชั่นเงินโยบายใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐ ออกนโยบายให้เงินผลประโยชน์ จำนวนหลายหมื่นล้านบาท ตกเป็นผลประโยชน์แก่บริษัทที่ครอบครัวของตนเป็นเจ้าของกิจการ

คุณสนธิ ลิ้มทองกุล ได้นำข้อมูลที่อธิการบดีและคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย เอื้อผลประโยชน์ระหว่างกัน โดยออกระเบียบให้อธิการบดี เป็นกรรมการถึงหลายร้อยโครงการ แคะเงินค่าที่ปรึกษาโครงการก็ตก เดือนละเป็นล้านบาท พร้อมทั้งชี้โทษไปที่ระเบียบการได้เงินตำแหน่ง บริหาร ตำแหน่งวิชาการ ทำให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้รายได้มาก โดยไม่ชอบธรรม เรียกว่า คอร์ปชั่นเชิงระบบ

พุทธธรรมกล่าวว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมาด้วยแรงกรรม และมีวิปาสสิตีติดจิต ทำให้มีพฤติกรรม รัก เกลียด กลัว หลง (อคติสี่) เป็นธรรมชาติธรรมดา ถึงคนไทยจะรู้ว่า เงิน US Dollar ได้มาจากคอร์ปชั่นเงินโยบายของคนอเมริกัน แต่ค่าของ US Dollar ก็ยังสูงกว่าค่าของเงินบาทอยู่ดี

ถึงจะชี้โทษการมีคอร์ปชั่นเชิงระบบ การเลือกตั้งก็ต้องอาศัยระบบ
แจกเงิน ทั้งระดับ อบต. สส. และเกือบทุกตำแหน่งบริหารอยู่ดี

การยอมรับคอร์ปชั่นเป็นปกติธรรมดาของชีวิต เพราะพุทธบริษัท
รู้แก่ใจดีว่า คนทุกคนก็ยังมีอคติสี่อยู่ดี (ยกเว้นต้องเป็นพระโสดาบัน)

พุทธธรรมถือว่า คอร์ปชั่นที่น่ากลัวที่สุด มีอำนาจให้เกิดความ
วนเวียนในความทุกข์ คือ ความไม่รู้ว่าโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์
เป็นเพียงมายา (illusion) การมีชีวิตแต่ละวันแต่ละขณะโดยไม่อาจ
จำแนกว่า อะไรมายา อะไรจริง (ชีวิตเทียม ชีวิตแท้)

เมื่อไรเลิกคอร์ปชั่นชีวิตตนเอง รู้จักชีวิตเทียมและชีวิตแท้ เมื่อนั้น
ก็จะอยู่เหนือความทุกข์ทั้งปวง

สุนทรียรสโดยนัยพุทธธรรม

สุนทรีย หมายถึง สภาวะประณีต น่าอัศจรรย์ ตื่นตา ตื่นใจ

สุนทรียโดยนัยโลกาภิวัตน์ คือ การเน้น กระบวนการหีบห่อ (packaging) ที่ทำให้อุดใจซื้อไม่ไหว รวมทั้งการสร้างบรรยากาศสุนทรีย เช่นเดียวกับการรับประทานอาหารของจักรพรรดิ ฮองเต้ แต่ปรับมาเป็น ฟรีเวดดิ้ง การเปิดงานอีเวนท์ต่าง ๆ

สุนทรียโดยนัยพุทธธรรม เฟ่งไปที่อารมณ์ของผู้มีปัญญาญาณ การยิ้มของพระอรหันต์เปลี่ยนบรรยากาศ ณ ที่นั้นให้รู้สึกราวสวรรค์ หรือนิพพาน

สุนทรียโดยนัยพุทธธรรม จึงหมายถึงความอัศจรรย์ของจิตที่ตื่นตา ตื่นใจ ในเหตุปัจจัยที่รวมกันเป็นอนัตตาธรรม

เพราะอนัตตาธรรมคือกฎธรรมชาติธรรมดา จึงเอื้อให้สรรพชีวิตปรับตัวเพื่ออยู่รอดกับเหตุปัจจัยที่แปรปรวนมากจนไม่อาจจินตนาการได้ ผลลัพธ์ก็คือ กลีบดอกพวงชมพูขนาดเล็กจิ๋ว (บางกว่ามิลลิเมตร) หนึ่ง ดอกมีห้ากลีบ แสนบอบบาง แสนน่ารัก ไม่เหมือนกันสักกลีบเดียว ใน ก้านเล็กๆ ของพวงชมพู ละลานตาด้วยความสุนทรีย์ของสีส้มที่งดงาม ไม่มีความซ้ำกันเลย ธรรมชาติช่างอัศจรรย์ต่างจากผลผลิตจากมอเตอร์ และ AI ที่ดูซ้ำ ๆ เดิม เหมือนเดิม (แม้ AI จะเลียนแบบฟู้กันจินก็ยั้งรู้ว่ จาก AI)

หัตถกรรมแบบโบราณจึงยังคงคุณค่าของสุนทรีย์เหนือกว่าศิลปะ
ที่ออกมาจากคอมพิวเตอร์กราฟิก ชนิดไม่อาจเทียบกันได้เลย

ความไม่ซ้ากันเป็นธรรมชาติธรรมดา เมื่อซึ่งใจในกฎของอนัตตา
ธรรม จะไม่รู้สึกรอคอยกับความไม่ได้ดังเจตนา เพราะสรรพสิ่งต้องเป็น
ไปตามเหตุปัจจัย มิใช่เป็นไปตามความคาดหวัง หรือสมมติฐานของใคร
เพราะกฎของอนัตตาธรรม จึงทำให้เกิดความเจริญทางวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี

ความมีวิวัฒนาการของอารยธรรม เกิดจากการยินยอมของมนุษย์
ว่า ต้องสมมติอะไรสักอย่าง เพื่อให้ความสัมพันธ์ของชีวิตมนุษย์ดำเนิน
ต่อไปได้ เช่น สมมติให้พระราชา คือผู้ตัดสินคดีความ การตัดสินของพระ
ราชาถือเป็นที่สุดของคดีความ

ยุคโลกาภิวัตน์ เกิดจากมนุษย์ยอมยกเลิกความเชื่อดั้งเดิม หันมา
เชื่อความเป็นโลกาภิวัตน์แทน

ผู้ทำผิดกติกาของสมมติยอมได้รับอนิฏฐารมย์เป็นธรรมดา

ผู้เห็นสมมติเป็นสมมติ ย่อมได้สุนทรีย์รสเป็นธรรมดา

ขณิกาวาทโดยนักวิทยาศาสตร์-พุทธศาสตร์

ขณิกาวาท หมายถึงปรากฏการณ์ที่จิตรับรู้การประชุมรวมกันของเหตุปัจจัยเป็นขณะ

นักวิทยาศาสตร์ได้สร้างเครื่องมือวัดความแปรปรวนของเหตุปัจจัย เช่น เทอร์มิเตอร์วัดความแปรปรวนของอุณหภูมิ บารอมิเตอร์วัดความแปรปรวนของความดัน และเครื่องมือวัดความแปรปรวนของความเข้มข้นของสสาร (เช่นวัดความหวานของน้ำตาลเป็น บริกซ์ เป็นต้น) ถ้าเป็นสิ่งมีชีวิต ก็วัดความแปรปรวนของความเป็นกรดและด่าง เรียกว่า pH meter 0-14 หน่วย)

แคลคูลัสเป็นคณิตศาสตร์ที่ใช้ประเมินปรากฏการณ์ในธรรมชาติ ซึ่งมีความแปรปรวนสูงมาก ไม่อาจคาดเดาได้ด้วยจิตมนุษย์ จึงสมมติให้ความแปรปรวนของปรากฏการณ์หนึ่งเป็น ขณิกาวาท (หน่วยย่อยที่สุด) การแปรปรวนนี้ถูกสมมติให้ทบทวีตลอดเวลา ทบทวีระดับสองมิติ หรือหลายมิติ ใช้การอินทิเกรตผลของความแปรปรวนในช่วงเวลาที่เหมาะสม นี่คือฐานของวิทยาศาสตร์ที่เป็นฐานทัพของเทคโนโลยี ความแปรปรวนเมื่อถูกสมมติให้เกิดสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (consecutive continuous velocity) จึงเป็นสัญลักษณ์ของมอเตอร์ที่ทำงานในระดับอุตสาหกรรมทุกชนิด

เมื่อนำแคลคูลัสมาประเมิน มลภาวะของโลก หรือพฤติกรรมการตัดสินใจของมนุษย์ พบว่ามีความใกล้เคียงกับความจริง โดยใช้ความ

เชื่อมั่นทางสถิติเป็นตัวสนับสนุน ตัวอย่างเช่น ทำนายการกระจายตัวของผักตบชวาในแม่น้ำ การเกิดแพลงก์ตอนบลูมในมหาสมุทร การละลายตัวของเกรเซียตามขั้วโลก รวมกับพฤติกรรมของมนุษย์ในการเสพข้าวลือ เสพโฆษณา เสพประชาสัมพันธ์ พฤติกรรมเหล่านี้ทำนายได้ใกล้ความจริง ถ้าประชากรของตัวอย่างมีปริมาณมากจำนวนหนึ่ง

ตัวอย่างเช่น มนุษย์จะกลัวการระบาดของ COVID-19 ทั้งโลก จะกลัวจริงหรือกลัวแบบแอบแฝงผลประโยชน์ ก็คือแสดงพฤติกรรมจำยอม คือ ยอมใส่หน้ากาก ทำ Social distancing และยอมเสียผลประโยชน์ขณะถูกล็อกดาวน์ (กักตนเองในที่แคบ ไม่น่าเชื่อว่ามนุษย์ยอมได้อย่างไร)

พระพุทธเจ้าตรัสรู้่ว่า ปรากฏการณ์ความชอบ ความกลัว ความเกลียด ความไม่รู้ เป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา เพราะอวิชชาเป็นปัจจัยทำให้เกิดสังขาร (ทำ พูด คิด) เกิดมาเป็นมนุษย์จะถึงพร้อมด้วยคติสี่เป็นธรรมดา

ในสมัยโบราณ ผู้ฉลาดก็สมมติให้มนุษย์เกิดมาแตกต่างกัน เพราะเกิดจากส่วนต่าง ๆ ของพระเจ้า มนุษย์จึงถูกสอนให้เชื่อตาม ๆ กัน กลายเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น (อัตตานุทิฎฐิ) และแต่ละคนจะมีสิทธิในการใช้ทรัพยากรของโลกไม่เท่ากัน เรียกว่า อัตตาวาทุปาทาน นอกจากนี้ก็ยังต้องรับความทุกข์ในฐานะเป็นสัตว์ คือ ๓ ก (ต้องการกิน ต้องการการสืบพันธุ์ ต้องรักษาเกียรติภูมิของตน เช่น มด ผึ้ง แมลง จะมีวรรณะและหน้าที่ต่างกัน เป็นต้น)

เฉพาะสัตว์โลกเท่านั้นที่ต้องอยู่ภายใต้กฎแห่งกรรม (คือสัญญาตญาณ ๓ ก) แต่พืชและจุลินทรีย์จะอยู่ภายใต้ปัจจัยกายภาพ (อุตุนิยาม) และปัจจัยชีวภาพ (พีชนิยาม)

ด้วยเหตุนี้ การสังเกตธรรมชาติของพืชจึงเป็นกระบวนการง่ายที่สุด ที่จะเข้าใจกฎของอนัตตาธรรมอันเป็นกฎธรรมชาติธรรมดา เพราะว่าพืชทุกชนิดอยู่ภายใต้นิยามแค่สองข้อ ส่วนสัตว์ต้องเพิ่มกฎแห่งกรรมอีกหนึ่งข้อ (เป็น ๓ ข้อ) มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ ต้องเพิ่มอภิรกรรมของจิต อีกหนึ่งนิยาม (รวมเป็น ๔ ข้อ) และอภิรกรรมของจิตนั้น ตัวการที่ทำให้เกิดทุกข์คือ ความคิด หรือกฎมนุษยที่สร้างอารยธรรมขึ้นมานั่นเอง

สรุป ถ้าคิดว่ามนุษย์เป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง ต้องอยู่ภายใต้กฎแห่งกรรม แต่กฎแห่งกรรมของมนุษย์ ยังเพิ่มบุญบาปเป็นอาทิภัลยาณัง สัตว์อื่น ๆ ไม่มี

ถ้ามนุษย์เป็นเวไนยสัตว์ จะมีกฎแห่งธรรม เช่น อภิรกรรมของเถรวาท จะแบ่งจิต เจตสิกของมนุษย์เป็น ๓๑ ภพ ๕ คติ (อบายภพ มนุษย์ เทวภพ รูปภพ อรูปภพ รวม ๕ คติ)

เวไนยสัตว์จะเชื่อในปัญญาจากไตรสิกขา (ทาน ศีล ภาวนา) และเชื่อในการไม่สุดโต่งทางวัตถุ (กามสุขัลลิกานุโยค) หรือสุดโต่งทางจิต (อัตตakilมณานุโยค)

ทางสายกลางต้องพึงกัลยาณมิตรที่มีศรัทธาในกัลยาณธรรม

เมื่อพระพุทธองค์ทรงตรัสรู้ ทรงใช้พระธรรมเป็นที่พึ่งที่ระลึกถึง คือ กฎแห่งอนัตตาธรรม และปฏิจจนสมุปปาทสายไร้ทุกข์ (มนุษย์ธรรมดา วนเวียนอยู่ในปฏิจจนสมุปปาทสายทุกข์)

เมื่อมีวิชา (สิ่งมีเอง) มนุษย์จะใช้อริยจิต มองเห็นโลกุตระสัจจะ คือ สามารถเข้าใจสภาวะของอนัตตาธรรมที่อยู่ในแต่ละขณะของชีวิต จึงอยู่เหนือโลกธรรมแปด ที่มนุษย์ปุถุชนตกเป็นทาส

เมื่อใช้วิชาเป็นธรรมที่อยู่ กฎแห่งกรรมก็เป็นเรื่องของทางสายกลาง กินอยู่ไปตามความเชื่อและความชอบของอารยธรรม แต่จิตอยู่เหนือกรรม (กรรมมีอยู่แต่ผู้รับกรรมไม่มี)

เหตุที่ไม่มีผู้รับกรรม เพราะสามารถเข้าสู่สัจธรรม (สุญญตาวิหาร) มองเห็นทุกอย่างต้องเป็นไปตามเหตุปัจจัย ความยึดหยุ่นในพหุติกรรมสูงเพราะปัญญาบารมีไม่มีที่สิ้นสุด (สภาวะธรรมทุกชนิดมีข้อเปรียบเทียบ ยกเว้นญาณปัญญาจะอยู่เหนือการเปรียบเทียบทั้งปวง)

สภาวะเช่นนี้ เรียกว่า สันติ อิศรภาพของจิตมีสูงสุด เรียกว่า วิมุติจิต ถ้าหากใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาท ทำปัจจเวกขณะอยู่เสมอ (พิจารณาสัจธรรมที่แท้ขณะภาวนา ขณะเสพปัจจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะ เสพสื่อออนไลน์) ก็จะได้วิสุทธิจิต ทำมากพอเปลี่ยนจากขั้นห้าเป็น วิสุทธิขั้น ๖ ดังนั้นจึงมีชีวิตอยู่ด้วยปัญญาญาณล้วน ๆ อยู่เหนือความรู้ สมมติทางโลก ไม่ได้ทิ้ง ไม่ได้หยุดอยู่ แต่ใช้อย่างทางสายกลาง

วิสุทธิขั้น และ วิมุตติขั้น

วิมุตติขั้น คือ สภาวะ โปร่ง อิสระ เป็นสภาวะที่พ้นจากการปรุงแต่งทั้งปวง ธรรมชาติรอบตัวก็ยังคงอย่างเดิม เพียงแต่เสียงนกร้องดูไพเราะ ความหนาวของบรรยากาศดูอัศจรรย์ ไปไม่ร่วงดุงดงาม แต่งแต่มีสีสันให้กับแผ่นดิน

การจะได้วิมุตติขั้น ต้องเกิดจากการเห็นใบไม้ที่ร่วงทุกใบมันได้ ทำหน้าที่เป็นความมีชีวิต ให้กับต้นแม่เรียบร้อย บัดนี้ถึงเวลากลับคืนสู่แผ่นดิน เพื่อสลายตัวของมันให้เป็นเหตุปัจจัยของชีวิตอื่น

พุทธบัญญัติที่ว่า กฎแห่งกรรมเป็นเรื่องเฉพาะสัตว์โลก (ซึ่งมี ๓๑ ภพ ๕ คติ) เป็นความสว่าง ความกระจ่าง ว่าทำไมพืชและจุลินทรีย์จึงนับเป็น Ecosystem ของสัตว์โลก (มนุษย์และดิรัจฉาน)

การที่เชื่อว่า สัตว์โลกมี ๓๑ ภพ ๕ คติ และเฉพาะมนุษย์เท่านั้นที่จะฝึกฝนตนเองให้พ้นจากสังขารปรุงแต่งที่เกิดจากอวิชชา

ถามว่า วิมุตติขั้น ไร้การปรุงแต่งหมายความว่าอย่างไร

ตอบว่า ก็มีชีวิตไม่ต่างจากคนธรรมดาทั่วไป เพียงแต่พ้นจากการรบกวนของนิวรณ์ห้า จึงเห็นธรรมชาติด้วยพุทธจิต ดำรงชีวิตอยู่ตามกฎแห่งกรรม แต่ไม่ต้องตั้งสมมติฐาน ตั้งความหวัง (passion) สามารถจะทำงานได้ตามบารมีธรรมที่มีติดตัว (รถที่ดับเครื่องแล้ว ก็ยังวิ่งต่อได้ตามพฤติกรรมของคนขับ)

การไม่ทิ้งการใช้นิพพานเป็นอารมณ์ ทำให้จิตเริ่มรู้จักรูปนาม (ร่างกาย) ของตน และรู้การทำมหายใจ การสร้างความรู้สึกตัวหนักเบา จนกระทั่งเหลือความรู้สึกเดียว คือ วิสุทธิขั้นที่ ๓ ทุกอย่างจะรู้สึกชื่อ ๆ ฟั่น จากการเปรียบเทียบ เพราะจิตไม่นำสัญญาจากอดีตมาข่มปัจจุบันนั่นเอง วิสุทธิขั้นที่ ๓ จึงทำให้บรรยากาศทุกที่ ทุกเวลาเป็นความรื่นรมย์ เพราะมองเห็นกฎของอนัตตาธรรม ดำเนินอยู่ทุกอนุของแผ่นดิน แผ่นฟ้า วิสุทธิขั้นที่ ๓ ของอริยจิตจึงมีสภาวะหนึ่งเดียว ไม่แปรปรวนกับกาลและเทศะอีกต่อไป

อริยจิต อริยธรรม จึงมีรสเดียว คือ วิมุตติรสนั่นเอง

๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

สงครามในใจของแต่ละคน คือเหตุของสงครามโลก

นิพพานเป็นสภาวะโลกุตระธรรม มีอยู่เอง ไม่ขึ้นกับกรรม ไม่ขึ้นกับเหตุปัจจัยใดๆ แต่ขึ้นกับตถาคตโพธิสัทธา ต้องเชื่อว่า สภาวะนี้เป็นอนัญชา คือ เป็นธรรมชาติที่ชะลอปฏิกิริยาทั้งบวกและลบ (กุศลและอกุศล บุญและบาป)

การใช้นิพพานเป็นอารมณ์ จึงเป็นกลยุทธ์ยอดสุด อยู่เหนือกลวิธีที่ใช้กัน ไม่ว่าจะป็นเถรวาทหรือมหายาน

การน้อมอนัญชาขณะที่ทำลมหายใจ (อานาปานสติ) และหยุดอำนาจของสมองส่วนกลางชั่วคราว นี่คือการลับของการภาวนาที่จะยุติสงครามภายในของแต่ละคนได้แท้จริง

การเชื่อว่า นิพพานอยู่ปากตาย ปฏิบัติด้วยข้อวัตรที่ตนชอบและยอมตาย บางทีวิญญาณชั้นธ้อออกจากร่างทั้ง ๆ ที่ยังไม่ถึงอสัญกรรม หรือปฏิบัติเข้มงวดจนต้องใจปฤชุนที่ชอบชาติศึก พระอรหันต์จึงล้วนแต่อมโรค เช่น เป็น SLE ภูมิแพ้ มะเร็ง และโรคที่ต้องการการเอาใจใส่จากโยม ไม่ใช่สุขภาพแบบคนธรรมดา

บาปจากการใช้ข้อวัตรแปลก ๆ ก็คือ การตั้งสงครามภายในกับรูปนามของตนเอง จนร่างกายเสียสมดุลตามธรรมชาตินั่นเอง บาปตัวนี้รุนแรง ทำให้นักธุรกิจของไทยต่างกลัว COVID-19 ขึ้นสมอง ยิ่งปฏิบัติ

หนัก ยิ่งเคร่งครัดคำสั่งที่รัฐบาลส่งมา ถ้าสงครามภายในยิ่งรุนแรง ก็ยิ่งกลั้วมนโทษของโลกาภิวัตน์รุนแรง จึงจะเห็นนักปฏิบัติกลายเป็นทาสของบริโศคนิยม

ยิ่งถ้าระดับผู้บริหารเป็นด้วย สงครามที่ก่อมิจนาทิจนุฉิให้เกิดกำลังยังมีอำนาจ นิพพานธรรมก็ยิ่งอยู่ฟากตาย

แค่คำพูด “**นิพพานธรรมอยู่ฟากตาย**” แค่นี้ก็ทรมยศการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าเรียบร้อยแล้ว

การระบาดของ COVID-19 จึงมีนักปฏิบัติธรรมในสังคมไทยกลายเป็นผู้ช่วยชาติ ด้วยการปฏิบัติตามคำสั่งรัฐบาลอย่างเคร่งครัด ทุกคราวที่เกิดกลียุคในสังคม พระจะเป็นที่พึ่งของฆราวาสเสมอ ยกเว้นก็คราว COVID-19 ระบาด ที่พระอยู่ใต้อำนาจฆราวาสเต็ม ๆ

๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

โลกุตระธรรม คือ รากแก้วของประชาธิปไตย

โลกียธรรมหมายถึงสถานะที่เป็นคู่ (ทวิภาวะ) ทุกเรื่องต้องมีทางแยก ถ้าเป็นความรู้ก็จะมีทางขัดแย้ง ไม่มีทางเป็นหนึ่งได้แน่นอน

ตำนานของความเจริญของวิทยาศาสตร์ มาจากศิษย์ค้นพบหลักการใหม่ที่ขัดแย้งกับหลักการเดิมของอาจารย์

การแข่งขันถือเป็นความชอบธรรมของประชาธิปไตยสากล แต่โลกสากลก็ยังบีบให้ความรู้ดั้งเดิมเป็นความล้าสมัย โลกาวัดณ์ประสบความสำเร็จในการปลุกเร้าความเชื่อใหม่ จึงทำให้เกิด “โลกาวัดณ์” ซึ่งไม่เคยปรากฏในอารยธรรมมาก่อน

พุทธศาสนาโดยเฉพาะพุทธธรรมถูกบีบให้เป็นภูมิรู้ดั้งเดิม เป็นเรื่องความสนใจเฉพาะบุคคล ที่ไฝหาเรียนรู้ด้วยตนเอง หนาซ้ำกล่าวว่า “พุทธศาสนา” จะทำให้ปิดกั้นสิทธิมนุษยชนของคนนับถือศาสนาอื่น หรือคนไม่ต้องการมีศาสนาเพราะมีความรู้สึกถูกบังคับให้เชื่อ

การระบาดของ COVID-19 ทั่วโลก เป็นเครื่องหมายชี้ชัดว่า คนในโลกนี้ไม่เข้าใจรากเหง้าแห่งความรู้จากตะวันตก ที่แตกต่างจากตะวันออก สงครามในใจของคนที่เป็นทาสของโลกาวัดณ์ จึงเป็นธรรมชาติธรรมดา เพราะวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีเป็นธรรมสัจจะ และพุทธธรรมที่สอนพุทธบริษัทก็เป็นโลกียธรรม มันสมานกันได้ดีเพราะเป็นธรรมสัจจะหรือทวิภาวะทั้งคู่

แต่ถ้าผู้ใดมีตถาคตโพธิสัทธา เชื่อว่านิพพานธรรมเป็นโลกุตระธรรม เป็นการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เป็นสิ่งมีเอง ไม่ขึ้นกับกาลเทศะ หมายความว่า ไม่ขึ้นกับความรู้ ความเชื่อ จากตะวันตกและจากตะวันออกนั่นเอง

ทำอย่างไรจึงจะหยุดธรรมสังขจะทั้งมวล และแจ้งประจักษ์ในสังขธรรม แม้กระทั่งแวนเดียวไม่ก็วินาที ก็เพียงพอที่จะรู้ว่านิพพานเป็นธรรมธาตุที่เที่ยง สามารถน้อมมาใช้เพื่อบรรเทาปฏิกิริยาบวกลบและลบ (ชะลอคอดีสี) เพราะความเที่ยงของนิพพานจึงไม่มีทางจะแปรผันเป็นอย่างอื่น มันจะเบรคจากความขัดแย้งและใฝ่หาสันติโดยจิตเจ้าของตนเอง

ตทั้งควิมุตติจึงเป็นรากแก้วของประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

Buddhist Metaverse

Metaverse มาจาก Beyond universe วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ใช้คำนี้คือ สภาวะโลกเสมือนจริง ภายอยู่ ณ ที่แห่งหนึ่ง แต่สามารถใช้เทคโนโลยีพาใจไปเที่ยวที่ไหนก็ได้ในจักรวาล

Metaverse ที่กำลังเป็นข่าวจะอุปมาคล้ายเมืองลับแลของโบราณ ผู้ใดหลงเข้าไปเมืองลับแล ซึ่งเป็นเมืองที่มีกตึกาเฉพาะ แล้วผจญไม่ชอบ กตึกาของเมือง ก็จะออกมาไม่ได้ เพราะไม่รู้ว่าจะทางออกต้องทำอะไร คนจึงกลัวเมืองลับแลมากกว่ากลัวติดคุก เพราะติดคุกยังมีความหวังว่าจะพ้นโทษได้ ถ้าใช้โทษในคุกครบกำหนดแล้ว

Buddhist Metaverse หมายถึงโลกุตรธรรม เป็นสภาวะที่มีเอง ถ้าเอา Universe ออกไป ก็จะเหลือโลกุตรธรรมทันที

- **ถามว่า** ถ้ามีเอง แล้วทำไมไม่มีคนพูดถึง
- **ตอบว่า** มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่เชื่อตาม ๆ กัน ถ้าได้ผลประโยชน์ ก็จะรับมาเชื่อ ถ้าเสียผลประโยชน์จะโวยวาย จริง ๆ แล้วสื่อออนไลน์ต้องใช้สภาวะโลกุตรธรรมของพุทธ ธรรมตลอดเวลา แต่มนุษย์ส่วนมากคุ้นเคยกับการ ตักตวงผลประโยชน์ ถึงอธิบายให้เห็นจริง ถ้ารู้สึกว่าจะไม่ได้ผลประโยชน์เพิ่ม ก็จะละเลยและเมินเฉยสังขารม อยู่นั่นเอง

- **ถามว่า** ถ้าเช่นนั้นคนที่เสียสละผลประโยชน์ น่าจะเข้าถึง Buddhist Metaverse ใช่มั้ย
- **ตอบว่า** ถูกแล้ว เช่น เจ้าชายสิทธัตถะยอมสละความสุขจากวังเข้าไปแสวงหาความจริงในป่า จึงสามารถตรัสรู้โลกุตระธรรมได้โดยพระองค์เอง

สรุปก็คือ Buddhist Metaverse เป็นศาสตร์ที่อธิบายถึงความรู้ที่เที่ยง ที่มีอยู่แล้ว ไม่ขึ้นกับกาลเทศะ แต่ต้องทำให้จิตตื่นรู้ โดยอาศัยการปฏิบัติหลักไตรสิกขา และศึกษาปริยัติ (ทฤษฎี) ของชีวิตที่แท้ในพุทธทัศนะ

- **ถามว่า** ความรู้ที่เที่ยงคืออะไร
- **ตอบว่า** คือ วิสุทธิขั้นธ (รูปนามบริสุทธิ์) เหมาะที่จิตจะใช้เพื่อดำรงปกติชีวิต (ทางสายกลาง) และพ้นจากความยึดมั่น เพราะเห็นทุกอย่างเป็นอนัตตา จิตจึงมีอิสระจากเครื่องข้องทุกชนิด (วิมุตติขั้นธ) และจิตจะมีความรู้สึกซื่อ ๆ อย่างเดียว เรียกว่า วิมุตติรส

๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

ปฏิเสธสมุปบาทของการยื่นมือ

เข้ามิดก่อนลูกจากที่นอน สว.อย่างดิฉันจะขยับแขนขยับขาสัก
ห้านาที เพื่อปลุกเลือดลมให้เดิน หลังจากนอนแช่ไว้ผ้าห่มหลายชั่วโมง
มนุษย์ต้องการการขยับแขนขา เพื่อทำกิจส่วนตัวได้ด้วยตนเอง

สติปัญญาที่สูงค่า คือ การอัศจรรย์ในการขยับแขนขาตามจังหวะ
ที่ตนต้องการได้ด้วยตนเอง (learning life)

เปิดยูทูปก็คลิป มากมายก็เห็นแต่เน้นย้ำสติปัญญาแบบการศึกษา
ตลอดชีวิต (life long learning)

โลกสากลกระตุ้นให้ยึดสังสารวัฏแบบผู้ชนะ (rating) คนผู้ตกจม
โลกาภิวัตน์ จึงมองการขยับแขนขาของตนอย่างไร้ค่า

พุทธธรรมมองการขยับแขนขาในสังสารวัฏว่า จะมีคุณค่าสูงสุด
ก็เมื่อยื่นมือ เพื่อให้

การให้แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ให้กามวัตถุ และ ธรรมวัตถุ

กามวัตถุ ที่มีค่าสูงสุด คือ วัตถุกามที่ระงับความหิว

ความหิวที่น่าอัศจรรย์ คือ ความหิวที่ต้องการพลังชีวิต

พลังชีวิตที่มีค่ามากที่สุด คือ การขยับแขนขาได้ด้วยตนเอง

ธรรมวัตถุที่มีค่ามากที่สุด คือ การระงับความหลง (โมหะ)

ความหลงที่น่ากลัวที่สุด คือ การวนเวียนในสังสารวัฏ สังสารวัฏ
ที่มนุษย์ตกจม คือ สังสารวัฏออนไลน์-ออฟไลน์ เป็นสังสารวัฏที่ทำให้
มนุษย์ยังคงไม่รู้คุณค่าของชีวิตของตนเอง

แม้แต่ชีวิตของตนเองยังไม่ซาบซึ้งถึงพระคุณของชีวิต ยากนักที่
ผู้หลงสังสารวัฏจะเห็นพระคุณของมนุษย์และธรรมชาติที่โอบอุ้มชีวิต

การศึกษาตลอดชีวิต (life long learning) จึงมีเป้าหมายเดียว
คือ สร้างความไม่รู้จักชีวิตของตนเองให้มีกำลังมากยิ่งขึ้น เพื่อความเป็น
หุ้นส่วนในสังสารวัฏจะหนักแน่นยิ่งขึ้น

สาระในสังสารวัฏ คือ อสาระในผู้รู้ค่าของชีวิตตนเอง

๕ ธันวาคม ๒๕๖๔

จุดจบพุทธธรรม จริงหรือไม่

พุทธธรรมที่ควรรู้คือ อำนาจของโลกเกิดดับตามกฎแห่งกรรม แต่อำนาจของธรรมย่อมอยู่เหนืออำนาจโลก นี่คือการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

การแตกแยกเป็นประเทศเล็กประเทศน้อย เป็นความธรรมดาของกฎแห่งกรรม

การที่เกษตรกรไทยไม่กินสินค้าเกษตรกรไทย ก็เป็นความธรรมดา

การที่ที่ดินของไทยถูกเปลี่ยนเป็นที่ดินแต่ในนามคนไทย อำนาจที่แท้จริงเป็นของต่างชาติ นี่ก็คือความธรรมดา

เพราะยุคนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์ ใช้ปรัชญาตะวันตกและเศรษฐศาสตร์เป็นตัวชี้วัดความเจริญพัฒนาของสังคม เพราะรากเหง้าแห่งจิตวิญญาณของสังคมไทยถูกสลายไปด้วยหลัก ๓ ข้อ ของการแปรผันทางวัฒนธรรม ด้วยข้อเท็จจริงต่อไปนี้

๑. สลายสถาบันครอบครัว เห็นชัดเจนในวิถีเลี้ยงดูบุตร การให้การศึกษา ทุกวันมีแต่ช่วยกันสลายระบบอาวุโส ที่เป็นระบบพื้นฐานของพุทธธรรม

๒. บดบัง กัดค้น Idol ที่แท้จริงทางจิตวิญญาณ ให้เหลือแต่ Idol อุบัติเหล็ก (nominee) พระราชประวัติของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ดิฉันนำมาวิเคราะห์เชิงภาษาคน “ทศบารมี” เชิงภาษาธรรม “ปรมัตถบารมี” พิมพ์ฟรี แจกฟรี ทำเป็นยูทูป สองปีมียอดเข้าชมไม่ถึงครึ่งพัน น้อย

มาก ๆ แต่ยอดชมลิซ่าแบคพรีิ่งหนึ่งวันเป็นล้านวิว แสดงว่า Idol ต้องแบบลิซ่า แบบในหลวงรัชกาลที่ ๙ ถูกบดบัง กัดดันจากสถาบันการศึกษา จากคณะสงฆ์ จากคณะรัฐบาล จากพุทธบริษัทไทย จากคนไทยที่เป็นพุทธบริษัท ๙๕% เกือบทุกคน

๓. เกียรติภูมิของคนไทย ได้มาจากใช้คนไทยเป็นเหยื่อ เพื่อให้เป็นทาสบริโภคนิยม คนมีศีล คนปฏิบัติธรรม กลายเป็นพรีเซ็นเตอร์ขายของ ใครได้เป็นพรีเซ็นเตอร์เพื่อล่อให้โลภะจิตของคนไทยฟุ้ง ถือว่าเป็นคนเก่ง

สามข้อนี้เห็นชัดเจนมีกระจายวันละ ๒๔ ชั่วโมง ไม่ต้องรอให้แยกดินแดนอย่างเป็นทางการ ทุกวันนี้ก็สลายจิตวิญญาณพุทธจนแทบหมดสิ้น คำถามสู่พุทธบริษัทที่ยังเคารพพุทธธรรม จุดจบพุทธธรรม จริงหรือไม่

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

ชีวิตที่แท้อยู่นอกตำราโลกาภิวัดน์

อารยธรรมสากลมีวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีเป็นฐานของการศึกษา เมื่อนักปราชญ์นำหลักการของวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในระดับสังคม หรือระดับพฤติกรรมของมนุษย์ จึงเกิดโลกาภิวัดน์ขึ้นมา หลักฐานที่พาสากล นางงามจักรวาล (สากล) นักวิทยาศาสตร์รางวัลโนเบล จะออนไลน์ หรือออฟไลน์ ก็ได้ภาพลักษณ์อย่างเดียวกัน

อารยธรรมย่อมผันแปรเกิดดับตามกฎแห่งกรรมเป็นธรรมดา

แต่ปรมัตถธรรมอันพระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ดีแล้ว และกล่าวว่าเป็นจริงเหนือกาลเทศะ เหนือความโง่ ความฉลาด เหนือตัวกูของกูทั้งปวง

พุทธธรรมแบ่งสรรพสิ่งเป็น ๕ นิยาม และบัญญัติไว้ด้วยหัวข้อรูป จิต เจตสิก นิพพาน สรุปลงเป็นสองศาสตร์ คือ โลกียธรรมมีลักษณะเป็นคู่ผันแปรตามกฎแห่งกรรม และโลกุตระธรรมอยู่เหนือการเกิดดับทั้งปวง เป็นสิ่งมีเอง ไม่ขึ้นกับตำราโลกาภิวัดน์

ภาพของคนรุ่นใหม่ คือ ตัดขาดจากบรรยากาศรอบตัว แต่ฝังความสนใจอยู่หน้าจอ ดังนั้น จึงมีความพยายามจะสร้างหน้าจอให้เป็น Metaverse เมืองเสมือนจริง

สรุปคือ อยู่คนเดียวก็เหมือนกับตายไปอยู่กับมายาโลกสากล

พุทธบริษัทที่กลัวการตายทั้งเป็น (Living death) ควรเร่งปรับรูปนามของตนเองให้รับโลกุตระธรรม ซึ่งอยู่เหนือมายาโลกทั้งปวง

ผู้ใดใช้โลกุตระธรรมเป็นที่อยู่ของจิตได้ นั่นแหละเรียกว่า ชีวิตที่แท้

เมื่อจะใช้บัญญัติของโลกสากล ก็ใช้แบบชื่อ ๆ พอสมควรธรรม

การจะอยู่กับโลกมายา จึงต้องระวังบรรยากาศมิจฉาธรรม สื่อออนไลน์ทุกชนิดเป็นมายา ต้องเข้าใจว่ามันเป็นสังขารธรรมปรุงแต่งจากความไม่รู้ มันเพิ่มพูนกำลังแห่งความหลงผิดให้ทบทวี

ทำจิตให้ว่าง ทำภavanaให้เป็นสุญตาได้ ถึงแม้ยังต้องรับกรรม ก็จะมีพุทธจิตที่อยู่เหนือกรรม สามารถเข้าถึงชีวิตที่แท้แม้อยู่กับโลกมายาของโลกาภิวัตน์

(๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔)

คุณลักษณะของชีวิตที่แท้

๑. เพราะเข้าถึงโยนิโสมนสิการเชิงพุทธ จึงทำให้ Fin Tech ในชีวิตตนเอง เพิ่มพูน ทบทวี ไปในทางความคิดรวบยอด ดังต่อไปนี้
หนึ่ง - เห็นคุณค่าสถาบันชาติ โดยเฉพาะคุณค่าของภาษาไทย
- เห็นคุณค่าของสถาบันศาสนา โดยเฉพาะคุณค่าของการบวช
- เห็นคุณค่าของสถาบันกษัตริย์ โดยเฉพาะคุณค่าของการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาราษฎร
- สอง** - เห็นคุณค่าของความทุกข์ของร่างกาย เตือนให้ไม่ประมาท
- เห็นคุณค่าของความหวั่นไหวของจิตใจ เตือนให้รู้จักกิเลสตัณหา
- เห็นคุณค่าของการปล่อยวาง เตือนให้รู้จักสมดุลงานชีวิต
- สาม** - อุปนิสัยเป็นเรื่องสำคัญ แต่ถ้าผูกติดอุปนิสัยไว้กับไตรสิกขา (ทาน ศีล ภาวนา) ก็จะได้ความศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองทุกเมื่อ
- สี่** - เกิด Fin Tech ในอริยาบถน้อยใหญ่ของตนเอง ต่อมา
- เกิด Fin Tech ในเครื่องอุปโภคบริโภค และเครื่องอำนวยความสะดวกทั้งหลาย
- เกิด Fin Tech ในขณะรู้สึกถึงลมหายใจที่ประสานกับสิ่งแวดล้อมเป็นขณะ ๆ

๒. เกิด Brock chain ของญาณปัญญา ป้องกันการทบทวีของมิจฉาธรรม ที่จะสร้างความเศร้าหมองให้ชีวิต

หนึ่ง - รู้สี่กรรมดา เมื่อเสพข่าวภัยพิบัติจากธรรมชาติทั่วโลก แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด ทอณาโด น้ำท่วม และข่าว อาชญากรรม

สอง - รู้สี่กรรมดา เมื่อเสพข่าวการเมืองระหว่างประเทศมหาอำนาจ

สาม - รู้สี่กรรมดากับความกลัวของโลกสากล เกี่ยวกับ covid-19 เนื่องจากเกิดความมั่นใจภายในว่า การภวานาโดยใช้นิพพาน เป็นอารมณ์ การใช้ชีวิตอย่างมีสมดุลตามวิถีพุทธ เป็นเครื่อง คุ่มครองป้องกันทุกภัยพิบัติ นี่คือนิพพานปัญญาที่เป็น Brock chain ที่ไม่ต้องเพิ่มรหัสใหม่ ๆ เพราะรหัสของโลกุตระธรรม เป็นของเที่ยงนั่นเอง

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔

นิพพาน : สภาวะสารพัดคุณประโยชน์

๑. นิพพาน เป็นสภาวะมีอยู่เอง เป็นโลกุตระธรรม ไม่ต่างจากสุญญตา เป็นมารดาแห่งธรรมธาตุทั้งปวง จากอภิธรรมของเถรวาท นิพพาน มีลักษณะสันติ (ไม่เกี่ยวกับสันติภาพที่มนุษย์เรียกกรอง) มีอมตรส (ไม่ตาย) ไม่มีนิमित คือ เหนือเงื่อนไข เหนือบัญญัติทุกชนิด (เหนือความรู้ วิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี-พุทธศาสตร์)
๒. นิพพาน คือ อำนาจทำให้สร้างจากความอาลัย ความกำหนด ความติดในวิภวภูชะ (วนเวียน) ความลึ้นตึ้นหา (ความอยากทั้งปวง) มีรสดับ (นิโรธ)
๓. เมื่อนิพพานมีอยู่เอง มีอภิมหาอำนาจอันเหนือคำบรรยาย จึงไม่ขึ้นกับกรรม ชันธุ์ห้า आयตนะหก น้อมได้ตลอดเวลา ทุกคนอีกด้วย
๔. แต่นิพพานมีอำนาจเชื่อมได้กับตลาคตโพธิสัตธา อุปมาไม่ต่างจากความศักดิ์สิทธิ์ทุกชนิด ทุกประเภทของอารยธรรม
 - ขณะที่แม่ชีไฟเราะเขียน นิพพานก็มีอยู่ ขณะอ่าน นิพพานก็มีอยู่
 - อุปมา สังขารย่อมปรากฏจากการอ่านเอาความจากภาษา โดยมีกระดาษรรองรับ
 - ปัญหาโลกแตกคือ เราชินเคยกับการ “รู้อะไร” และไม่ทัน “รู้” ที่เกิดก่อนรู้อะไร...

- หนึ่งขณะจิต มีการเกิดดับนับไม่ถ้วน ก่อให้เกิด “รู้อะไร” มหาศาล
ดังนั้น จึงควรพักความสนใจ “สิ่งที่รู้ทุกชนิด”
- แม้ซีพีเพราะ เสนอให้หายใจ เข้า-ท้องแฟบ-ออก-ผ่อนคลาย เพื่อ
บรรเทาความเคยชิน “รู้อะไร” สักหนึ่งนาที... หรือนานกว่า
- ขณะที่ควบคุมลมหายใจ ให้ดำเนินอย่างผิดธรรมชาติ ให้น้อม
พระนิพพานจากภายนอก (ก็ได้) ภายใน (ก็ได้) จากทิศใด ๆ
(ก็ได้) ขอให้ใช้สัทธา น้อมเข้ามา ห้ามถาม ให้ทำอย่างเดียว

ถ้ามีตลาคตโพธิสัทธาอยู่จริง แค่ภาวนาหนึ่งถึงห้านาทีก็เพียงพอ
ที่จะให้กายขัด สัมปชัญญะขัด

การรู้สึกกายขัดโดยไม่ใช้ความรู้ใด ๆ จากความจำเลย จะเรียก
“กายคตาสติ” ซึ่งเป็นอมตธรรมชนิดหนึ่ง

ถ้าทำมากพอ จะได้วิปัสสนาญาณแน่นอน

๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓

นิสรณวิมุตติ

๑. ถ้ามีตถาคตโพธิสัทธา หยดใช้สมองที่ปัญญาการของชั้นห้าได้ชั่วคราว เช่น หายใจกลับ Configuration หรือรักษาจิตให้บริสุทธิ์ด้วยพระธรรมวินัย ทำลมหายใจให้เป็น วิมุตติขั้นห้า (กองแห่งอิสรภาพ)
๒. สภาวะของพระนิพพานเป็นสิ่งมีเอง เทียง พ้นจากเหตุปัจจัยใด ๆ เป็นอสังขตธรรม ประเสริฐสุด ไม่มีธรรมใดยิ่งกว่า ก่อให้เกิดสันติ
๓. พระนิพพานไม่มีอารมณ์ จึงอยู่เหนือชั้นห้า आयตนะหก
๔. บริโศคนิยม ทำให้กรรมของมนุษย์ในวิถีชีวิตปกติเกิดความซับซ้อน แม้แต่รักษาพระธรรมวินัยดีแล้วก็สู้ความซับซ้อนได้?
 - เพราะบริโศคนิยมเชื่อใน frontier development พัฒนาไปไม่สิ้นสุด ทุกเรื่อง ดูแค่ปัจจัยสี่ก็มองเห็นชัด อาหารก็ปรับ ทำหีบห่อ ประยุกต์ ตั้งแต่เลี้ยงสัตว์ เกษตร ฯลฯ เสื้อผ้าก็เป็น Fast Fashion ทำขยะโพลีเมอร์มากมหาศาล ที่อยู่ที่อาศัยก็เป็นเรื่องของการแยก แปรก โดดเดี่ยวเป็นกบจำศีล ยา อาหารเสริม ถูกพัฒนามาเรื่อย ๆ จนเกิดความเชื่อโดยไม่อ่านฉลากยา ฯลฯ
 - ปัจจัยอำนวยความสะดวก รวดเร็ว รวมทั้งศิลปะการตกแต่ง การรับบริการ ทุกอย่างมีทางเลือก ฯลฯ อภิสังขารมาร รวมกับ เทวบุตรมาร ทำงานร่วมกัน เป็นอวิชชาสี่ขาว (โลกาภิวัตน์)

๕. การทำภาวนาแบบนิสรวณวิมุติจึงเป็นทางเดียวที่จะรับมือกับมิจฉาทิฎฐิที่ครองโลกาภิวัดนอยู่

- เปลี่ยน Configuration ปรับธรรมชาติที่ไร้อารมณ์แทรกเข้าไป ในองคภาพพ เพื่อเพิ่มกำลังสติให้เป็นมหาสติ เพิ่มมหาสติให้เป็นสมาสติ เปลี่ยนสมาธิธรรมดาให้เป็นอนันตริยสมาธิ คือ สมาธิที่เป็นหนึ่ง เหนือชั้นธาดูทั้งปวง พันมิติเส้นตรง พันสัญชาตญาณ นั่นคือการรู้ทันบัญญัติทั้งปวงของจิต

- ถ้าทำได้แค่นี้จิตจะรู้ซึ่งถึงอำนาจจิตของตนเอง ที่สามารถปรับรูปนามให้บริสุทธิ์ชนิดที่รับกระทบตัวกระตุ้น แล้วไม่กระเทือน (ไม่เป็นบวก ไม่เป็นลบ) เพราะว่าเป็นธรรมชาติที่เป็นกลาง (เฉยๆ ตรงกับนิวตรอนในสมมติฐานอะตอมของนักวิทยาศาสตร์)

นี่คือ สุญญตาวิหาร ที่สามารถรู้ทันโลกออนไลน์ได้ทันกาล

เพราะฉะนั้น : อนัตตาธรรมบังเกิดทันที

๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔

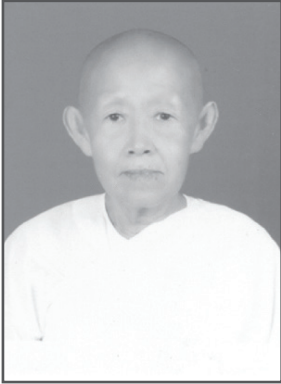

คู่คนท้ายของชีวิต
คือ...ความตาย
จะจู่ตายกันไปทำไม

ความซื่อซำตัดยตำ
ที่ดูดีข๑๑ชีวิต
คือ..
เหยียดหยามผู้อื่น

ประวัติ แม่ชี
รศ.ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์

- พ.ศ. ๒๕๐๗ - ปริญญาตรี (เคมี) เกียรตินิยมอันดับสอง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๑๐ - ปริญญาโท (ชีวเคมี) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๑๙ - ปริญญาเอก UC Sandiego สหรัฐอเมริกา
Post Doc. Training UC Davis สหรัฐอเมริกา
- พ.ศ. ๒๕๓๕ - ลาออกจากราชการไปปฏิบัติธรรม สำนักปฏิบัติ
ธรรมแม่ชีเขาภูหลวง อ. ปักธงชัย จ. นครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๔๐-ปัจจุบัน - เขียนหนังสือธรรมะในนามสิริวรุณ รวม ๒๙ เล่ม
- พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๕๐ - สอนธรรมะให้ชาวต่างประเทศที่สวนโมกข์ ๘ ปี
- พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๖๐ - สอนวิชาพุทธศาสนาที่วิทยาลัยแม่ชีมหาปชาบดี
เถรีวิทยาลัย ในสังกัด มมร.
- พ.ศ. ๒๕๕๖ - ได้รับปริญญาศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
สาขาพุทธศาสตร์ศึกษา
จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.)
- พ.ศ. ๒๕๕๒-ปัจจุบัน - พำนักที่สถานปฏิบัติธรรมอาศรมมาตา
ต.ภูหลวง อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา